

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra historie

Bakalářská práce

**Tóra v protižidovské literatuře
vydávané za protektorátu Čechy a Morava**

Kateřina Nečacká

vedoucí práce: prof. PhDr. Jana Burešová, CSc.

Věnováno Augustinu Zábranskému

„Poznání vede k porozumění.“

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně a na základě pramenů a literatury uvedených v závěrečné části.

Kateřina Nečacká

dne

v Olomouci

OBSAH

ÚVOD	5
1 ATMOSFÉRA DOBY.....	8
1.1 ŽIDÉ V ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLICE	8
1.1.1 Období první republiky.....	8
1.1.1.1 Vztah státu k národnostním minoritám	9
1.1.1.2 Poslední přednacistický pogrom.....	10
1.1.1.3 Proměna ve vnímání Židů.....	12
1.1.1.4 Uzákonění židovské národnosti.....	13
1.1.2 Období druhé republiky	13
1.1.2.1 Křišťálová noc	16
1.1.2.2 Židovská emigrace.....	17
1.2 PROTEKTORÁT ČECHY A MORAVA 1939 – 1945	19
1.2.1 Objevování židovství a vykonstruovaná identita Židů	20
1.2.2 Vztah Čechů a Židů v protektorátu.....	20
1.2.3 Perzekuce Židů v době 2. světové války.....	21
1.2.3.1 Důvody	22
1.2.3.2 Šoa	24
1.2.3.3 Naděje na přežití.....	26
1.2.3.4 Možnost alternativního vývoje.....	28
2 TÓRA V ŽIDOVSKÉM PROSTŘEDÍ	29
2.1 VZNIK TÓRY	30
2.1.1 Zjevení Tóry na hoře Sinaj	30
2.1.2 Autorství reálných osob	32
2.2 OBSAH TÓRY	32
2.2.1 První kniha Mojžíšova	33
2.2.2 Druhá kniha Mojžíšova.....	35
2.2.3 Třetí kniha Mojžíšova.....	39
2.2.4 Čtvrtá kniha Mojžíšova.....	40
2.2.5 Pátá kniha Mojžíšova	43
2.3 SVITEK TÓRY	45
2.3.1 Zhotovení Tóry	46
2.3.2 Předčítání Tóry v synagoze.....	48
2.3.3 Zvláštnosti při zacházení s Tórou	49
2.4 SVÁTEK SIMCHAT TORA	49

3	PROTIŽIDOVSKÉ KNIHY VYDÁVANÉ ZA PROTEKTORÁTU A JEJICH PREZENTACE TÓRY	51
3.1	ANTISEMITISMUS V ČESKÉ LITERATUŘE	51
3.2	DŮVODY ANTISEMITISMU	51
3.3	KNIHY POPRVÉ VYDANÉ PŘED ROKEM 1940	52
3.3.1	Jan Neruda: Pro strach židovský	52
3.3.2	Karel Rélínek: Zrcadlo Židů	56
3.3.3	Jan Rys: Hilsneriáda a TGM	58
3.4	KNIHY POPRVÉ VYDANÉ V ROCE 1940 A POZDĚJI	63
3.4.1	František Lelek: Pravá tvář židovstva	63
3.4.2	Alois Kříž (ed.): Co víte o Židech?	66
3.4.2.1	Alois Kříž: Co víte o Židech? (úvod)	67
3.4.2.2	Emilián Peřina: Vycházíme z Palestiny	68
3.4.2.3	František Lelek: Prameny židovské morálky	71
3.4.2.4	Vladimír Teyrovský: Do Evropy prostě nepatří	74
3.4.2.5	Alois Svoboda: Zlato je záporom života	76
3.4.2.6	Alois Frait: Protokoly sionských mudrců	79
3.4.2.7	Vladimír Chmelař: Z ghetta do parlamentu	81
3.4.2.8	Karel Loula: Žid – ničitel národní kultury	83
3.4.2.9	Oldřich Ducháč: Už naši předkové varovali	85
3.4.2.10	František Šulc: Byl Jan Neruda taky „zrádcem“?	86
3.4.2.11	Hugo Toskány: Tato válka v pravém světle	88
3.4.2.12	Antonín Jaromil Kožíšek: Jak jsem je poznal v Sovětech	90
3.4.2.13	Emil Šourek: Slovo mají novináři	92
3.4.2.14	Josef Hallman: Rozpor dvou mravních názorů	95
3.4.2.15	Alois Galus: Židovská otázka a její řešení	98
3.4.3	Hanuš Richter: Talmud a Šulchan aruch v nežidovském zrcadle	100
3.5	OBRAZ TÓRY VE VÝŠE JMENOVANÝCH KNIHÁCH	104
	ZÁVĚR	108
	SEZNAM PRAMENŮ, LITERATURY A INTERNETOVÝCH ZDROJŮ	109

ÚVOD

Bakalářská práce *Tóra v protizidovské literatuře vydávané za protektorátu Čechy a Morava* si klade za cíl zjistit, jaké informace týkající se Tóry se mohli dozvědět čtenáři knih vydávaných za dob protektorátu v letech 1939 – 1945.

Důležité badatelské otázky, které jsem si při tvorbě práce pokládala, zněly takto: Jak se o Tóře psalo? Jaký obrázek si po přečtení rozebíraných knih mohl čtenář o Tóře utvořit? Jakým dojmem mají tyto knihy působit na čtenáře? Jaké pocity v nich mají vyvolávat? Jaká důležitost byla Tóře přisuzována autory zkoumaných knih? Kdo byli tito autoři? Jak měla být Tóra údajně vnímána samotnými Židy? Co mají mnou zkoumané knihy společného? Kolik pozornosti se Tóře ve zkoumaných textech věnuje? Co z jejího obsahu bylo nejvíce zdůrazňováno? Co naopak o Tóře zmiňováno nebylo? A jaký druh manipulace se skrýval za těmito texty?

Zodpovězení výše zmíněných otázek považuju za přínosné pro studium dějin Židů především na území a v době protektorátu Čechy a Morava, taktéž z hlediska studia antisemitismu a antijudaismu, ale i uvědomění si, jakým způsobem za druhé světové války fungovala propaganda a manipulace a jakými informacemi byl nežidovskými autory budován obraz Židů.

Pro lepší pochopení daného tématu jsem považovala za nutné věnovat se nejen rozboru jednotlivých knih a jejich následnému porovnání, ale i seznámení čtenářů s historií Židů v českých zemích v 1. polovině 20. století a s Tórou, židovskou posvátnou knihou, která také tvoří část křesťanského Starého zákona, Staré smlouvy.

První kapitolu jsem tedy věnovala Židům na území českých zemí a proměně jejich vzájemného vztahu s majoritní českou společností. V této části mi jako podklady posloužily například knihy *Černá zem: holokaust – historie a varování* od Timothyho Snydera, *Češi, Němci, Židé?: národní identita Židů v Čechách 1918 až 1938* od Kateřiny Čapkové, *Druhá republika 1938–1939: svár demokracie a totality v politickém, společenském a kulturním životě* od autorů Jana Gebharta a Jana Kuklíka, *Židovské identity v Československu před 2. světovou válkou a po ní* od Michaely Peroutkové, *Protentokrát aneb česká každodennost 1939 – 1945* od Marie Michlové, *Poslední pogrom: události v Holešově ve dnech 3. a 4. prosince 1918 a jejich historické*

pozadí od Zdeňka Fišera či sborník studií *Češi a Němci* editovaný Walterem Koschmalem, Markem Nekulou a Joachimem Roggalem.

Druhá část věnující se Tóře vznikla za účelem vysvětlení, jak velký význam tato Židy nejvíce ctěná kniha má a jaký respekt jí projevují. S tímto cílem jsem čerpala například z knih *Po stopách světových náboženství* od Hanse Künga, *Židé – dějiny a kultura* od Leo Pavláta, *Svátky v životě Židů: vzpomínání, slavení, vyprávění* od Marca Sterna, *Židovské obřady a symboly* od Simona Philipa de Vriese, *Židovské tradice a zvyky* od Pavly Damohorské a Bedřicha Noska, *Hebrejská bible a dějiny: úvod do starozákonní literatury* od Rolf Rendtorffa či *Ze skály med: úvod do židovské mystiky* od Lawrence Kushnera. Do této části jsem také pro lepší porozumění následného rozboru protizidovských knih zahrnula stručné obsahy jednotlivých textů, ze kterých se Tóra skládá.

Čímž se dostáváme k závěrečné části této práce, k samotnému rozboru jednotlivých děl. V té mi k lepší orientaci přispěla kniha Alexeje Mikuláška *Antisemitismus v české literatuře 19. a 20 století: teoretická a historická studie*. Na tomto místě bych chtěla zdůraznit, že některé z rozebíraných knih jsem neměla k dispozici ve fyzické podobě, ale pouze v elektronické, které v tomto provedení šíří na svých webových stránkách organizace propagující neonacismus a antisemitismus s názvem Národně vzdělávací institut.

Některé knihy, kterými jsem se zabývala, byly sepsány před vznikem protektorátu, a za protektorátu byly pouze znovu vydány. Do analýzy jsem je zahrnula z toho důvodu, že jsem chtěla postihnout rozdíl mezi argumentací těchto starších knih oproti argumentaci použité v knihách, které vznikaly v následujících letech zdejší německé nadvlády. Kvůli předpokladu, že knihy nachystané do tisku v prvních měsících protektorátu sice jistě prošly cenzurou, nicméně odráží myšlení dřívější, jsem se rozhodla posunout mezník mezi knihami předprotektorátními a protektorátními na rok 1940.

Z knih předprotektorátních jsem podrobila rozboru pamflet Jana Nerudy *Pro strach židovský*, knihu doplněnou o kresby *Zrcadlo Židů* od Karla Rélinka a *Hilsneriádu a TGM* od Jana Rysa. Z knih, které vznikly za dob protektorátu, jsem rozebírala *Pravou tvář židovstva* od Františka Lelka, sborník studií *Co víte o Židech?* editovaný Aloisem Křížem a knihu *Talmud a Šulchan Aruch v nežidovském zrcadle* od Hanuše Richtera.

Jsem si vědoma, že přímé citace jsem používala velmi často, ale protože jsem pracovala s dobovými prameny, nepovažuji to za negativum.

Z výše uvedeného vyplývá, že hlavní metodou, kterou jsem v této práci používala, byl rozbor a analýza vybraných knih, případně porovnání některých jejich pasáží s Tórou, na základě čehož jsem se snažila vyhodnotit, jaký obraz Tóry podávala dobová protižidovská literatura vydávaná v protektorátu Čechy a Morava. Celá práce je však spíše pokusem o malou sondu do zvoleného tématu než o jeho komplexní zpracování.

1 ATMOSFÉRA DOBY

1.1 Židé v Československé republice

České dějiny tvořili odnepaměti nejen Češi, ale také lidé jiných národností, především Němci a Židé. Obývali společný prostor a byli vystaveni vzájemné konfrontaci, při které postupovali „v zájmu své historické seberealizace a uchování národní identity tak, že se zákonitě dostávali do rozporů. V nich měla navrch či zdánlivé výhody tu jedna, tu druhá či třetí strana. „Střety zájmů“ vedly pak pochopitelně i k dobovým konfliktům, v nichž násilí vítězilo všude tam, kde již nebyly či scházely potřebné argumenty.“¹

1.1.1 Období první republiky

28. říjen roku 1918 se nesmazatelně zapsal do dějin českých zemí jako den vzniku samostatného Československa. Existence tohoto nového státu souvisela se zánikem Rakouska-Uherska, které předtím čelilo válečné prohře, vnitřnímu rozkolu, špatné hospodářské situaci i stále se zvyšující neloajalitě vlastních obyvatel. V českých zemích trpěli lidé ke konci 1. světové války hlady, pomoc z úrodných částí Uher jim však byla odepřena, na což Češi reagovali vyhlášením stávek a demonstracemi. Sílicí tendence odtrhnout se od habsburské monarchie posilovaly i zahraniční legie složené z českých a slovenských vojáků, kteří zběhli z rakouské armády a bojovali proti ní. Československé legie byly považovány za součást spojenecké armády, kterou tvořili protivníci Rakouska-Uherska, především dohodové mocnosti Francie, Rusko a Velká Británie. Tyto státy také uznaly právo národů obývajících habsburskou říši na existenci vlastního státu.

26. října 1918 Rakousko vypovědělo spojenectví s Německem, následující den přijalo podmínky amerického prezidenta pro uzavření míru. Lidé v českých zemích na základě těchto zpráv podleli mylnému dojmu, že stará monarchie kapitulovala, a vyhlásili

---

¹ FIŠER, Zdeněk: *Poslední pogrom: události v Holešově ve dnech 3. a 4. prosince 1918 a jejich historické pozadí*. Kroměříž 1996, s. 5 – 6.

republiku.² Za jejího prezidenta byl zvolen Tomáš Garrigue Masaryk, který paradoxně do vypuknutí války zastával pozitivní politiku vůči Rakousko-Uhersku, kvůli čemuž byl dokonce osočován z „rakušáctví“ a absence vlasteneckého cítění. Po vyhlášení války však pod vlivem idejí humanismu svůj názor na existenci habsburské monarchie změnil a stal se jejím ostrým kritikem.³

1.1.1.1 Vztah státu k národnostním minoritám

Československo bylo státem, ve kterém žili obyvatelé mnoha národností, se značně rozdílnou úrovní kulturního vývoje a s odlišnými zvyky a tradicemi. Mimo Čechů a Slováků, kteří republiku přijali s nadšením, ji obývali také Němci, Maďaři, Podkarpatští Rusíni, Poláci, Židé a Romové. Především Němci a Maďaři byli s nově vzniklým státem krajně nespokojení, protože v dřívější monarchii patřili k národům privilegovaným a hegemoniálně vládnoucím, což v Československu neplatilo.⁴

Cílem Československa v době jeho počátku bylo naopak prokázat co nejvyšší počet obyvatel hlásících se k československé národnosti, a zároveň eliminovat počet jiných národností, byl totiž vybudován na ideji existence československého národa, který má právo na svou samostatnou existenci, a právě tato myšlenka stála v protikladu s rakousko-uherskou monarchií, která byla naopak silně spjata s němečtvím. Státní úřady dokonce samy klasifikovaly na základě „vnějších znaků“ jako Čechy mnoho lidí, kteří sami sebe identifikovali jako Němce, čímž ony úřady chtěly podpořit dojem silné československé většiny.⁵

---

² MICHLOVÁ, Marie: *Byli jsme a budem aneb česká každodennost 1914 – 1918*. Řitka 2013, s. 121 – 122.

³ KOSCHMAL, Walter – NEKULA, Marek – ROGALL, Joachim (ed.): *Češi a Němci: dějiny - kultura - politika*. Praha – Litomyšl 2001, s. 59 – 60.

⁴ Tamtéž, s. 62.

⁵ KLADIWA, Pavel: Etnická klasifikace a institucionální zakotvení národnosti v Československu 1918 – 1939. In: *Moderní dějiny*. 2/2014, s. 89 – 90, 94.

Vztah Československa k národnostním menšinám však upravovala smlouva, kterou tento stát uzavřel se světovými mocnostmi 10. září 1919 ve francouzském městě Saint-Germain-en-Laye. Ta menšinám garantovala jazyková, školská i náboženská práva.

V ústavě z následujícího roku je zakotven jazykový zákon, který menšinám zaručuje používání jejich jazyka ve styku s úřady, pokud v daném soudním okrese tvoří alespoň 20 % procent populace.⁶

Tomáš Garrigue Masaryk prohlásil: „*Byl jsem vždycky objektivní. V Československé republice mají mít všechna náboženství a národnosti úplnou svobodu, a chci se zasadit o to, aby nebyla jen na papíře.*“⁷

Nedá se však říci, že by v Československu soužití více národností vedle sebe probíhalo idylicky. Z Benešových příslibů, které přednesl v Paříži ještě před vznikem republiky, nebylo zrealizováno ani uzákonění německého jazyka jako druhé řeči v zemi, ani zřízení žup. K jejich realizaci nedošlo z toho důvodu, že dvě z nich, karlovarská a českolipská, by měly většinu obyvatelstva židovské národnosti.⁸

1.1.1.2 Poslední přednacistický pogrom

Mnoho Židů však bylo v počátcích vůči novému státu značně nedůvěřivých. Předně byli považováni za loajální předchozí monarchii, a to proto, že ve vládnoucích Habsburcích viděli ty, kteří jim přinesli svobodu (za největší pozitivum v tomto ohledu Židé považovali zrušení ghetta a možnost začlenit se do společnosti).⁹ Svou roli v tom však sehrál i poslední přednacistický pogrom v českých zemích, který proběhl v noci z 3. na

---

⁶ KLADIWA, s. 91 – 92.

⁷ MASARYK GARRIGUE, Tomáš: *Cesta demokracie II: soubor projevů za republiky 1921 – 1923*. Praha 1938, s. 111.

⁸ KLADIWA, s. 92.

⁹ FIŠER, s. 132.

4. prosince 1918 v Holešově.¹⁰ Ten proběhl v době vlny antisemitismu, která se šířila po celém území nového státu.¹¹

Holešovská protižidovská výtržnost, kterou hodinu před půlnocí odstartovaly tři výstřely

a výkřik: „*Hrr na Židy! Všickni ven!*“ byla potlačena až následující poledne, a to nejen pomocí místních četníků a úředníků, ale i 250 vojáků. K drancujícím se totiž přidávali stále další a další lidé, kteří do města přišli původně na trh.

Při tomto pogromu přišli o život dva Židé, vydrancováno bylo padesát jedna domů, dvacet šest obchodů, čtyři hostince a palírny. Při následném vyšetřování se Židům uloupené předměty našly ve 126 holešovských domácnostech, větší množství kradených věcí bylo dokonce nalezeno i v kostelní věži. Škoda vzniklá během pogromu byla vyčíslena na více než dva a půl milionu korun.¹²

Tento příklad vzorově naplňuje definici pogromů od Tomáše Pěkného, která říká, že pogromy byly „*v podstatě emocionální výbuchy davové zloby, při jejichž vzniku hrály roli motivy náboženské, hospodářské, politické i sociálně-patologické. Ghetto bylo vhodným objektem, na kterém se mohla vybit agresivita anonymního zástupu, vedeného náboženskou a sociální nenávistí, ale také touhou po loupeži. V tomto davu se objevovali místní chudí, lůza, řemeslníci, vojáci, fanatici všeho druhu, kněží, mniši i měšťané. (...) Protižidovské pogromy, ať byly motivovány jakkoli, přicházely vždy, když poměry v zemi znejistily a jejich roznětkou mohlo být cokoli: mor, požár, hlad, vojenské obsazení města, pouliční bouře, rvačka, nařčení ze zločinu nebo přestupku, urážka náboženského symbolu, dětský posměšek, revoluce, změna režimu.*“¹³

---

¹⁰ Tamtéž, s. 138.

¹¹ ČAPKOVÁ, Kateřina: *Češi, Němci, Židé?: národní identita Židů v Čechách 1918 až 1938*. Praha–Litomyšl 2013, s. 136.

¹² FIŠER, s. 48 – 50.

¹³ PĚKNÝ, Tomáš: *Historie Židů v Čechách a na Moravě*. Praha 1993, s. 175.

Protižidovské bouře však neskončily rokem 1918, jen už při nich na rozdíl od pogromů nedocházelo ke ztrátám na životech. Výtržnosti spojené s fyzickým napadáním Židů, s jejich diskriminací v českých národních spolecích, s drancováním obchodů jim patřících či s donucením obchodníků snížit cenu potravin na takové minimum, že následkem mohl být i bankrot, se objevovaly především ve venkovských městech.¹⁴

I přes tyto Židům, politikům i mnohým občanům krajně nepříjemné incidenty se antisemitské nálady podařilo za nějaký čas překonat. Židé poté naopak díky demokratickým poměrům v Československé republice mohli plně participovat na politickém, hospodářském i kulturním životě země.¹⁵

1.1.1.3 Proměna ve vnímání Židů

S nově vzniklým státem, který byl založený na demokratických myšlenkách, nastal postupně i převrat v mentalitě jeho obyvatel. Stereotypní obraz lakomého a vydřidušského Žida, který stojí v pozadí všech zlých událostí, snaží se okrádat poctivé křesťany, bydlí v uzavřeném ghettu a účastní se rituálních vražd vzal za své, místo něho byl Žid nově vnímán jako plnohodnotný občan republiky. Židé tak měli možnost se historicky poprvé za dobu svého diasporního života na zdejším území plně integrovat do československé společnosti.¹⁶

Spolky a politické organizace, jejichž členy byli Židé, mohly svobodně fungovat až do roku 1939, kdy jejich činnost utnula okupace nacistickým Německem. Do té doby fungovala i Židovská strana, které se podařilo získat mandáty v Národním shromáždění. Za zmínku jistě stojí i existence československého sionistického hnutí, které v letech 1921, 1923 a 1933 na území své republiky hostilo mezinárodní sionistické kongresy.¹⁷

---

¹⁴ ČAPKOVÁ, s. 137 – 138.

¹⁵ FIŠER, s. 6.

¹⁶ Tamtéž, s. 138 a 141.

¹⁷ PAVLÁT, Leo: *Židé – dějiny a kultura*. Praha 2007, s. 53.

1.1.1.4 Uzákonění židovské národnosti

Od roku 1919 byla v Československé republice uzákoněna židovská národnost, nestalo se tak však novým samostatným ústavním aktem, ale interpretací článků ústavy týkajících se národnostních menšin. V té době se jednalo o jediný evropský stát, který umožnil Židům přihlásit se k jejich národnosti.¹⁸ Důvodem tohoto kroku však byla skutečnost, že kdyby se Židé nadále hlásili k německé národnosti jako doposud, vzrostl by její počet, což by bylo ještě více výhodné pro Němce, kteří nebyli se vznikem nového státu spokojeni a vznášeli své vlastní národnostní požadavky.¹⁹ Němcům se nelíbilo, že nově vzniklé Československo opírá svou legitimitu o právo na sebeurčení národů, ale v protikladu k tomu omezuje práva národnostních menšin, kterou Němci v tomto státě byli.²⁰ Židé tak díky možnosti zvolit si svou vlastní národnost unikli problému, na čí stranu se přiklonit v česko-německém boji.

Možnosti přihlásit se ke své národnosti často využívali nejen jazykově čeští Židé, ale i Židé němečtí, kteří tak reagovali na vzrůstající agresivní nacionalismus a antisemitismus sudetských Němců. Z těchto důvodů si němečtí Židé začali také osvojovat jako druhý jazyk češtinu místo němčiny.²¹

Kategorie židovské národnosti existovala jen do roku 1939. Po druhé světové válce už nedošlo k jejímu obnovení.²²

1.1.2 Období druhé republiky

V první světové válce poražené Německo pokládalo nové uspořádání Evropy za nespravedlivé a úpravu těchto podmínek si nedokázalo představit jinak než jako

---

¹⁸ FIŠER, s. 137.

¹⁹ PEROUTKOVÁ, Michaela: *Židovské identity v Československu před 2. světovou válkou a po ní*. Praha 2016, s. 25 – 26.

²⁰ BĚLINA, Pavel a kol.: *Dějiny zemí Koruny české*. Praha 1992, s. 153.

²¹ PEROUTKOVÁ, s. 47 - 48.

²² Tamtéž, s. 26.

následek další války. Tehdejší kancléř Adolf Hitler, který už od roku 1936 vedl štvavou propagandistickou kampaň vůči svému demokratickému sousednímu státu, se rozhodl využít nespokojenosti německé menšiny v Československu.²³ Prohlásil, že problém sudetských Němců lze úspěšně vyřešit jedině připojením německy osídlených oblastí k říši.

Nezáleželo mu však na tamní německé menšině, jak by se mohlo zdát, ale hodlal problematiku národnostních menšin využít jako záminku k rozpoutání nového válečného konfliktu. Provolal se proto ochráncem Němců žijících na československém území a jejich jménem vznesl nároky, které však sám považoval za neuskutečnitelné. Přesto se stalo, že byly přijaty.²⁴

Československo na nátlak velmocí praktikujících politiku ústupků a také pod vlivem pohružky válečného konfliktu ze strany Německa přistoupilo na požadavky Mnichovské dohody a ve dnech 1. až 10. října 1938 odstoupilo Německu svá území, na kterých podle údajů ze sčítání z roku 1910 žilo alespoň 50% obyvatel hlásící se k německé národnosti.²⁵ Z území nově připadlých Německu začali být vyháněni Češi i Židé.²⁶

Ještě před přijetím závěrů Mnichovské dohody však byla zvažována alternativa, že by Československo nadiktované podmínky nepřijalo. Tehdejší prezident Edvard Beneš ale nakonec vyhodnotil, že postavit půl milionu československých vojáků proti třem a půl milionům vojáků německých by bylo zbytečné krveprolití bez naděje na vítězství.²⁷ Přesto se později objevily názory, že Čechům by bylo lépe v Rakousko-Uhersku než

---

²³ GEBHART, Jan – KUKLÍK, Jan: *Druhá republika 1938–1939: svár demokracie a totality v politickém, společenském a kulturním životě*. Praha 2004, s. 5 - 6.

²⁴ SNYDER, Timothy: *Černá zem: holokaust – historie a varování*. Praha 2015, s. 89.

²⁵ GEBHART - KUKLÍK, s. 21 a 26.

²⁶ ROTHKIRCHENOVÁ, Livia (ed.): *Osud Židů v Protektorátu 1939 – 1945*. Praha 1991, s. 22.

²⁷ BĚLINA, s. 191.

v takto okleštěné republice, a dávno rozpadlá Habsburská monarchie se v myslích lidí začala značně idealizovat.²⁸

Lidé museli čelit zklamání ze zrady od svého hlavního spojeneckého státu - Francie, na kterou mělo Československo už od dob svého vzniku pevné vazby.²⁹ Zkrachovala celá dosavadní politika, která se silně orientovala na západní mocnosti, vnitřní silná demokracie se postupně začala měnit v nedemokratický autoritativní režim.³⁰ Občané útočili na principy politiky Tomáše Garigua Masaryka i Edvarda Beneše, který pouhých pět dnů po podepsání Mnichovské dohody abdikoval a ve funkci ho nahradil právník Emil Hácha.³¹ Navíc sílily separatistické tendence Slovenska, která byly řešeny udělením autonomie pro toto území a změnou státu na federaci Česko-Slovensko.³²

Výrazné změny v oblastech hranic státu, zahraniční politiky, státní filozofie a ideologie vnitřního zřízení vedly k tomu, že se republika po Mnichovu začala označovat jako druhá. Do českého historického povědomí se tedy druhá československá republika zapsala jako doba hlubokého národního úpadku, společenské, politické, hospodářské a mravní krize a národního ponížení.

V této době se začala realizovat protižidovská kampaň, na které se podílely nejen antisemitsky orientované politické strany a organizace, ale i širší společnost ovlivněná zklamáním z mnichovského vývoje a mající strach z budoucnosti. Židy tehdy obviňovali, že mohou za ztrátu pohraničních oblastí, protože se hlásili k Němcům a německví a používali jejich jazyk.³³ Největší vlna nevole se tak logicky zvedla proti

---

²⁸ GEBHART– KUKLÍK, Jan, s. 11.

²⁹ BĚLINA, s. 189.

³⁰ KOSCHMAL – NEKULA – ROGALL, s. 71.

³¹ GEBHART– KUKLÍK, s. 39.

³² ROTHKIRCHENOVÁ, s. 18.

³³ KOSCHMAL – NEKULA – ROGALL, s. 71, 77, 83.

Židům, kteří mluvili německy, protože v českých zemích je zakořeněno určovat národnost spíše podle jazyka, než podle původu.³⁴

Židé tak byli často považováni za nositele myšlenek marxismu, komunismu a liberalismu.³⁵ Na území republiky působili agenti, kteří cíleně podněcovali obyvatelstvo proti tamní židovské komunitě. Nejhůře bylo se Židy zacházeno na území Slovenska. Někteří Židé, uvědomující si své složité postavení ve společnosti, řešili vzniklou situaci konverzí ke křesťanství nebo sebevraždou.³⁶

1.1.2.1 Křišťálová noc

V noci z 9. na 10. listopad 1938 v Německu, k němu připojenému Rakousku a v Sudetech propukl pogrom. Jednalo se o akci předem zorganizovanou německým ministrem propagandy Josephem Goebbelsem, kdy byly fanatiky podnikány útoky na Židy, jejich majetky i na synagogy.³⁷ Docházelo k veřejnému ponižování Židů, jejich okrádání, zatýkání, věznění a hlavně vyhánění, čemuž ostatní němečtí sousedé ve většině případů pouze přihlíželi, aniž by zasáhli.³⁸ Se Židy bylo jednáno jako s dobytkem.³⁹ To z toho důvodu, že se sudetská župa měla stát v co nejkratším čase definitivně oprostěnou od Židů. Jedním z hlavních argumentů pro toto konání bylo, že Židé jsou počestní a podporují Československou republiku, takže jejich majetek právem náleží Němcům jako náhrada za škody způsobené sudetským Němcům československou vládou.⁴⁰

---

³⁴ ROTHKIRCHENOVÁ, s. 25.

³⁵ ŠEBEK, Jaroslav: Historicko-kulturní kořeny polarizace v katolické církvi (se zřetelem k moderním dějinám Československa). In: AMBROS, Pavel (ed.): *Polarizace české katolické církve*. Olomouc 2000, s. 40.

³⁶ ROTHKIRCHENOVÁ, s. 18 a 24.

³⁷ SNYDER, s. 88.

³⁸ KOSCHMAL – NEKULA – ROGALL, s. 82.

³⁹ ROTHKIRCHENOVÁ, s. 23.

⁴⁰ KOSCHMAL – NEKULA – ROGALL, s. 82.

V celkové bilanci přišlo o život 91 Židů, 30 000 jich bylo následně uvězněno v koncentračních táborech, 267 synagog zničil oheň nebo byly jinak zdemolovány a došlo k vyplenění 7 500 obchodů a bytů patřících židovským majitelům. Kolik z těchto čísel se týká oblasti českého pohraničí není známo.

Celá akce byla oficiálně představována jako spontánní výbuch lidového hněvu. Nacisté pak tomuto pogromu podle zvuku rozbíjených skel výkladních skříní židovských obchodů a oken ničených bytů a budov posměšně říkali „Křišťálová noc“.⁴¹

1.1.2.2 Židovská emigrace

V oblasti Sudet Křišťálová noc vyvolala masové útky tamních Židů do vnitrozemí. Ti byli ze svých domovů vyháněni a vyvázeni bez majetku, často si s sebou nemohli vzít ani základní osobní dokumenty. Československá vláda se dostala do složité situace – už před Křišťálovou nocí se bránila velké vlně přílivu uprchlíků židovského původu, po 10. listopadu však ještě více. V platnost vešlo nařízení, podle kterého nesměli být do republiky vpuštěni Židé, kteří neměli v tehdejší území Československé republiky domovské právo. A z oblasti Sudet byli nadále dlouhodobě vyháněni Židé v takovém množství, že na jaře následujícího roku už jich v zabraném pohraničí zůstala necelá desetina původního počtu.⁴²

Asi polovina z těchto uprchlíků do vnitrozemí následně pokračovala v emigraci do jiných států, protože společenské klima druhé republiky bylo prodchnuté stále se zvětšujícím českým nacionalismem a antisemitismem. K tomu se navíc přidávala malá šance na zaměstnání a ohrožení okleštěné republiky sousedním rozpínajícím se Německem. Takto velký nápor lidí žádajících o odchod ze země musel být řešen organizovaně, čehož se ujal stát. Jeho úřady však musely kličkovat mezi požadavky nacistického Německa, britské vlády a obchodních kruhů v USA.

---

⁴¹ KÁRNÝ, Miroslav: Pogrom zvaný Křišťálová noc. In: *Roš chodeš: věstník židovských náboženských obcí v českých zemích a na Slovensku*. 11/1998, s. 6 – 7.

⁴² Tamtéž.

Československá vláda pod nátlakem Německa přijala nařízení o přezkoumání československého státního občanství a o pobytu cizinců-emigrantů na území republiky. Toto přezkoumání se týkalo všech osob, které získaly občanství v době po 1. listopadu 1918 nebo bydlely 1. ledna 1938 na území připojeném k cizím státům. Občanství se nově přiznávalo pouze osobám českého, slovenského či podkarpatoruského původu a také občanům maďarské a německé národnosti. Republiku tak museli během 1 – 6 měsíců opustit všichni lidé, kteří podle zmíněného nařízení československým občanstvím nedisponovali. Do té doby nemohl nikdo v Československu přijít proti své vůli o státní občanství, aniž by současně nezískal občanství jiného státu.⁴³

Ve státě sílilo napětí, přibývaly i útoky páchané s antisemitskými úmysly či protizidovské demonstrace.⁴⁴ Československo, které mělo zájem o vystěhovalectví Židů i ostatních lidí cizích národností (kvůli snadnějšímu řešení důsledků spojených s přesunem obyvatel z území odstoupených Německu do vnitrozemí), jednalo o vystěhovalectví s jinými státy. V tomto ohledu byly důležité kontakty s Kanadou a Velkou Británií, která dokonce Československu poskytla půjčku na řešení problému vystěhování.⁴⁵ Finanční podporou přispěli i bohatí jednotlivci, veřejně činné osobnosti, náboženské a humanitární organizace z Anglie a z Ameriky, přispívali však i svobodní zednáři a komunisté z Moskvy.⁴⁶ Státem nebylo bráněno ani ilegálním emigracím.

Novým domovem emigrantů, kteří opustili Československo, se stávaly například Palestina, Spojené státy americké, státy Jižní Ameriky či Velká Británie. V té však považovali Židy za ekonomické emigranty a dávali před nimi přednost uprchlíkům, kteří svou zemi opouštěli z politických důvodů.

---

⁴³ BENDA, Jan: Židovská emigrace z druhé republiky (říjen 1938 – březen 1939). In: *Moderní dějiny*. 2/2013, s. 164 - 166.

⁴⁴ ROTHKIRCHENOVÁ, s.18 – 19.

⁴⁵ BENDA, s. 167 – 168.

⁴⁶ ROTHKIRCHENOVÁ, s.20.

Transporty, které z Československa odváželi Židy s nadějí, že začnou nový a snad i lepší život v jiné zemi, utichly po zlikvidování československého zahraničního zastoupení, ke kterému došlo vyhlášením Protektorátu Čechy a Morava.⁴⁷

1.2 Protektorát Čechy a Morava 1939 – 1945

15. března 1939 obsadila vojska nacistického Německa území Československa, na kterých zřídila protektorát Čechy a Morava. Zbývající Slovensko vytvořilo samostatný stát vazalsky podléhající Německu. Mocnosti, které v září předchozího roku zradily Československo tím, že jeho pohraničí podstoupily Německu, teď byly samy zrazeny. Hitler, který se dříve odvolával na osvobození tamních Němců na základě jejich vlastního sebeurčení, totiž zabral území trvale osídlená lidmi jiné národnosti, Čechy.⁴⁸ Ty chtěl následně politicky neutralizovat, přenárodnit, poněmčít, a ty, kteří by se jeho cílům nepodvolili, vysídlit na Východ.⁴⁹

15. září roku 1939 vstoupily v nově okupovaném státě v platnost zákony zakládající se na nerovnosti různých ras. Tyto diskriminující zákony byly zaměřeny především proti Židům, kterým byla postupně znemožněna účast na hospodářském, kulturním i národním životě v protektorátu.⁵⁰ Ze dne na den tak změnily životy 120 tisíců českých Židů či židovských míšenců (jedná se o číselný údaj z června téhož roku, například Zdeněk Fišer uvádí počet okolo 135 tisíc osob⁵¹), kteří se v mnoha případech za Židy ani nepovažovali.⁵² Někteří Židé kvůli velkému strachu z nepříznivé a kruté budoucnosti radši zvolili možnost sami odejít ze světa.⁵³

---

⁴⁷ BENDA, s. 174 - 180.

⁴⁸ SNYDER, s. 96.

⁴⁹ KOSCHMAL – NEKULA – ROGALL, s. 77 – 78.

⁵⁰ OLIVOVÁ, Věra: *Dějiny nové doby: 1848 – 2008*. Velké Bílovice 2008, s. 187.

⁵¹ FIŠER, s. 142.

⁵² EMMERT, František: *Průvodce českými dějinami 20. století*. Brno 2012, s. 168.

⁵³ FIŠER, s. 142.

Ne pro všechny Židy však znamenaly nacistické zákony totéž. Mírnějšími represemi totiž byli trestáni ti Židé, kteří žili v tzv. smíšených manželstvích, tedy v těch, kdy jeden z manželů byl židovského a druhý árijského původu. Pokud totiž árijský partner z takového manželství neustoupil nátlaku a nerozvedl se s osobou židovského původu, většinou jí tím zajistil zmírnění či odklad některých perzekučních opatření vyplývajících z Norimberských zákonů, což se vztahovalo i na jejich děti.⁵⁴

1.2.1 Objevování židovství a vykonstruovaná identita Židů

Tíha Norimberských zákonů však dopadla i na Židy, kteří se v minulosti zcela začlenili do české společnosti a k židovství neměli žádný vztah. „...nacistická ideologie (...) za účelem eliminace Židů židovství systematicky odkrývala, takže u některých osob odhalila původ, o němž neměli ani tušení. Taková identita byla v podstatě vykonstruovaná, protože nebyla svobodně osvojená a kultivovaná, nýbrž jim byla vnucena zvenčí. V těchto lidech židovství ‚objevil‘ teprve Hitler a vykonstruoval tak židovskou identitu, která je však odlišná od identity chtěné, svobodně zvolené.“⁵⁵ Tato situace působí velmi kontrastně s předchozí dobou Československé republiky, kdy byl Žid Židem pouze tehdy, pokud jím sám chtěl být, ale daleko větší důležitost se připisovala faktu, že byl v první řadě občanem, který má stejná práva i povinnosti jako ostatní obyvatelé státu.⁵⁶

1.2.2 Vztah Čechů a Židů v protektorátu

Po vzniku protektorátu propadli čeští obyvatelé demoralizaci a cynismu, také jejich vztahy s Židy se značně ochladily. Diskriminace Židů nacistickým režimem však následně paradoxně způsobila oteplování jejich vztahů s Čechy, protože někteří Češi

---

⁵⁴ PAVLÁT, s. 58.

⁵⁵ PEROUTKOVÁ, s. 28 – 29.

⁵⁶ FIŠER, s. 138.

projevem sympatií k Židům dávali najevo svou nenávist k okupantskému Německu. O rozsáhlé pomoci židovským spoluobčanům však mluvit nemůžeme.⁵⁷

Většina Čechů si totiž postupem času na pro Židy dehonestující chování zvykla. Lidé se přes malé počáteční protesty smířili i s tím, že jejich židovští sousedé jsou transportováni na východ.⁵⁸ Navíc se zprísnila zastrašovací kampaň a deportace hrozila i nežidům, kteří se se Židy přátelili nebo se jich zastávali. Výzvy Jana Masaryka, ministra zahraničí exilové vlády a syna prvního československého prezidenta, které se nesly z rozhlasových přijímačů a vybízely posluchače k pomoci Židům, tedy neměly valného dopadu.

Některé dobové prameny dokonce prohlašují, že antisemitismus bude pravděpodobně jediná věc, kterou si Češi od svých okupantů osvojí. Mnoho z nich totiž sice přímo nesouhlasí s vyvražďováním Židů, ale zároveň si myslí, že Židům patří to, co se děje. Nacistické propagandě namířené proti Židům jako první podlely především obchodníci a lidé shromažďující se v lékařských a právnických sdruženích.⁵⁹

1.2.3 Perzekuce Židů v době 2. světové války

Perzekuce Židů se dají rozdělit do po sobě následujících etap. Jako první bylo důležité je označit, definovat, následně vyčlenit a izolovat od ostatní společnosti a poté je možno přistoupit k jejich fyzické likvidaci. Těmito etapami, na jejichž konci čekala smrt, prošlo přibližně 80 000 Židů žijících na území protektorátu Čechy a Morava.⁶⁰ 484 Židům téže země se podařilo zachránit své životy skrýváním se v domácnostech.⁶¹

---

⁵⁷ ROTHKIRCHENOVÁ, s. 27 – 28.

⁵⁸ MICHLOVÁ, Marie: *Protentokrát aneb česká každodennost 1939 – 1945*. Řitka 2012, s. 32.

⁵⁹ ROTHKIRCHENOVÁ, s. 29 – 33.

⁶⁰ KOSCHMAL – NEKULA – ROGALL, s. 78, 84.

⁶¹ MICHLOVÁ, Marie: *Protentokrát aneb česká každodennost 1939 – 1945*, s. 32.

1.2.3.1 Důvody

Hitler ve svých názorech vycházel ze sociálního darwinismu, který je definován jako soubor myšlenek, které se „pokoušejí ve společenském kontextu napodobit koncept, který je Darwinovým nejpůvodnějším příspěvkem k teorii evoluce, totiž přirozený výběr. (...) Tyto ideje se staly obětí různých překroucení, a navíc jejich bezprostředním zdrojem nebyl vždy nezbytně Darwin: roli prostředníka tu podle všeho plní velmi často Spencer [Herbert, filozof a sociolog], autor mnohem více zavádějícího obratu ‚přežití nejzdatnějších‘, který se zkoumáním ne nepodobných idejí zabýval už od padesátých let devatenáctého století.“⁶² Snaha prosazovat Spencerovy myšlenky sílila s koncem 19. století, kdy byl koncept boje o život aplikovaný na společnost hlásán s podporou vědy. Na základě toho se stával výzvou ke zmužilému chování či přirozenou a údajně nezbytnou podmínkou pokroku nebo rovnou obojím zároveň. Darwinova teorie se tak znenadání začala v myslích mnoha lidí aplikovat nejen na biologii, ale dávala se i do kontextu sociálního, hospodářského, mezinárodního, rasového, imperialistického i koloniálního.

Rétorika sociálního darwinismu se tedy velmi silně projevovala na konci 19. a na počátku 20. století, kdy se mezi lidmi šířil pocit krize. Často propadali dojmu, že otázky pokroku či naopak úpadku, otázky přežití či smrti byly neoddělitelně spojeny s politickými rozhodnutími.⁶³

Tehdy se masově rozšířily představy, že lidské druhy se dělí na rasy a rasy jsou jako živočišné druhy, ty nejvyšší se postupně vyvíjí z nižších a každá rasa usiluje o sebezachování, proto by se její členové měli pářit jen mezi sebou a u ostatních ras naopak usilovat o jejich vyhubení.⁶⁴

Tento boj mezi rasami, vycházející z přirozenosti, „to je sám život, ne prostředek v zájmu nějakého cíle, obhajitelný ohledy na blahobyt (v kapitalismu) nebo spravedlnost

---

⁶² BURROW, John Wyon: *Krize rozumu: evropské myšlení 1848 – 1914*. Brno 2003, s. 109.

⁶³ Tamtéž, s. 109 – 111.

⁶⁴ SNYDER, s. 12.

*(v socialismu), které údajně přinese. Vůbec zde nešlo o to, že žádoucí cíl ospravedlňuju krvavé prostředky. Žádný cíl není. Skutečná je rasa: jedinci a třídy představují pomíjivé a pomýlené konstrukce. Boj není metafora ani analogie, nýbrž hmatatelná a celá pravda. Slabým mají vládnout silní, protože ‚svět tu není pro zbabělé národy‘.*⁶⁵ Masové vyvražďování jiných ras se tedy považuje za dobrý skutek, který rasu přivádí k vnitřnímu souladu, k jednotě s přírodou, k vlastní přirozenosti.⁶⁶

Mimo hierarchii ras stáli Židé. Hitler totiž tvrdil, že nejsou ani nižší, ani vyšší rasa; jsou ‚rasovým nic‘, ‚opakem rasy‘. A to z toho důvodu, že Židé popírají přirozenost tím, že nebojují s jinými rasami – ani o jídlo, ani o životní prostor. Kvůli jejich nikdy nekončící snaze ovládnout a řídit celou Zemi a všechny na ní žijící národy si vymysleli a ostatním vnutili obecné abstraktní ideály, které ostatním brání v přirozeném zápase, jako je například milosrdenství, humanita či uznávání ostatních lidí za rovnocenné. Na jejich obsahu však Židům vůbec nezáleží a jsou jen nástrojem k ovládnutí ostatních. Každá univerzální idea tedy pochází od Židů a je jen dalším krokem k židovské nadvládě, ať už jde o kapitalismus, komunismus či myšlenku státu.⁶⁷ Hitlerovi se tak podařilo spojit politiku s přírodní vědou, čímž získal možnost vydávat politické problémy za vědecké a naopak.⁶⁸

Za potvrzení této židovské světovlády považoval Hitler to, že Německo prohrálo 1. světovou válku. Všechno, co německý diktátor nenáviděl sám v sobě, si promítal do Židů, a všechno, co způsobovalo jeho utrpení i utrpení Německa, považoval za jejich chybu.⁶⁹ Dospěl tedy k názoru, že kdyby se do války neangažovali Židé, Německo by zcela jistě zvítězilo. Právě kvůli údajnému židovskému boji myšlenkami, ne zbraněmi bylo v mysli Hitlera nezbytně nutné fyzicky zlikvidovat všechny Židy, protože kdyby byl i jeden jediný přežil, mohl by svými myšlenkami opět nakazit celý svět.

---

⁶⁵ Tamtéž, s. 13.

⁶⁶ Tamtéž, s. 14.

⁶⁷ Tamtéž, s. 15 – 16.

⁶⁸ Tamtéž, s. 281.

Jinými slovy byla porušena logika přirozeného fungování. Silní totiž mají kvůli zachování vlastní existence vyhladovět slabé, Židé však díky svým idejím dokázali, že ti nejschopnější mají místo přežití vyhladovět, tudíž vyhnout. Těmi nejschopnějšími, nejsilnějšími, zkrátka nejvyšší rasou, která zasluhuje nejvíc a může také o nejvíc přijít, byli samozřejmě míněni Němci, z čehož byl vyvozován závěr, že dokud budou na světě existovat Židé, Němci budou vždy v postavení obětí.⁷⁰

Hitler tak dokázal sjednotit dvě velké a protichůdné hnací síly světové politiky 20. století: kolonialismus (Němci jako nejlepší a nejsilnější rasa mají ovládnout jiné, slabší rasy) a antikolonialismus (Němci musí být těmi zachránci, kteří osvobodí celý svět a jiné, slabší rasy od zvrácené nadvlády Židů). A čím více selhávala kolonizační válka, tím více se nacisté zaměřovali na likvidaci Židů.⁷¹ Ti byli automaticky vinni už jen tím, že patřili k židovské národnosti.⁷²

1.2.3.2 Šoa

Termínem *holocaust* byla dříve označována zápalná oběť Bohu. Jako první tohoto pojmu v přeneseném slova smyslu na události 2. světové války spojené s vyvražďováním Židů použil židovský filozof, spisovatel, politický aktivista a nositel Nobelovy ceny za mír Elie Wiesel. Mnoho Židů však termín *holocaust* odmítá s odůvodněním, že žádný Bůh si neřádá tak krutou oběť, a dávají přednost označení *šoa*, které znamená zničení, neštěstí, záhubu, zmar.

Ojedinělost vyvražďování Židů za 2. světové války spočívala v tom, že poprvé v dějinách mělo být určité etnikum zničeno celé, do posledního jedince, takže byli zabíjeni muži, ženy i děti. Z dětí židovského původu by totiž mohli vyrůst mstitelé svých mrtvých otců, a proto bylo nutné, aby zemřely i židovské ženy, které tím pádem

---

⁶⁹ HORNÍK, Jan: *Proč holocaust?: Hitlerova vědecká mesianistická vražda*. Praha 2009, s. 27.

⁷⁰ SNYDER, s. 15 – 17.

⁷¹ Tamtéž, s. 17, 283.

⁷² HORNÍK, s. 54.

nemohly porodit v budoucnu se mstící děti.⁷³ Na základě tohoto a dalších podobných argumentů bylo v zónách, kde vlivem války panovalo bezstátí, povražděno 95% všech Židů, zatímco ve státech, které uzavřely s Německem spojení nebo jím byly okupovány, přišlo o život 50% tamních Židů.⁷⁴

Němci a nacističtí kolaboranti k zabíjení Židů používali tři techniky hromadného vyvražďování. První z nich, která měla i nejvíce obětí, bylo zastřelení Židů, kteří stáli u předem vykopaných jam, do kterých následně padala jejich mrtvá těla.⁷⁵ Jinou alternativou tohoto druhu smrti představovaly případy, kdy byli Židé nuceni lehnout si po skupinách do jam v natěsnaných řadách a takto byli postříleni. Další skupina si pak musela lehnout na předchozí vrstvu mrtvol, a tak se pokračovalo do chvíle, než byla jáma plná, nebo než byli pozabíjeni všichni přítomní Židé. Potom se po jámě plné lidských těl prošel člověk, který kontroloval případné příznaky života a střílel pod sebe. Takto bylo možné během jediného dne vzít život více než deseti tisícům lidí denně.⁷⁶ Tento způsob Němcům potvrdil, že tzv. konečné řešení židovské otázky hromadným vyvražďováním je proveditelné.

Druhým způsobem, jak byli Židé zabíjeni, bylo jejich zplynování v hermeticky uzavřených autech výfukovými plyny spalovacích motorů, při kterém byli otráveni oxidem uhelnatým.

A poslední způsob, často mylně považovaný za nejrozšířenější, bylo otrávení Židů v likvidačních a koncentračních táborech, ke kterému byla použita kyselina kyanovodíková prodávaná pod názvem cyklon B. Ten byl původně určen k dezinfekci ubytoven zajatců, poté však byly se zajatci provedeny pokusy se zabíjením, a nakonec byl cyklon B nacisty ve výše zmiňovaných táborech běžně používán k hromadnému usmrcení.

---

⁷³ PAVLÁT, s. 55 - 56.

⁷⁴ SNYDER, s. 196.

⁷⁵ Tamtéž, s. 188.

⁷⁶ Tamtéž, s. 159.

I když se koncentrační tábory, především Osvětim, staly světově používaným a srozumitelným symbolem holokaustu a spousta lidí dnes podléhá dojmu, že do sebe uzavřely všechno zlo, ono zlo však tehdy bylo všudypřítomné. Paradoxně pro Židy existovala šance na přežití právě v těchto táborech, kde za určitých omezených podmínek mohli žít nadále. Dělo se tak, když nacisté potřebovali pracovní sílu, když naopak byl akutní nedostatek potravin, Židé byli vražděni. Nutno podotknout, že častěji nastávala právě druhá možnost.⁷⁷

Samotní Němci při usmrcování Židů podleli iluzi, že tak jednají v sebeobraně. Židé v jejich myslích toužili pozabít všechny nežidy, dokonce se často objevoval i argument, že židovské děti při zabíjení nacisty trpí méně, než trpí německé děti, které velmi krutým způsobem vraždí Židé.⁷⁸

1.2.3.3 Naděje na přežití

I když Židům hrozila každodenně smrt, někteří měli šanci válku přežít. Americký historik Timothy Snyder ve své knize *Černá země: holocaust – historie a varování* tvrdí, že vše záviselo na ideji občanství, na byrokracii státu, ve kterém žili, a na jeho zahraniční politice. Svou tezi podkládá následujícími argumenty. Ač se zdá, že Němci vraždili Židy bez jakýchkoli ohledů, netroufli si na Židy, kteří byli občany existujícího státu. I když nacisté věřili, že stát je jen umělý myšlenkový konstrukt, nikdy nezabíjeli Židy pocházející z těch států, které předtím nebyly zničeny nebo se svých Židů nezřekly. Občanství jakožto vztah mezi člověkem-jednotlivcem a politickou komunitou, která ho chrání, tedy v těchto případech naplnilo svou definici.

Dalším důležitým faktorem pro ochranu Židů se stal byrokratický aparát. I když se často tvrdí, že měl opačnou funkci a Židy naopak připravoval o život, ztráty na životech vznikaly spíše tam, kde byl státní aparát odstraněn. Na úřadech běžné přesouvání zodpovědnosti, čekání na jasně dané příkazy z vyšších míst a lpění na jednoznačném

---

⁷⁷ Tamtéž, s. 180 - 189.

⁷⁸ Tamtéž, s. 151, 153.

vyjadřování a náležitě dokumentaci totiž pro Židy znamenalo záchranu života, nebo alespoň oddálení smrti.

Osudy Židů také závisely na zahraniční politice státu. Pokud si takový stát chtěl nadále uchovat samostatnost, realizoval zahraniční politiku a nenechal si diktovat podmínky Německem. V takovýchto případech státy zastávaly stanovisko, že o osudu svých Židů si budou rozhodovat sami.⁷⁹ Ve státech, kde docházelo k vyvražďování Židů, bylo šancí na přežití skrývat se či zamlčet svůj židovský původ. Druhá možnost platila pouze pro Židovky, protože muži-Židé byli snadno a kdykoli identifikovatelní podle obřízky.

Židé, kteří se rozhodli pro strategii skrývání se, se museli vypořádat s kolektivní setrvačností, zřici se svého dosavadního způsobu života a všeho, co měli rádi, a čelit netušeným okolnostem. Lidé, kteří se rozhodli Židům pomoci a skrývat je u sebe, byli taktéž vystaveni nepředstavitelnému tlaku.⁸⁰ Pokud by se prozradilo, že u sebe ukrývají Žida, veřejně by byli označeni za tzv. židomilné a čekala by je cesta do koncentračního tábora či rovnou rozsudek smrti.⁸¹

Hrozba trestu smrti, která se nad nimi vznášela, byla často silnější než jejich charakter a myšlenky o lidskosti, takže po nějakém čase selhali a Židy posílali pryč. Ukrývat nepozorovaně Židy se totiž dařilo spíše v lesích, kdežto ve městech a na vesnicích mohly i okolím zpozorované malé změny v každodenním chování snadno vést k vyvraždění celé rodiny či vesnice.⁸²

Zajímavé je, že v oblastech, kde bylo více katolíků, pomáhali Židům uniknout před jejich těžkým osudem protestanti, a naopak tam, kde byli katolíci v menšině, zachraňovali Židy daleko více než protestanté. Podstatné pro vykonání pomoci tedy nebylo to, ke které větvi křesťanství se dotyčný člověk hlásil, ale skutečnost, zda v daném místě měli daní věřící menšinou a zda v minulosti měli historickou

---

⁷⁹ Tamtéž, s. 196 – 199, 219.

⁸⁰ Tamtéž, s. 222.

⁸¹ MICHLOVÁ, Marie: *Protentokrát aneb česká každodennost 1939 – 1945*, s. 32.

⁸² SNYDER, s. 226, 272, 275.

zkušenost pronásledování. Přesto se mnoho z katolíků, kteří nějaké Židy zachránili nebo se o to alespoň pokusili, po válce vyjádřilo v tom smyslu, že pomoci bližnímu bylo jejich povinností a že jednali *normálně*.

Málokdy však zachránci o ukrývání Židů chtěli mluvit a spíše tyto skutečnosti tajili. Obzvláště v zemích, kde se dostaly k moci komunistické režimy, byly totiž jejich činy popisovány jako chování založené na vypočítavosti, protože zachránci od Židů za své riskování dostali nemalé finanční odměny. Mezi lidmi tak kolovaly mýty, že domy židovských zachránců jsou plné zlata a šperků.⁸³

1.2.3.4 Možnost alternativního vývoje

Historik Timothy Snyder dále zastává názor, že Německo ve 30. letech mělo i jinou alternativu vývoje, než bylo postupné směřování k válce. Pokud by místo snahy vyhubit Židy bylo investováno do rozvoje zemědělství a vědeckého přístupu k ubývajícím přírodním zdrojům, nebylo by nutné v rámci teorie ras bojovat o životní prostor.

Problém však byl v tom, že Hitler v době světové hospodářské krize vylíčil vizi budoucnosti tak děsivě a nevyhnutelně, že poskytla obhajobu pro naprosto nevhodné a brutální chování vůči židovskému národu. Desítky milionů lidí tedy přišly o své životy ne z důvodu, aby Němci mohli nadále žít, ale proto, „*aby Němci mohli uskutečnit americký sen v globalizovaném světě.*“⁸⁴

---

⁸³ Tamtéž, s. 252, 254 a 259.

⁸⁴ Tamtéž, s. 286.

2 TÓRA V ŽIDOVSKÉM PROSTŘEDÍ

Tóra je hebrejské označení pro *Pentateuch*⁸⁵ neboli Pět knih Mojžíšových. Tyto knihy se sice dochovaly samostatně, ale obecně se považují za jeden celek, za knihu rozdělenou do pěti částí. Obsah Tóry je poskládán z mnoha velmi rozmanitých textů obsahujících nejen příběhy, ale i zákony, předpisy či poezii. Tyto části pocházející z nejrůznějších zdrojů byly po předchozím roztřídění uspořádány do rámcového vypravování.⁸⁶

Slovo Tóra se někdy překládá jako Ukazatel či Vodítko, volně i jako Boží učení či Zákon.⁸⁷ To proto, že obsahuje učení, které měl Židům údajně zjevit samotný Bůh, když s nimi uzavřel nezrušitelné spojenectví, smlouvu. Tato „*smlouva (brít) a zákon smlouvy (tóra) patří k sobě. (...) [V případě Tóry] nešlo ani tak o ‚zákony‘ v přesném právním smyslu, ale spíše o ‚pokyny‘ a ‚přikázání‘.*“⁸⁸ Tóra tudíž není žádným zákoníkem.⁸⁹

Přestože mají Židé další posvátné texty, žádný pro ně nemá takovou důležitost, jako právě Tóra.⁹⁰ Ta je i přes své stáří stále pokládána za aktuální a neměnnou.⁹¹ Židy je taktéž považována za zákon, který Bohu sloužil při stvoření světa jako nástroj.⁹²

---

⁸⁵ Význam tohoto slova v překladu je Pět svitků.

⁸⁶ ALEXANDER, Pat - David ALEXANDER: *Průvodce Biblií: revidované a rozšířené vydání třímilionového bestselleru*. Praha 2004, s. 108.

⁸⁷ Jak se zhotovuje svitek Tóry. *Český rozhlas* [online]. 17. 5. 2015 [cit. 2019-03-04]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/nabozenstvi/zpravy/_zprava/jak-se-zhotovuje-svitek-tory--1491327 a Leo Pavlát: Jak vzniká svitek Tóry? *Český rozhlas* [online]. 28. 2. 2016 [cit. 2019-03-04]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/nabozenstvi/zpravy/_zprava/1588818

⁸⁸ KÜNG, Hans: *Po stopách světových náboženství*. Brno 2006, s. 195.

⁸⁹ DE VRIES, Simon Philip: *Židovské obřady a symboly*. Praha 2009, s. 96.

⁹⁰ STEMBERGER, Günter: *Úvod do judaistiky*. Praha 2010, s. 51.

⁹¹ STERN, Marc: *Svátky v životě Židů: vzpomínání, slavení, vyprávění*. Praha 2002, s. 208.

⁹² STEMBERGER, Günter: *Klasické židovství: kultura a historie rabínské doby*. Praha 2011, s. 123.

K pravému pochopení vnitřního smyslu Tóry pomáhá a vede dodržování náboženských příkazů.⁹³ Často je také definována jako bod, ve kterém se setkává náš hmotný svět se svatým, pozvánkou a mostem do posvátna.⁹⁴

Slovo Tóra se běžně užívá ve smyslu učení i jako označení pro svitek, na kterém je ono učení napsáno. Protože je učení Tóry pro Židy posvátné, úctu vzdávají i její fyzické podobě.⁹⁵ Švýcarský filozof a teolog Hans Küng dokonce zastává názor, že při bohoslužbě je Tóra uctívána téměř jako bohyně.⁹⁶

Tóra však není jedinou knihou, které Židé vzdávají úctu. Dalšími důležitými knihami jsou například Talmud, soupis rabínských diskuzí týkajících se zákona a etiky, a Šulchan aruch shrnující náboženské právo.

2.1 Vznik Tóry

Existují dvě teorie, jakým způsobem vznikla Tóra. Podle legendy ji Židům daroval samotný Bůh, nicméně zmíníme i autorství reálných osob, které se měly podílet na vzniku těchto textů.

2.1.1 Zjevení Tóry na hoře Sinaj

Součástí Tóry je i příběh o tom, která byla Bohem darována Židům, zastoupených jedním z nich, Mojžíšem. Jedná se o nejrozsáhlejší souvislý úsek textu nacházející se v Pentateuchu. Popisuje jak boží zjevení, kterého se dostalo Mojžíšovi a zbylý lid jen zpovzdálí přihlížel, doprovázely hromy, blesky, kouř, hlasitý zvuk polnice. Bůh sestoupil v podobě ohně zahalen v hustém mraku a Mojžíšovi sdělil Desatero.

---

⁹³ PAVLÁT, s. 111.

⁹⁴ KUSHNER, Lawrence: *Ze skály med: úvod do židovské mystiky*. Praha 2012, s. 112.

⁹⁵ PAVLICOVÁ, Helena – HORYNA, Břetislav: *Judaismus, křesťanství, islám*. Olomouc 2003, s. 183 – 184.

⁹⁶ KÜNG, s. 204.

Židé se však Boha báli, měli strach z jeho hlasu, a tak ostatní příkazy, výklad a rozvedení psaného zákona předal jen Mojžíšovi, který pak působil jako prostředník mezi Bohem a židovským lidem.⁹⁷ Na základě tohoto vyprávění lze vyvodit, že Tóru Bůh daroval, na rozdíl například od prorockých knih, které přišly skrze výroky proroků. Mojžíš tedy byl považován za člověka, kterému Bůh Tóru nadiktoval.⁹⁸ Na hoře Sinaj Bůh se židovským národem uzavřel smlouvu, která je chápána jako výjimečná, nezrušitelná a oboustranně závazná.⁹⁹

Tato událost je mezi Židy opředena mnoha legendami. Koluje například vyprávění o tom, že Bůh stvořil nejprve Tóru (obsahující popisy událostí, které se teprve měly stát) a potom svět a lidi. Následně se rozhodl, že Tóru lidem předá na nějaké vysoké hoře,

a přemýšlel, kterou pro tento účel zvolit. Když se to hory dozvěděly, přesunuly se na jedno místo a každá si přála, aby si Bůh vybral právě ji. Nejhlasitěji o to bojovaly hory Tavor a Karmel.

První zmíněná hora argumentovala tím, že ji Bůh má nejraději, protože při potopě zůstala jediná nezaplavená. Druhá zase tvrdila, že skutečně svatou horou je ona, protože v jejích jeskynních v budoucnu bude žít prorok Eliáš, který ohlásí příchod Mesiáše. Jen jedna jediná hora zůstala stát nehybně uprostřed pouště a mlčela.

Bůh se jí zeptal, proč za ním nepřišla, a hora Sinaj odpověděla, že je obyčejná a nezaslouží si být spojována s Tórou. Nato Bůh pravil, že si vybírá ji: *„Jsi jediná hora, která si Tóru zaslouží. Stojíš v poušti, na místě bez pána, které nepatří žádnému národu. Na tobě dám Mojžíšovi Tóru, aby ani Židé jednou neříkali, že jsem své svaté učení stvořil jen pro ně.“*¹⁰⁰

---

⁹⁷ RENDTORFF, Rolf: *Hebrejská bible a dějiny: úvod do starozákonní literatury*. Praha 2015, s. 68, 185 – 186.

⁹⁸ ALEXANDER - ALEXANDER, s. 68.

⁹⁹ KÚNG, s. 195.

¹⁰⁰ Podobenství o darování Tóry. *Český rozhlas* [online]. 1. 6. 2014 [cit. 2019-04-02]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/nabozenstvi/zpravy/_zprava/podobenstvi-o-darovani-tory--1356441

Podle jiné legendy Bůh nabízel Tóru všem národům, ale žádný z nich nedokázal dodržet sedmero noachidských přikázání, což je důvod, proč Bůh Tóru nakonec daroval právě Židům.¹⁰¹

Další legendy praví, že Tóra ukázaná na hoře Sinaj Mojžíšovi byla původně napsána černým ohněm na bílém ohni „*a v každém písmeni a v každém řádku a každém znaménku každého písmene je prý brána do světů vědomí. (...) V tom, co dal svatý, není jediného slova, ba dokonce ani jediného písmene, které by neobsahovalo vzácná tajemství. A že v tom, co občas považujeme za prostor mezi černými písmeny, navíc a současně existuje celá další Tóra, napsaná bílými písmeny.*“¹⁰²

2.1.2 Autorství reálných osob

Už v 16. století se objevily názory, že Tóra nebyla předána Bohem, ale že je kompilací mnoha odlišných pramenů. O tři století později vystoupili němečtí badatelé Karl Heinrich Graf a Julius Wellhausen s názorem, že hlavní prameny, ze kterých Tóra čerpá, jsou čtyři a původně byly oddělené, až následně se spojily do jednoho celku.

Proti této teorii se postavili badatelé, kteří zastávali názor, že původní příběhy dnešní Tóry byly předávány ústně, přičemž je vypravěči různě upravovali, až je nakonec sloučili v jeden celek.¹⁰³

2.2 Obsah Tóry

Jednotlivé knihy Tóry mají svá vlastní pojmenování, která v hebrejštině vychází z počátečních slov daného textu a v řečtině a latině naopak vystihují jeho obsah.¹⁰⁴

---

¹⁰¹ STEMBERGER: *Klasické židovství: kultura a historie rabínské doby*, s. 123.

¹⁰² KUSHNER, s. 14.

¹⁰³ ALEXANDER – ALEXANDER, s. 69.

¹⁰⁴ RENDTORFF, s. 174.

	hebrejský název	latinský název
1. kniha Mojžíšova	Be-rešit (<i>Na počátku</i>)	Genesis (<i>Původ</i>)
2. kniha Mojžíšova	Šemot (<i>Jména</i>)	Exodus (<i>Vyjítí</i>)
3. kniha Mojžíšova	Va-jikra (<i>I zavolal</i>)	Leviticus (<i>Levitská [kniha zákona]</i>)
4. kniha Mojžíšova	Ba-midbar (<i>Na poušti</i>)	Numeri (<i>Součty</i>)
5. kniha Mojžíšova	Devarim (<i>Slova</i>)	Deuteronomium (<i>Druhý zákon</i>)

V následující části se pokusím stručně shrnout obsah jednotlivých knih Tóry.

2.2.1 První kniha Mojžíšova

„Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. Země byla pustá a prázdná a nad propastnou tůňí byla tma. Ale nad vodami vznášel se duch Boží. I řekl Bůh: ‚Bud’ světlo!‘ A bylo světlo. Viděl, že světlo je dobré, a oddělil světlo od tmy. Světlo nazval Bůh dnem a tmu nazval nocí. Byl večer a bylo jitro, den první.“¹⁰⁵ Bůh během šesti dnů vytvořil nebeskou klenbu, oddělil vodu od souše, zemi zaplnil mnoha druhy stromů a rostlin, na nebeské klenbě rozzářil Slunce, Měsíc a hvězdy, stvořil i zvířata, a nakonec i člověka, aby byl odrazem jeho podoby. „Sedmého dne Bůh dokončil své dílo, které konal, sedmého dne přestal konat veškeré své dílo. A Bůh požehnal a posvětil sedmý den, neboť v něm přestal konat veškeré své stvořitelské dílo.“¹⁰⁶

Bůh stvořil „člověka, prach ze země, a vdechl mu v chřípí dech života.“¹⁰⁷ Protože člověk-muž však byl sám, rozhodl se Bůh, že z jeho žebra stvoří ženu.

Tento pár pak žil v ráji až do doby, než žena zlákaná hadem utrhla plod ze zakázaného stromu a společně s mužem ho snědla. Bůh je pak vyhnal z ráje a provinivší se lidé, Adam a Eva, museli žít na zemi a obdělávat půdu. Tu předtím Bůh kvůli Adamovu provinění zatratil: „Kvůli tobě nechť je země prokleta; po celý svůj život z ní budeš jíst v trápení. Vydá ti jenom trní a hloží a budeš jíst polní byliny. V potu své tváře budeš jíst chléb, dokud se nenavrátiš do země, z níž jsi byl vzat. Prach jsi a v prach se

¹⁰⁵ Bible: písmo svaté Starého a Nového zákona (včetně deuterokanonických knih). Praha 2008, s. 24.

¹⁰⁶ Tamtéž, s. 24 – 25.

¹⁰⁷ Tamtéž, s. 25.

navrátíš.“¹⁰⁸ Evin trest byl Bohem vymezen následujícími slovy: „*Velice rozmnožím tvé trápení i bolesti těhotenství, syny budeš rodit v utrpení, budeš dychtit po svém muži, ale on nad tebou bude vládnout.*“¹⁰⁹

Adamovi a Evě se brzo narodily dvě děti, synové, Kain a Ábel. V dospělosti Kain svého bratra ze žárlivosti zabil. Z dalších dětí Adama a Evy pak vzešlo mnoho potomků, mezi nimi i Noe, jediný spravedlivý. Právě Noeho si Bůh vybral, když chtěl zničit Zemi potopou pro špatné chování jejích obyvatel, a tak se Noe se svou rodinou, ale také s mnoha zvířaty, zachránili na speciálně vybudované arše. Bůh poté uzavřel s Noem a jeho potomky smlouvu, že už nikdy nebude Země zničena potopou. Na znamení této smlouvy se na nebi při dešti objevuje duha. Noeho potomci poté znovu opět osídlili Zemi.

Mezi tyto prapotomky Noeho patřil i Abraham. S ním Bůh ustanovil smlouvu: „*Ty i tvoje potomstvo budete mou smlouvu zachovávat ve všech pokoleních. Znamením mé smlouvy mezi mnou a vámi i tvým potomstvem, kterou budete zachovávat, bude toto: Každý mezi vámi, kdo je mužského pohlaví, bude obřezán.*“¹¹⁰ Tak byla v židovství ustanovena obřízka.

Abrahamovi se narodil syn, který dostal jméno Izák. Bůh později Abrahama zkoušel ve víře a žádal ho, aby mu jeho jediného syna obětoval. Abrahám se tedy chystal zabít místo obětního beránka Izáka, avšak Bůh, který viděl jeho silnou víru, to nedopustil.

Zachráněný Izák zplodil v dospělosti dva syny, staršího Ezaua a mladšího Jákoba. Jákob však od hladového Ezaua koupil za chléb a čočku prvorozenectví. Následně Jákob získal lstí i požehnání pro prvorozeného od svého umírajícího otce, potom však musel utéct před bratrovou pomstou.

Jedné noci Jákob sám tábořil, když tu na něho kdosi neznámý zaútočil. Když onen neznámý „*viděl, že Jákoba nepřemůže, poranil mu při zápolení kyčelní kloub, takže se*

---

¹⁰⁸ Tamtéž, s. 27.

¹⁰⁹ Tamtéž, s. 26 – 27.

¹¹⁰ Tamtéž, s. 37.

mu vykloubil. Neznámý řekl: ‚Pust' mě, vzešla jitřenka.‘ Jákob však odvětil: ‚Nepustím tě, dokud mi nepožehnáš.‘ Otázal se: ‚Jak se jmenuješ?‘ Odpověděl: ‚Jákob.‘ Tu řekl: ‚Nebudou tě už jmenovat Jákob (to je Úskočný), nýbrž Izrael (to je Zápasí Bůh), neboť jsi jako kníže zápasil s Bohem i s lidmi a obstál.‘¹¹¹ Tak dal Bůh Jákobovi, se kterým celou noc zápasil, jméno Izrael. Poté se Izrael usmířil se svým bratrem Ezauem.

Izrael za svého života zplodil deset synů. Ti však žárlili na jednoho z nich, Josefa, chtěli se ho zbavit, a tak ho prodali jako otroka do Egypta. Tam se Josef kvůli pomluvě dostal do vězení, ze kterého byl předvolán před faraona, aby mu vyložil význam dvou snů. Faraonovi se v prvním snu zdálo, že z řeky Nilu vystupuje sedm vykrmených krav a za nimi dalších sedm vyhublých, které zaútočily na vypasené krávy a sežraly je. Ve druhém snu viděl stéblo, ze kterého vyrůstalo sedm krásných klasů, ale vzápětí za nimi i stejný počet klasů jalových, které pohltily ty předchozí pěkné.

Josef sny vyložil jako znamení, že sedm následujících let bude ve znamení hojnosti a bohatství, kdežto dalších sedm bude provázeno chudobou a hladem. Faraon tak mohl zasáhnout a vydat příkaz k odkládání části z bohaté úrody na dobu, kdy Egypt zachvátí hlad. Josef, jakožto zachránce Egypta, byl za odměnu jmenován správcem země.

Když po neobvyklé neúrodě propukly hladomory, vydali se do Egypta, země, která díky velkým zásobám vlastnila obilí a nepocítila nedostatek, i Josefovi bratři, kvůli kterým upadl do otroctví. Josef své bratry poznal a zajistil, aby se všichni i s jejich otcem přestěhovali do Egypta, kde budou žít v hojnosti.

2.2.2 Druhá kniha Mojžíšova

Protože se bratři Josefa přestěhovali do Egypta i s jejich rodinami, Izraelův rod se brzo rozrostl. Po letech velký počet Židů v zemi vzbudil v novém faraonovi strach z toho, že v případě napadení Egypta by se Židé mohli přidat na stranu nepřítele, a tak zemi zničit. Faraon proto nařídil, aby „začali Egypťané Izraelce surově zotročovat“.¹¹² Tak se

---

¹¹¹ Tamtéž, s. 53.

¹¹² Tamtéž, s. 72.

židovský lid dostal do otroctví. Dále faraon přikázal, aby každý židovský chlapec byl po porodu zabit, novorozené dcery však mohly zůstat naživu. A poddaní jeho brutální příkaz plnili.

Jedna žena však porodila syna a po třech měsících skrývání ho s nadějí, že přežije, poslala v košíku po proudu Nilu. Košík i s dítětem se po vodě dostal až k faraonově dceři, která malého chlapce přijala za vlastního a dala mu jméno Mojžíš. Když Mojžíš vyrostl, zabil Egypt'ana, který surově bil židovského otroka, ale následujícího dne se pln zděšení dozvěděl, že při vraždě byl viděn a lidé ví, co provedl.

Mojžíš ze strachu, že za trest sám přijde o život, utekl. Židé tak trpěli pod egyptskou nadvládou dále a prosili Boha, aby jim pomohl. A „*Bůh na syny Izraele pohleděl, Bůh se k nim přiznal.*“¹¹³ Proto se v podobě hořícího keře zjevil Mojžíšovi, kterému přikázal, aby šel za faraonem a Židy z Egypta vyvedl.

Faraon odmítl porobený lid propustit, a tak Bůh seslal na Egypt postupně deset katastrof. Nil byl místo vody plný krve, přemnožily se žáby, komáři i mouchy, začal řádit egyptský mor a rozšířilo se onemocnění vředy, zem bičovalo krupobití, počaly nálety hejn kobylek, na tři dny se setmělo, a nakonec zemřeli všichni nejstarší synové.

Po této řadě pohrom zoufalý faraon Židy s Mojžíšem propustil, a ještě je žádal, aby u Boha vyprosili požehnání i pro něho. Židé odešli vedeni samotným Bohem, který „*šel před nimi ve dne ve sloupu oblakovém, a tak je cestou vedl, v noci ve sloupu ohnivém, a tak jim svítil, že mohli jít ve dne i v noci. Sloup oblakový se nevzdálil od lidu ve dne, ani sloup ohnivý v noci.*“¹¹⁴ Faraon si však povolení odchodu Židům z Egypta na poslední chvíli rozmyslel, „*dal zapřáhnout do svého válečného vozu a vzal s sebou svůj lid. Vzal též šest set vybraných vozů, totiž všechny vozy egyptské.*“¹¹⁵ Egypt'ané dostihli Židy před mořem, ti, spatřivše své pronásledovatele, se obořili na Mojžíše: „*Což nebylo v Egyptě dost hrobů, že jsi nás odvedl, abychom zemřeli na poušti? Cos nám to udělal,*

---

¹¹³ Tamtéž, s. 73.

¹¹⁴ Tamtéž, s. 84.

¹¹⁵ Tamtéž.

*že jsi nás vyvedl z Egypta? Došlo na to, o čem jsme mluvili v Egyptě: Nech nás být, ať sloužíme Egyptu. Vždyť pro nás bylo lépe sloužit Egyptu než zemřít na poušti.*¹¹⁶ Mojžíš je však uklidňoval: *„Nebojte se! Vydržte a uvidíte, jak vás dnes Hospodin zachrání. Jak vidíte Egyptany dnes, tak je už nikdy neuvidíte. Hospodin bude bojovat za vás a vy budete mlčky přihlížet.*¹¹⁷

Poté Bůh v podobě oblakového sloupu vstoupil mezi Egyptany a Židy a oddělil je, *„jedněm byl oblakem a temnotou, druhým osvěcoval celou noc; po celou noc se jedni k druhým nepřiblížili. Mojžíš vztáhl ruku nad moře a Hospodin hnal moře silným východním větrem, který vál po celou noc, až proměnil moře v souš. Vody byly rozpolceny. Izraelci šli prostředkem moře po suchu. Vody jim byly hradbou zprava i zleva. Egyptané je pronásledovali a vešli za nimi doprostřed moře, všichni faraónovi koně, vozy i jízda. Za jitřního bdění vyhlédl Hospodin ze sloupu ohnivého a oblakového na egyptský tábor a vyvolal v něm zmatek. Způsobil, že se uvolnila kola jejich vozů, takže je stěží mohli ovládat. Tu si Egyptané řekli: ‚Utečme před Izraelem, neboť za ně bojuje proti Egyptu Hospodin.‘ Hospodin řekl Mojžíšovi: ‚Vztáhni ruku nad moře! Vody se obrátí na Egyptany, na jejich vozy a jízdu.‘ Mojžíš vztáhl ruku nad moře, a když nastávalo jitro, moře opět nabylo své moci. Egyptané utíkali proti němu a Hospodin je vehnal doprostřed moře. Vody se vrátily, přikryly vozy i jízdu celého faraónova vojska, které vešlo za Izraelci do moře. Nezůstal z nich ani jediný. Ale Izraelci přešli prostředkem moře po suchu a vody jim byly hradbou zprava i zleva.*¹¹⁸

A tak židovský lid po čtyři sta třiceti letech Egypt opustil. Pod boží ochranou pak putoval čtyřicet let pouští, kde přežíval díky Bohem danému pokrmu nazývanému mana. Během této dlouhé cesty obdržel Mojžíš na hoře Sinaj soubor pravidel známý jako Desatero a další pokyny, jak mají Židé žít ve vztahu s Bohem. Desatero znělo: *„Nebudeš mít jiného boha mimo mne. Nezobrazíš si Boha zpodoběním ničeho, co je nahoře na nebi, dole na zemi nebo ve vodách pod zemí. Nebudeš se ničemu takovému*

---

¹¹⁶ Tamtéž.

¹¹⁷ Tamtéž.

¹¹⁸ Tamtéž, s. 84 – 85.

klanět ani tomu sloužit. Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, Bůh žárlivě milující. Stáhám vinu otců na synech do třetího i čtvrtého pokolení těch, kteří mě nenávidí, ale prokazují milosrdenství tisícům pokolení těch, kteří mě milují a má přikázání zachovávají. Nezneužiješ jména Hospodina, svého Boha. Hospodin nenechá bez trestu toho, kdo by jeho jméno zneužíval. Pamatuj na den odpočinku, že ti má být svatý. Šest dní budeš pracovat a dělat všechnu svou práci. Ale sedmý den je den odpočinutí Hospodina, tvého Boha. Nebudeš dělat žádnou práci ani ty ani tvůj syn a tvá dcera ani tvůj otrok a tvá otrokyně ani tvé dobytče ani tvůj host, který žije v tvých branách. V šesti dnech učinil Hospodin nebe i zemi, moře a všechno, co je v nich, a sedmého dne odpočinul. Proto požehnal Hospodin den odpočinku a oddělil jen jako svatý. Cti otce svého i matku, abys byl dlouho živ na zemi, kterou ti dává Hospodin, tvůj Bůh. Nezabiješ. Nesesmilníš. Nepokradeš. Nevydáš proti svému bližnímu křivého svědectví. Nebudeš dychtiti po domě svého bližního. Nebudeš dychtit po ženě svého bližního ani po jeho otroku ani po jeho otrokyni ani po jeho býku ani po jeho oslu, vůbec po ničem, co patří tvému bližnímu.“¹¹⁹

Židé se zavázali dodržovat tyto pokyny, takže mezi nimi a Bohem vznikla nezrušitelná smlouva. Dále byla Mojžíšovi popsána svatyně, o které si Bůh přál, aby ji lidé zhotovili.

Židovský lid si však během Mojžíšova pobytu na hoře Sinaj vyrobil ze zlata modlu v podobě malého býčka. Když ho po návratu do tábora Mojžíš zničil, Židé se za své předchozí chování káli. Zhotovili pro Boha svatyni v podobě stanu setkávání, v té byli k službě Bohu ustanovení kněží. Nad stanem následně „*přebýval oblak a příbytek naplňovala Hospodinova sláva. Kdykoli se oblak z příbytku zvedl, vytáhli Izraelci ze všech svých stanovišť. Jestliže se oblak nezvedal, nevytáhli, dokud se nezvedl. Hospodinův oblak býval ve dne nad příbytkem a v noci na něm planul oheň před očima celého domu izraelského na všech jejich stanovištích.*“¹²⁰

---

¹¹⁹ Tamtéž, s. 89 – 90.

¹²⁰ Tamtéž, s. 110.

2.2.3 Třetí kniha Mojžíšova

Bůh, přebývající ve stanu setkávání, Mojžíšovi pověděl: „*Mluv k Izraelcům a řekni jim: Já jsem Hospodin, váš Bůh. Nesmíte jednat po způsobu egyptské země, v níž jste sídlili, ani po způsobu kenaanské země, do které vás vedu. Nebudete se řídit jejich zvyklostmi. Budete jednat podle mých řádů a dbát na má nařízení; jimi se budete řídit, neboť já jsem Hospodin, váš Bůh. Budete dbát na moje nařízení a na moje rády. Člověk, který podle nich bude jednat, bude z nich žít. Já jsem Hospodin.*“¹²¹ Potom sdělil Mojžíšovi různé pokyny týkající se vykonávání náboženských obřadů. Zprvu se jednalo o pokyny pojednávající o průběhu obětování, ať už zvířat, mouky, obilných klasů, o oběti obětované z důvodů provinění kněze, celého společenství či za spáchané přestupky proti svatým věcem, proti Bohem daným příkázáním či proti bližnímu.

Bůh sděloval, jakým způsobem mu mají být oběti přinášeny, čemu se kněží mají vyhnout, jak mají žít a jaké za svou službu budou dostávat odměny. Následně skrze Mojžíše Židům sdělil nutnost určování čistého a nečistého, jinými slovy, co Židé mohou a co nesmí jíst, jakým způsobem mají porážet zvířata, jak má vypadat jejich sexuální čistota či jak se mají chovat, pokud onemocní. Bůh také ustanovil, že do části svatyně, kterou oddělovala opona, smí kněží vstoupit jen jednou do roka, aby vykonali „*smírní obřady za sebe i za svůj dům a za celé izraelské shromáždění.*“¹²²

Bůh Mojžíšovi sdělil i podobu trestů, které židovský lid postihnou, pokud nebude dodržovat udělené pokyny, a odměn, které budou následovat, pokud pokyny dodrží. Jeho zaslíbení zněla: „*Jestliže se budete řídit mými nařízeními, dbát na má příkázání a plnit je, dám vám ve vhodném čase vydatné deště, země vydá svůj výnos a stromoví na poli ponese ovoce. Výmlat bude trvat až do vinobraní a vinobraní zas až do setby. Najíte se svého pokrmu do syta a budete sídlit ve své zemi bezpečně. Zemi daruji pokoj a nikdo vás nebude děsit, když budete spát. Učiním také přítrž řádění zlé zvěře v zemi a vaší zemi nebude procházet meč. Budete pronásledovat své nepřátele, takže padnou před vámi mečem. (...) Obrátím se k vám a způsobím, že se rozplodíte a rozmnožíte.*

---

¹²¹ Tamtéž, s. 127.

¹²² Tamtéž, s. 125.

Svou smlouvu s vámi upevním. (...) Budu procházet mezi vámi a budu vám bohem a vy budete mým lidem. Já jsem Hospodin, váš Bůh, já jsem vás vyvedl z egyptské země, abyste tam nebyli otroky. Rozlámal jsem břevna vašeho jha, abyste mohli chodit zpříma. ¹²³

2.2.4 Čtvrtá kniha Mojžíšova

Bůh nařídil Mojžíšovi, aby pořídil soupis Židů, ve kterém zaznamená i jejich rody. Těmto rodům určil zachovávání různých činností, například držení stráže před stanem setkávání či přenášení stanu a jeho stavění.

Bůh následně pokračoval sdělováním dalších pokynů, jejichž důsledné dodržování od Židů žádal. Nově tak všichni považováni za nečisté (ti, kteří trpí malomocností, výtokem, či se dotkli mrtvého těla) museli opustit prostor tábora, protože Bůh řekl: *„Vyhostíte osoby jak mužského, tak i ženského pohlaví, vyhostíte je ven za tábor, aby neznečišťovaly tábory těch, uprostřed nichž já přebývám.* ¹²⁴

Další pro Židy důležitý pokyn od Boha zněl: *„Když se muž nebo žena dopustí nějakého hříchu, jak se ho lidé dopouštějí zpronevěrou Hospodinu, a budou shledáni vinnými, vyznají svůj hřích, jehož se dopustili, a viník dá odškodnění, a navíc přidá pětinu. To dá tomu, proti komu se provinil. Nemá-li ten člověk žádného zastávce, jemuž by se odškodnění mělo předat, případně stanovené odškodnění Hospodinu a předá se knězi (...).* ¹²⁵

Kněžím tedy náleželo vše, co Židé obětovali Bohu, všechny obětiny byly darem, které svým služebníkům Bůh určil. Kladl však na ně mnohé nároky, například kněží, kteří složili pouze dočasný slib zasvěcení, nesměli po jeho dobu pít víno ani jiný alkohol, jíst hrozný, ostříhat si vlasy či přijít do styku s mrtvým.

---

¹²³ Tamtéž, s. 135 – 136.

¹²⁴ Tamtéž, s. 144.

¹²⁵ Tamtéž.

Mezi obřady, které kněží měli vykonávat, patřily mimo přinášení obětí například i rituály vyvracející či trestající nevěru: „*Když se muž zmocní žárlivost a bude žárlit na svou ženu, která se neposkvrnila, přivede svou ženu ke knězi a přinese za ni jako oběť desetinu éfy [3,6 l] ječné mouky, ale nepoleje ji olejem ani na ni nedá kadidlo, neboť to je obětní dar žárlivosti, připomínkový obětní dar, který má připomenout vinu. Kněz ženu přivede a postaví ji před Hospodina. Pak vezme kněz do hliněné nádoby svatou vodu, nabere trochu prachu z podlahy v příbytku a dá jej do vody. Potom kněz postaví ženu s rozpuštěnými vlasy před Hospodina a dá jí do rukou připomínkový obětní dar, to je obětní dar žárlivosti. Kněz bude mít v ruce hořkou vodu prokletí a bude zapřísahat ženu slovy: ‚Jestliže se s tebou nikdo nestýkal a ty ses nedostala na scestí a neposkvrnila ses před svým mužem, buď nedotčena touto hořkou vodou prokletí. Ale jestliže ses dostala na scestí a byla svému muži nevěrná a poskvrnila se tím, že se s tebou stýkal, někdo jiný kromě tvého muže...‘ tu kněz zapřísáhne ženu přísežnou kletbou a řekne jí: ‚Ať s tebou Hospodin naloží uprostřed tvého lidu podle přísežné kletby! Hospodin ať způsobí, aby tvůj klín potratil a břicho ti nadulo. Ať tato voda prokletí vnikne do tvých útrob, aby ti břicho nadulo a tvůj klín potratil.‘ Žena odpoví: ‚Amen, amen.‘ Kněz pak napíše tyto kletby na listinu a spláchne je do hořké vody a dá ženě vypít tu hořkou vodu prokletí, takže ji voda prokletí naplní hořkostí.“¹²⁶ Žena následně vypije vodu, která sloužila jako obětní dar žárlivosti. Pokud byla svému muži nevěrná, potratí, pokud mu věrná byla, dočká se žena podle tohoto zaslíbení mnoha potomků.*

Po tom, co Bůh sdělil Židům vyvedeným z Egypta své pokyny, je i nadále doprovázel při jejich cestě pouští, ať už putovali nebo tábořili. „*V den, kdy byl postaven příbytek, přikryl jej oblak a zahalil stan svědectví; od večera do rána se jevil nad příbytkem jako ohnivá zář. Tak tomu bylo každodenně. Přikrýval jej oblak a v noci měl vzhled ohnivé záře. Kdykoli se oblak od stanu vznesl, táhli Izraelci dál. Kde se oblak pozdržel, tam se Izraelci utábořili. ‚Ať setrval oblak nad příbytkem třeba dva dny nebo měsíc nebo*

---

¹²⁶ Tamtéž, s. 145.

rok, dokud nad ním setrval, Izraelci tábořili a netáhli dál. Když se vznesl, táhli dál. Na Hospodinův rozkaz tábořili, na Hospodinův rozkaz táhli dál. ¹²⁷

Židé si však časem začali stěžovat na těžkosti, které je při cestě provázely: „*Kdo nám dá najíst masa? Vzpomínáme na ryby, které jsme měli v Egyptě k jídlu zadarmo, na okurky*

a melouny, na pór, cibuli a česnek. Jsme už celí seschlí, nevidíme nic jiného než tu manu. ¹²⁸ Mojžíš si potom stěžoval Bohu: „*Proč zacházíš se svým služebníkem tak zle? Proč jsem u tebe nenalezl milost, žes na mě vložil všechn tento lid jako břímě? Copak jsem všechn tento lid počal já? Copak jsem ho porodil já, že mi říkáš: ‚Nes jej v náručí, jako chůva nemluvnátko, do země, kterou jsi přísahal dát jeho otcům? Kde vezmu maso, abych je dal všemu lidu? Volají ke mně s pláčem: ‚Dej nám maso, chceme jíst.‘ Nemohu sám unést všechn tento lid, je to nad mé síly. Když už se mnou chceš takto jednat, raději mě zabij, jestliže jsem u tebe nalezl milost, abych se nemusel dívat na svoje trápení.* ¹²⁹ Bůh, který se zlobil na Židy pro jejich malověrnost, je tedy zahltil masem.

Přesto se Židé později opět chtěli vrátit do Egypta, to když se dvanáct mužů vydalo na průzkum zaslíbené země a vrátilo se zpět po čtyřiceti dnech s tvrzením, že tamní lid je silnější, proto není možné proti němu bojovat a zemi si podmanit. Na to rozhořčený Bůh prohlásil: „*Na této poušti padnou vaše mrtvá těla, vás všech povolaných do služby, kolik je vás všech od dvacetiletých výše. Věřu, že nevejdete do země (...), ačkoliv jsem pozvedl ruku k přísaze, že v ní budete přebývat. Ale vaše děti, o nichž jste tvrdili, že se stanou kořistí, do ní uvedu, takže poznají zemi, kterou jste zavrhli. Avšak vy, vaše mrtvá těla padnou na této poušti.* ¹³⁰ Židé litovali, že Bohu nevěřili, a rozhodli se do zaslíbené země vstoupit. Bůh však nebyl s nimi, a tak je tamní obyvatelé pozabíjeli.

---

¹²⁷ Tamtéž, s. 149 – 150.

¹²⁸ Tamtéž, s. 151.

¹²⁹ Tamtéž.

¹³⁰ Tamtéž, s. 154.

Poté Bůh sdělil Mojžíšovi, že zemi zaslíbenou uvidí jen zdálky, a poté zemře. Mojžíš žádal, aby Bůh vyvolil Židům z jejich řad svého nástupce, „muže, který by před nimi vycházel a vcházel a který by je vyváděl a přiváděl, aby Hospodinova pospolitost nebyla jako ovce bez pastýře.“¹³¹ Tímto vyvoleným mužem a nástupcem Mojžíše se stal Jozue.

Skrze Mojžíše ještě sdělil Bůh Židům: „Až přejdete Jordán do kenaanské země, vyženete před sebou obyvatele té země a zničíte všechny jejich modlářské výtvary. Zničíte všechny jejich lité modly a popleníte všechna jejich posvátná návrší. Podrobíte si tu zemi a usadíte se v ní. Tu zemi jsem vám dal, abyste ji obsadili. (...) Nevyženete-li však obyvatele té země před sebou, tedy ti, které z nich zanecháte, budou vám trnem v očích a bodcem v boku, budou vás sužovat v té zemi, ve které se usadíte. A jak jsem zamýšlel učinit jim, učiním vám.“¹³²

2.2.5 Pátá kniha Mojžíšova

Mojžíš Židům znovu připomněl jejich vyvedení z Egypta, čtyřicetiletou cestu pouští a rozmluvy, které vedl s Bohem. Věděl o svém blízkém skonu, a tak Židům sdělil: „V oné době jsem prosil Hospodina o smilování: ‚Panovníku Hospodine, ty jsi začal ukazovat svému služebníkovu svou velikost a svou pevnou ruku. Však také který bůh na nebi nebo na zemi by dovedl vykonat takové činy a takové bohatýrské skutky jako ty! Kéž smím přejít Jordán a spatřit tu dobrou zemi, co je za Jordánem, dobrou hornatou zemi a Libanón!‘ Ale Hospodin proti mně kvůli vám vzplanul prchlivostí a nevyslyšel mě. Řekl mi: ‚Máš dost. O této věci už ke mně nemluv. Vystup na vrchol Pisgy a rozhlédni se na západ, na sever, na jih a na východ; na vlastní oči se podívej. Tento Jordán však nepřejdeš. A dej příkazy Jozuovi, dodej mu síly a odvahy, neboť on ho přejde v čele tohoto lidu a rozdělí jim do dědictví zemi, kterou uvidíš.‘“¹³³

Mojžíš apeloval na Židy, aby dodržovali Bohem daná přikázání, nezapomínali na pokoru, nenapodobovali pohany, nenásledovali falešné proroky a nevěřili věštcům,

---

¹³¹ Tamtéž, s. 168.

¹³² Tamtéž, s. 175.

¹³³ Tamtéž, s. 182.

a aby byli milosrdní vůči bezdomovcům, vdovám, sirotkům a dalším znevýhodněným lidem, aby po sedmi letech služby propouštěli své otroky, slavili Bohem určené svátky a vzájemně si pomáhali. Vyslovil také dvanáct kleteb, které mají stihnout každého, kdo se božím zákonům protiví, a tresty, kterými Židé zaplatí za případné zpronevěření se Bohu.

Konkrétně Mojžíš pronesl: *„Jestliže nebudeš bedlivě dodržovat všechna slova tohoto zákona, napsaná v této knize, a bát se toho slavného a hrozného jména Hospodina, svého Boha, dopustí Hospodin na tebe i na tvé potomstvo neobyčejné rány, rány veliké a vytrvalé i nemoci zlé a vytrvalé. Obrátí na tebe všechny egyptské choroby, jichž se lékáš, a ony na tobě ulpí. Hospodin na tebe uvede též každou nemoc a každou ránu, o níž není psáno v knize tohoto zákona, dokud nebudeš zahlazen. I zbude vás maličko, ač vás bylo mnoho jako nebeských hvězd, protože jsi neposlouchal Hospodina, svého Boha. A jako se Hospodin nad vámi veselil, když vám prokazoval dobro a rozmnožoval vás, tak se bude Hospodin nad vámi veselit, když vás bude hubit a zahlazovat. Budete vyrváni ze země, kterou přicházíš obsadit. Hospodin tě rozptýlí do všech národů od jednoho konce země do druhého. Tam budeš sloužit jiným bohům, které jsi neznal ty ani tvoji otcové, dřevu a kameni. Mezi těmi pronárody nebudeš mít klidu, ani tvá noha si neodpočine. Hospodin ti tam dá chvějící se srdce, pohaslé oči a zoufalou duši. Tvůj život bude viset na vlásku, v noci i ve dne se budeš chvět strachem a nebudeš jist svým životem. Ráno budeš říkat: ‚Kéž by byl večer!‘ a večer budeš říkat: ‚Kéž by bylo ráno!‘ pro strach svého srdce, kterým se budeš chvět, a pro podívanou, na kterou se budeš muset dívat. Loděmi tě Hospodin přivede zpátky do Egypta; vydáš se cestou, o níž jsem prohlásil, že už ji nespatriš. Tam se budete nabízet na prodej svým nepřátelům za otroky a otrokyně, ale nikdo vás nekoupí.“*¹³⁴ Vzápětí však Mojžíš dodal, že pokud se Židé vrátí k Bohu a budou ho ctít a poslouchat, Bůh se nad nimi smiluje a opět je ze všech koutů světa shromáždí do země zaslíbené.

Po tomto nastínění variant možné budoucnosti se sto dvaceti letý Mojžíš odebral spolu s Jozuem do svatyně. Tam se jim v oblakovém sloupu zjevil Bůh, který Mojžíšovi

---

¹³⁴ Tamtéž, s. 205 – 206.

sdělil, že již brzy zemře, a lid, který opouští, se odvrátí od Boha a propadne modloslužbě. „*Znám výtvary jeho mysli, vím, co udělá dnes, ještě dřív, než ho uvedu do země, kterou jsem mu přísežně slíbil,*“¹³⁵ řekl Bůh a nadiktoval Mojžíšovi píseň. Ta měla v dobách, kdy se Židé odvrátí od Boha, sloužit jako svědek, její slova totiž oslavovala Boha a skutky, které vykonal.

Mojžíš po zapsání této písně požehnal Židům a vystoupil na horu, ze které mu Hospodin ukázal zaslíbenou zemi. Tam zemřel. „*Nikdy však již v Izraeli nepovstal prorok jako Mojžíš, jemuž by se dal Hospodin poznat tváří v tvář, se všemi znameními a zázraky, jež ho poslal Hospodin konat v egyptské zemi na faraónovi a všech služebnících i celé jeho zemi, i se všemi skutky pevné ruky, se vším, co vzbuzovalo velikou bázeň, co konal Mojžíš před znaky celého Izraele.*“¹³⁶

2.3 Svitek Tóry

Pravidla pro sepsání Tóry již staletí určuje Talmud.¹³⁷ Tóra je tedy vždy ručně psána na svitek z pergamenu, který se také stal jedním ze symbolů židovství.¹³⁸ Takový svitek je považován za nejdůležitější předmět v synagoze.¹³⁹ Samotný rozvinutý pergamen dosahuje délky několika metrů, pro lepší manipulaci bývá na obou stranách opatřen dvěma dřevěnými tyčemi zakončenými na spodních koncích držadly, na které se pergamen postupně namotává.¹⁴⁰ Svitek je při čtení postupně rozvíjen z pravé strany a opět se navíjí ze strany levé. Jeho nejběžnější velikost činí 17 palců, což je přibližně

---

¹³⁵ Tamtéž, s. 208.

¹³⁶ Tamtéž, s. 212.

¹³⁷ Leo Pavlát: Jak vzniká svitek Tóry? *Český rozhlas* [online]. 28. 2. 2016 [cit. 2019-03-04]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/nabozenstvi/zpravy/_zprava/1588818

¹³⁸ VESELSKÁ, Dana (ed.): *Druhý život českých svitků Tóry: České svitky Tóry a povijany na Tóru v Memorial Scrolls Trust v Londýně a Židovském muzeu v Praze*. Praha 2006, s. 5.

¹³⁹ PĚKNÝ, s. 383.

¹⁴⁰ VESELSKÁ, s. 6.

45 centimetrů. Je to z toho důvodu, že součet hebrejského slova *tov* (v překladu *dobré*) převedeného na číselnou hodnotu vychází právě 17.¹⁴¹

Svítek Tóry se pro svou rozměrnost a váhu používá především v synagoze, kde je uložen na čestném místě ve svatostánku. Předčítání Tóry tvoří nejvýznamnější část synagogální liturgie. Se svitkem se vždy musí zacházet s úctou a vážností. O tom svědčí i skutečnost, že se v synagogách vyskytují mimo svatostánku (skříně, ve které je Tóra uchovávána za speciálním závěsem) i zvláštní stoly, na které se Tóra pokládá, když z ní chtějí Židé během bohoslužby číst.¹⁴²

2.3.1 Zhotovení Tóry

Nový svitek Tóry může zhotovit pouze odborný písař (*sofer*), velmi zbožný muž, dodržující speciální pravidla.¹⁴³ Tento písař musí vždy před započítím své práce navštívit očištnou lázeň (*mikve*) a pronést předem danou formuli o posvátném účelu své práce.¹⁴⁴

Tóra se opisuje podle jiné Tóry a před napsáním každého slova musí písař ono slovo nahlas vyslovit. Musí být psána hebrejsky, používá se zvláštní hranaté hebrejské souhláskové písmo a často se nad některými jeho písmeny objevují i malé nakreslené korunky, kterým židovští mystici (kabalisté) přiřkládají skrytý význam a jiní je zase považují jen za pouhé dekorace.

Pergamen, na který je učení Tóry psáno, je vyroben z kůže rituálně čistého zvířete.¹⁴⁵ Takovýchto jednotlivých listů pergamenu je k výrobě svitku třeba si čtyřicet. Písař na ně píše pomocí husího či krocaního brka a smolně černého dlouhotrvajícího inkoustu na tu stranu, kterou dříve pokrývala srst. Písaři si takovýto inkoust připravují sami podle

---

¹⁴¹ Leo Pavlát: Jak vzniká svitek Tóry? [online]

¹⁴² VESELSKÁ, s. 5 – 6.

¹⁴³ PAVLICOVÁ – HORYNA, s. 183.

¹⁴⁴ VESELSKÁ, s. 8.

¹⁴⁵ Jak se zhotovuje svitek Tóry. [online] a Leo Pavlát: Jak vzniká svitek Tóry? [online]

svých přísně tajných receptur.¹⁴⁶ Hotové popsané pergameny se k sobě následně sešívají nitěmi ze zvířecích šlach a poté se navíjejí na dvě zdobené dřevěné tyče.¹⁴⁷

Text na jednom listu pergamenu bývá rozdělen do 3 až 8 sloupců. Každý řádek obsahuje 30 písmen, zároveň ale jednotlivá slova musí být oddělena dostatečnými mezerami pro dobrou čitelnost. Zpravidla tak Tóru tvoří 248 sloupců po 42 řádcích. Číslo 248 není náhodné – přesně tolik je v judaismu kladných příkázání (*micvot*).¹⁴⁸ Tolik je také částí lidského těla (počítají se důležité orgány a kosti).¹⁴⁹

Při opisování textu je důležité, aby všechna totožná písmena vypadala vizuálně stejně, aby jednotlivé sloupce textu dodržovaly stejnou šířku a aby řádky byly psány rovně. Žádné slovo v celém textu nesmí být rozděleno, protože předčítající musí mít možnost vidět každé slovo celé a najednou. Vzhledem k tomu, že hebrejščina neobsahuje samohlásky, se jedná o velmi praktické pravidlo.¹⁵⁰

Pokud se však písař při opisování přepíše, smí chybu opravit jejím vyškrábáním. Nesmí tak učinit pouze v případě, že se chyba nachází v božím jméně, to je totiž zakázáno vymazat. V tom případě musí nejen znovu přepsat celý pergamen, ale také „*je třeba pergamen [obsahující chybu] odložit do genízy, zvláštního synagogálního prostoru, jakéhosi úložiště již nezpůsobilých svatých textů, nebo jej v hliněné nádobě pohřbit do země. Tento postup je veden úctou ke svatosti Božího jména a zabraňuje jeho znesvěcení.*“¹⁵¹

---

¹⁴⁶ DE VRIES, s. 20.

¹⁴⁷ VESELSKÁ, s. 8.

¹⁴⁸ Jak se zhotovuje svitek Tóry. [online] a Leo Pavlát: Jak vzniká svitek Tóry? [online]

¹⁴⁹ STEMBERGER, Günter: *Klasické židovství: kultura a historie rabínské doby*. Praha 2011, s. 128.

¹⁵⁰ DE VRIES, s. 21.

¹⁵¹ VESELSKÁ, s. 8.

Přepsání celé Tóry trvá nejméně jeden rok. Hotová Tóra je poté i s ji chránícím povijanem a s pláštíkem slavnostně uložena do svatostánku na východní straně synagogy, kde je zakryta oponou.¹⁵²

2.3.2 Předčítání Tóry v synagoze

Celý cyklus Tóry se čte v synagogách po dobu jednoho roku. Každoročně se ve stanovený čas začne číst znovu, od začátku. Text Tóry je tedy rozdělen do tolika oddílů, kolik je v daném roce šabatů, jejich počet však rok od roku mírně kolísá.¹⁵³ Tóra je v synagogách pravidelně veřejně předčítávána při ranních bohoslužbách v pondělí a ve čtvrtek, o šabatu ráno a odpoledne a také o svátcích.

Když je otevřen svatostánek, ve kterém je Tóra uložena, musí se Židé postavit. Potom bývá přenesena na předčítací stůl. Tóry se nikdo nesmí dotknout holou rukou, proto Židé při jejím čtení používají pro lepší orientaci v textu ukazovátko ve tvaru ruky (*jad*).¹⁵⁴

Člověk, který byl vyvolán ke čtení Tóry, považuje tuto činnost za poctu. Samotné čtení je nicméně velmi náročné a je nutné ho nacvičit dopředu – text je totiž psán pouze souhláskami, neobsahuje ani tečky na konci vět. Navíc se musí přednášet slavnostně a zpěvem v příznačném rytmu, který je určen pro každé slovo, čímž se udržuje odedávna tradovaná melodie. K předčítání Tóry v synagoze je tudíž třeba mít nejen výbornou paměť, ale také muzikální nadání a schopnost zapamatovat si rytmus.

Protože těmito vlastnostmi nedisponuje každý, ustálilo se postupem času, že člověk vyvolaný ke čtení Tóry přednese pouze úvodní a závěrečné předepsané požehnání a samotný oddíl Tóry přečte jiný muž k tomu určený, aby někdo kvůli vyvolaný člověk

---

¹⁵² Jak se zhotovuje svitek Tóry. [online] a Leo Pavlát: Jak vzniká svitek Tóry? [online]

¹⁵³ Simchat tora. *Maskil: Měsíčník židovské liberální společnosti Bejt Simcha* [online]. [cit. 2019-04-12]. Dostupné z: <https://www.maskil.cz/5762-1-12/2/2.htm>

¹⁵⁴ VESELSKÁ, s. 12 a 14.

nebyl veřejně zostuzen kvůli špatnému čtení, chybám ve výslovnosti či odchylkám v melodii.¹⁵⁵

2.3.3 Zvláštnosti při zacházení s Tórou

Pokud by chtěl Tóru někdo prodat, může tak učinit pouze v případě, že utržené peníze poslouží jako prostředky na svatbu, studium nebo vykoupení zajatců. Pokud Tóra spadne na zem, celá židovská obec se musí postit. Kvůli záchraně svitku Tóry je Židům dokonce dovoleno porušit šabat.¹⁵⁶

2.4 Svátek Simchat Tora

S Tórou se pojí i židovský svátek Simchat Tora, v překladu Radost z Tóry. Jedná se o svátek radosti z učení, z morálního kodexu, z Božího zjevení.¹⁵⁷ Slaví se každoročně dvacátý druhý den v měsíci *tišri*¹⁵⁸, v diaspoře hned následující den. V den tohoto svátku se v synagoze slavnostně zakončuje roční cyklus čtení z tohoto posvátného textu a lidé začínají jeho četbu od začátku. Končí se tedy oddílem o požehnání Mojžíšovi a jeho smrti a pak se znovu vrací k První knize Mojžíšově.¹⁵⁹

Slavnost Simchat Tora začíná už v předvečer svátku. Atmosféru tohoto dne popsal nizozemský rabín Simon Philip de Vries, který během 2. světové války zahynul v koncentračním táboře, následovně: *„Jasně osvětlenou synagogou se linou veselé melodie doplňující radostnou atmosféru celé boholužby. V mnohých synagogách je v tento večer zvykem obcházet se svitky Tóry kolem pódia. Průvod doprovází recitace příslušných biblických veršů a zpěv písní. S každou další obchůzkou narůstá mezi přítomnými potěšení, které se nakonec promění ve stav podobný jásavému vytržení. Ti,*

---

¹⁵⁵ DE VRIES, s. 25 – 27.

¹⁵⁶ PAVLICOVÁ – HORYNA, s. 183 – 184.

¹⁵⁷ Simchat tora. [online]

¹⁵⁸ V gregoriánském kalendáři odpovídá měsíc *tišri* třiceti dennímu období připadajícímu na dobu mezi začátkem září a konce října.

¹⁵⁹ DE VRIES, s. 24.

kteří nesou svitky Tóry v náručí, jdou nejprve houpavým krokem. Ten se záhy mění v tanec a končí pohyby vyjadřujícími bujaré nadšení. Dojde také na pití a to i bez toho, že se na ně vztahují rituální předpisy. Ačkoli lidé pijí víc než obvykle, jejich rozjařenost se nikdy nezvrhne v bezuzdnou nevázanost. Svou radost dokáží udržet v mezích živoucího, náboženského veselí.“ Toho dne předčítá závěr Tóry muž, který je označován za ženicha Tóry.¹⁶⁰ Pro oslavy je typické, že se v tento den vynesou všechny slavnostně nazdobené svitky Tóry a položí se na předčítací pult.¹⁶¹ Jedná se o jediný den v roce, kdy může být ze svitku Tóry předčítáno v noci.¹⁶²

Následujícího dne, kterým je vždy šabat, čtením otevírá muž pojmenovaný jako ženich počátku nový cyklus čtení Tóry. Rabín De Vries se k této bohoslužbě vyjádřil slovy: „Hlavním motivem liturgie oslavy Simchat Tóra je bezpochyby Tóra. Kromě toho si připomínáme našeho učitele Tóry Mojžíše a jeho smrt, která je popsána v poslední kapitole jeho Páté knihy. Potěšení, které nám Tóra přináší, nevyjadřujeme jen v synagoze, ale také doma. Atmosféra tohoto dne se však liší od atmosféry Svátku týdnů, při němž si připomínáme darování Tóry. Všude vládne nezměrné jásavé veselí pramenící z našeho Učení. Je to nadšení národa, který je nositelem Tóry a který je díky ní stále posilován a podporován a vždy v ní nalézá útěchu.“¹⁶³

---

¹⁶⁰ DE VRIES, s. 97.

¹⁶¹ NOSEK, Bedřich – DAMOHORSKÁ, Pavla: *Židovské tradice a zvyky*. Praha 2016, s. 226.

¹⁶² VESELSKÁ, s. 14.

¹⁶³ DE VRIES, s. 97 – 98.

3 PROTIŽIDOVSKÉ KNIHY VYDÁVANÉ ZA PROTEKTORÁTU A JEJICH PREZENTACE TÓRY

3.1 Antisemitismus v české literatuře

Antisemitismus (protižidovství) je negace Židů a židovství z rasových, nacionálních, náboženských, hospodářských nebo jiných důvodů. Tato negace je spojena s násilím, ať už psychologickým či fyzickým. Rozeznáváme dva druhy antisemitismu, vědecký a lidový. Prvně zmíněný se projevuje na úrovni systematizujícího a teoretizujícího vědomí, druhý je součástí vědomí běžného. Antisemitismus je z valné části iracionální, což znamená, že zasahuje nevědomé stránky lidské psychiky a probouzí nejnižší lidské pudy. Projevuje se i v umění, ať už v literatuře či malířství. Pro antisemitskou literaturu je typické, že Židé jsou považováni za podřadnou rasu, původce veškerého existujícího zla, zednáře a bolševiky. Česká literatura s antisemitskou tematikou však nedosahovala takového mezinárodního uznání, jako knihy zahraniční. Omezovala se na území české, případně i slovenské, a zvláště za dob první republiky jí většina tehdejších intelektuálů pohrdala.¹⁶⁴

3.2 Důvody antisemitismu

Důvodů, které u některých lidí vedly k antisemitskému myšlení, se během soužití Židů s křesťany vyskytlo povícero. Literární historik Alexej Mikulášek ve své knize *Antisemitismus v české literatuře 19. a 20. století: teoretická a historická studie* zmiňuje tyto: Židé v Ježíši Kristu nepoznali Mesiáše a nechali ho ukřižovat, navíc dodnes popírají jeho božství; ateistické odmítání veškerých náboženských představ; nacionalismus národního obrození; rasistické teorie; vžitý stereotyp Žida-lichváře, který

---

¹⁶⁴ MIKULÁŠEK, Alexej: *Antisemitismus v české literatuře 19. a 20. století: teoretická a historická studie*. Praha 2000, s. 9 a 72.

okrádá ostatní; komplex méněcennosti řady neúspěšných autorů; touha po skupinovém ideologickém semknutí společnosti.¹⁶⁵

3.3 Knihy poprvé vydané před rokem 1940

3.3.1 Jan Neruda: Pro strach židovský

První český obsáhlý antisemitský traktát, nazvaný *Pro strach židovský*, sepsal uznávaný novinář a spisovatel 19. století Jan Neruda. Jako pamflet na pokračování ho zveřejnil v roce 1869, tiskem vyšel v letech 1870, 1935 a 1942. Posledně zmiňovaného vydání se však za rok prodalo ani ne 1 000 kusů.¹⁶⁶

Obsah Nerudovy studie odráží dobu, ve které vznikl. Autor své rozsahem ne příliš obsáhlé dílo začíná slovy: „*Evropskou společností lidskou zašplouchala nyní nová vlna myšlenková, palčivě náruživá. Nesmíme ji nechat odšplouchnout kolem sebe, abychom nezkusili loď svou po ní pošinou dál, nás se ta otázka nová týká víc než jiných, odpovídají-li jiní k ní jen s hledišť společenského či uměleckého, my máme k ní také odpověď politickou a národní. Míníme starou o t á z k u ž i d o v s k o u (...)*.“ Neruda dále pokračuje konstatováním, že v případě této otázky se nejedná o emancipaci Židů, protože ti už jsou emancipováni, a kde se tak ještě nestalo, tam se tak jistě v brzké době stane. Podle něho jde naopak o otázku emancipace od Židů, a to „*abychom se vybavili z výstřednosti druhé a nestali z tyranů o t r o k y*.“¹⁶⁷

Neruda dále pokračuje konstatováním, že emancipace Židů neproběhla z lásky k nim, ale že se za ně lidé postavili kvůli touze po vlastním národu. Uvádí i citát připisovaný (neprávem?) Richardu Wagnerovi: „*Když jsme bojovali pro emancipaci židů, byli jsme vlastně spíš bojovníky pro princip, než pro daný případ*.“ Pokud se však dotýční „bojovníci“ osobně setkali s Židy, byli jimi vyloženě odpuzováni.

---

¹⁶⁵ Tamtéž, s. 15 – 19.

¹⁶⁶ SUK, Pavel: *Antisemitismus ve vybraných protektorátních periodikách*. Praha 2010. Rigorózní práce. Univerzita Karlova v Praze. Fakulta sociálních věd, s. 129 – 130.

¹⁶⁷ NERUDA, Jan: *Pro strach židovský*. Praha 1870, s. 5.

Sám Neruda o sobě tvrdí, že se nemůže doznat k nenávisti k Židům, ale musí se přiznat k nepřátelství k nim, které stojí na politických a národních základech a vzniklo, když Neruda „úplně poznal nesmiřitelně jízlivý, hluboký jich a činný antagonismus proti naší národnosti české a veškerým našim snahám národním a politickým.“¹⁶⁸

Je zajímavé, že Neruda se dále vyznává ze své údajné dřívější náklonnosti a obdivu k Židům, které dokonce pojmenovává jako nejkrvavější oběti surovosti středověké. „Židovstvo (...) mělo pro nás kouzlo neodolatelné – hádanka se nám rozlušťuje, ústa, na kteráž jsme tiskli políbení nejsvětějšího bratrství, skřivila se v nejprotivnější úšklebek. Kouzlo minulo, (...) dnes žijeme v nahé pravdě, v politickém nepřátelství s národem nám ve všem a úplně c i z í m.“ Neruda nad tím vyslovuje lítost, a dovolává se toho, že Češi chtějí žít se Židy v přátelství, ale nemohou, protože Židé je odstrkují a nepřijímají, a než by přilnuli k nim, mírumilovným Slovanům, raději se kloní k Němcům. „Vaše tepny nebijí, jen počítají, vaše srdce je sobeckou cizotou vypáleno na uhel,“ vyčítá Neruda Židům.¹⁶⁹

Ty sice i přes jejich roztroušenost po celém světě považuje za samostatný národ, avšak národ Čechům zcela cizí. Nicméně pospolitost, kterou spolu tvoří, dává Čechům za vzor, v jiných ohledech ale Židy opět kritizuje: „Jakož oni při své roztroušenosti mezi všemi národy jsou národem co do citu a myšlenky jako by z litiny jedné, dospěje také lidstvo celé k tomu, aby všichni národové byli z litiny jediné, co do práv, do snah a do lásky – toť je mesiášství, na které ještě všichni čekáme, národní velká naděje národů všech. Židé by mohli mnoho k tomu přispět – a u nás nepřispívají.“¹⁷⁰

Z těchto ukázek Nerudova textu jasně vyplývá, že důležitou myšlenkou, která se táhne celým textem jako červená nit, je kromě antisemitismu český nacionalismus. Další motiv, který se zde velmi často objevuje, jsou Židům stereotypně přiřazované vlastnosti (označované jako *orientální*) stojící v protikladu s pozitivními vlastnostmi Čechů. „My podrobujeme se těžké práci, on [Žid] se jí vyhýbá, my s malým výtěžkem jsme již

---

¹⁶⁸ Tamtéž, s. 6.

¹⁶⁹ Tamtéž, s. 8 – 9.

¹⁷⁰ Tamtéž, s. 10 – 11.

spokojeni, on rozmnožuje své jmění do smrti, my milujeme požitek, jemu je požitkem výdělek, my jsme lehkověrní, on stále nedůvěřivý, my často nestřídámí, on nikdy – zcela jiný člověk, který od nás nepřijal praničeho, od kteréhož my ale učíme se ledačemu.“ Právě dlouholeté soužití Židů uvnitř české společnosti a jejich neasimilace je často skloňovaným důvodem, proč Češi Židy nemají v oblibě. Dalším argumentem je to, že Židé odmítli Mesiáše a tím pádem i křesťanství, které je jeho nejpřirozenějším pokračováním a které je taktéž mravně silnější.¹⁷¹

Židé jsou v knize také osočováni z toho, že na území českých zemí, které obývali pokojní, mírumilovní a humánní Slované, zavlekli obchod s otroctvím. A celkově se angažují jen tam, kde mohou přijít k snadnému výdělku, takže v obchodování. Být rolníky jim údajně zakazuje Talmud a řemeslem se neživí, protože Žid „*nemát z práce samé radost.*“ Stereotypu necitelného bohatého Žida, který se živí pouze obchodováním a lichvou, se tak dostává v celé této knize dalšího potvrzení. Navíc je ještě umocněn tvrzením, že „*ač proslulý vormský rabbi Gerson již v 11. století polygamiu u nich [u Židů] zrušil, nesmírně, skoro starotestamentárně se rozmnožují. Množstvím roste jejich srdnatost, noví potomci pak nedělí se o staré miliony, nýbrž vydělávají si zajisté ještě nově.*“¹⁷²

Neruda proto nabádá ke vzájemnému spolčování Čechů proti Židům, které následně povede k židovskému bankrotu. Vždyť si ostatně Židé nic jiného nezaslouží – za nepřátelství pociťované vůči nim si přece mohou sami svým nečestným lichvářstvím.¹⁷³ Navíc, i když ze svých bohoslužeb „*vynechávají prý již od roku 1848 všechny výkřiky bolesti a pomsty,*“ stále se drží prastarého pravidla: „*Jdeš-li do vrchu nebo po srázi, nenech pohana nad sebou, aby ti lebku nerozrazil.*“ A Židé jdou „*do z á v r a t n é h o vrchu, k p a n s t v í n a d l i d s t v e m, a skutečně nenechávají křesťana modloslužebníka výš než jen v e d l e sebe.*“¹⁷⁴

---

¹⁷¹ Tamtéž, s. 12, 14 – 15.

¹⁷² Tamtéž, s. 20, 22 - 23.

¹⁷³ Tamtéž, s. 27.

¹⁷⁴ Tamtéž, s. 21.

Český nacionalismus a stereotypní představa Židů jakožto bohatých bankéřů vládnoucích světu se snoubí v závěrečné výzvě: „*Nic není platno, c e l ý n á r o d musí do emancipačního boje – je pravda, bude to tuhý boj, finanční ta síla je obrovská síla, ale svorně produktivní síla národa je obrovštější!*“ A ten, „*kdo se n e p ř i z n á v á a zcela neosvědčil co našinec, bud' považován při všem lichocení co politický protivník.*“¹⁷⁵

Z výše uvedeného vyplývá, že Tóra není v knize *Pro strach židovský* vůbec zmiňována. Neruda pouze dvakrát zmiňuje osobu proroka Mojžíše, a to poprvé když mluví o nemísení Židů s lidmi jiných národů. Mojžíš totiž měl v minulosti svému lidu dát „*nové zákony, se zákony ostatních smrtelníků naprosto se nesnášející; vše je jim nečisto, co nám svato, vše jim dovoleno, co se nám protiví.*“ To mělo navěky zaručit čistotu tohoto národa.¹⁷⁶

Podruhé je Mojžíš zmíněn při konstatování, že Židé se málo projevují ve vědě a vůbec se nerealizují v oblasti umění. Neruda toto sdělení objasňuje slovy: „*Umění žádá přirozeného, opravdového nadšení – bůh ví, já neviděl ještě žádného n a d š e n é h o Žida, zuřivých však dost.*“ Žid totiž nemá a také nikdy neměl výtvarné nadání, vždyť i samotný židovský Chrám stavěli Fénicičané, a Mojžíš, dobře si tohoto negativního vztahu Židů k umění vědom, sochy a obrazy zapověděl.¹⁷⁷ Neruda tedy ve své argumentaci naprosto ignoruje slova Druhé knihy Mojžíšovi, kdy Bůh promlouvá k Mojžíšovi následujícími slovy: „*Nezobrazíš si Boha zpodobením ničeho, co je nahoře na nebi, dole na zemi nebo ve vodách pod zemí. Nebudeš se ničemu takovému klanět ani tomu sloužit. Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, Bůh žárlivě milující.*“¹⁷⁸

Ač je Tóra, nejdůležitější spis Židů, v tomto antisemitském díle naprosto ignorována, zmíněn je jiný jejich posvátný text – Talmud, který je zde označován jako Zákon. Jeho

---

¹⁷⁵ Tamtéž, s. 28.

¹⁷⁶ Tamtéž, s. 11.

¹⁷⁷ Tamtéž, s. 17 – 18.

¹⁷⁸ *Bible svatá*, s. 89.

učení bylo dle Nerudova tvrzení přední povinností každého Žida a člověk, který Zákon neovládal, byl Židy nazýván lůzou a bylo dovoleno ho fyzicky napadnout.¹⁷⁹

3.3.2 Karel Rélink: Zrcadlo Židů

Knihu *Zrcadlo Židů* s podtitulem *Žid podle talmudu* sepsal malíř a karikaturista Karel Rélink. Tiskem poprvé vyšla v roce 1925 a poté v roce 1939. Členěna je do dvou částí. První je pojata jako autorova předmluva pojednávající o Židech a především o Talmudu, druhá část pak obsahuje autorovy kresby zobrazující stereotypně Židy jako urostlé škaredé muže s velkými zakřivenými nosy toužící jen po majetku, krutě a nemilosrdně vraždící nežidy a znesvěčující cnostné křesťanské ženy. Každý z těchto obrázků je doplněn nějakým antisemitským citátem, který pochází buď z protižidovských děl, nebo údajně přímo z Talmudu. Mezi těmito citáty se dají najít například slova: „*Bůh dal židům moc nad statky a krvi všech národů.*“¹⁸⁰ „*Bůh odevzdal statky nevěřících Izraelitům.*“¹⁸¹ „*Jako lidé stojí nad zvířaty, tak stojí židé nad všemi národy světa.*“¹⁸² „*Dávej více pozor na slova rabinů (tvůrců a vykladačů talmudu) než na slova bible.*“¹⁸³ „*Ani hlas s nebe nemá moci, aby popřel učení rabinovo.*“¹⁸⁴ „*Israelité jsou Bohu milejší než andělé – a semeno hovada je semeno cizince, který není židem.*“¹⁸⁵ „*Hřešiti je dovoleno, ale číňme to potajmu...*“¹⁸⁶ „*Bůh dal svět židům a všechny gojimy (nevěřící) odevzdal Israelitovi.*“¹⁸⁷ „*Kdo gojovi*

---

¹⁷⁹ NERUDA, s. 13.

¹⁸⁰ RÉLINK, Karel: *Zrcadlo Židů: Žid podle talmudu*. Praha 1925, s. 11.

¹⁸¹ Tamtéž, s. 17.

¹⁸² Tamtéž.

¹⁸³ Tamtéž, s. 18.

¹⁸⁴ Tamtéž, s. 20.

¹⁸⁵ Tamtéž, s. 25.

¹⁸⁶ Tamtéž, s. 26.

¹⁸⁷ Tamtéž, s. 27.

[nežidovi] *to co ztratil vrátí, tomu Bůh neodpustí, protože tím by znesvětil jméno Boží.* ¹⁸⁸

V již zmíněné předmluvě k hanlivým kresbám Rélink klade velký důraz na Talmud a opět vyslovuje myšlenku, že je tato kniha Židy více uznávaná než židovská bible, což jistě můžeme vztáhnout i na její část, Tóru. Rélink uvádí: *„Je nutné znát hlavní nařízení talmudu, aby nám pak bylo zcela jasným, znajíce život dnešních Židů, že neoživujeme chiméru minulých století, že nevykopáváme nějaké plesnivé zbytky zašlých časů. Talmudský Žid je mužem doby nynější, jako jím byl dříve, a tyto kresby jsou jen podtržením hlavních učení talmudu, kterému nebylo vlivu na výchovu dnešního Žida, a mají dále za účel upozornit naši širší veřejnost, aby byla na stráž, a daly jí možnost lépe sledovat činnost rasy, která obrněna nemorálním a cynickým svým učením náboženským vrhá se na křesťany jako dravec s vědomím, že jí bude rabíny všechno darebáctví na nás páchané odpuštěno. K tomu nás nutí národní cit a prostý pud sebezachování. (...) Osvětlením tak pečlivě utajovaných stránek židovského učení (talmudu) dlouholetou prací (...) nemůže Žid více pohybovat se podzemními tajnými chodbami, vidíme, kterak jedná - vidíme ho pracovat.* ¹⁸⁹

Rélink dále pokračuje tvrzením, že i když je kniha Talmudu některým moderním Židům neznámá, její učení mají navždy otisknuté v mozcích díky zákonu dědičnosti. Doslova udává, že Židé jsou z Talmudu uhnětení a jím zcela proniknuti. *„Je pravda, že dost Židů, hlavně ze západních států, snad talmud ani nevidělo, ale záhubné zásady talmudu rozšiřují ústně ti, kdo je znají, mezi své souvěrce, jako božské předpisy, tyto jim plně věří a jako velice praktické pro ně skutečně užívají.* ¹⁹⁰ Svou předmluvu poté zakončuje několika antisemitskými citáty.

---

¹⁸⁸ Tamtéž, s. 34.

¹⁸⁹ Tamtéž, s. 3.

¹⁹⁰ Tamtéž, s. 4.

3.3.3 Jan Rys: Hilsneriáda a TGM

Politik a novinář Jan Rys byl za protektorátu představitelem fašistického hnutí Vlajka. Roku 1942 se dostal do koncentračního tábora Dachau, kde byl prominentním vězněm. Po válce byl spolu s dalšími členy hnutí Vlajka popraven.

V knize *Hilsneriáda a TGM* se Rys vyjadřuje k vraždě mladé ženy Anežky Hrůzové, která se odehrála v Polné roku 1899. Tehdy byl za vraha označen Žid Leopold Hilsner, ovšem na základě pochybných důkazů. Na jeho obranu se postavil vysokoškolský profesor a budoucí prezident Tomáš Garrigue Masaryk, který vystupoval proti myšlence, že se v tomto případě jednalo o rituální vraždu.

Rys už v úvodu knihy zmiňuje, že není jediným autorem tohoto textu, ale *„protože se však dosud nedosti volně dýchá a heslo ‚Pravda vítězí‘ je pouze krásnou ozdobou vlajky, přijaté původně člověkem, který pravdu naprosto nemiloval, nebylo ani možno, aby se oba o práci tuto nejzasloužilejší kamarádi ze zřejmých důvodů podepsali.“*¹⁹¹

Poté je v knize líčeno, kterak jsou Židé uprostřed cizích národů cizím a nepatřičným tělesem, které okolní společnost jen ovládá a vykořisťuje. Naštěstí se na venkově, a především mezi mládeží šíří silný odpor vůči Židům. Ne každý člověk však prohlédl Židy a poznal jejich pravou tvář, takže existují i důvěřivé či mravně slabé dívky, které si začnou se Židem vztah. *„Takové známosti ovšem ke sňatku téměř nikdy nevedou. Než se Žid ožení s některou – rodiči jemu vyhlédnutou Sárrou –, snaží si ‚zpříjemnit‘ život s křesťanskou dívkou. Výsledkem toho je její ztracená čest a často i zdraví.“*¹⁹²

A právě v tomto kontextu mluví kniha i o Leopoldu Hilsnerovi, kterého popisuje jako povaleče se špatnou pověstí, který se snažil navázat známosti s křesťanskými dívkami. *„Předstíral k nim sice svou náklonnost, ale jenom proto, aby si získal jejich důvěry. Jeho úkolem bylo vyhlédnout si mezi nimi oběť, kterou pak dával k dispozici těm, kteří*

---

¹⁹¹ RYS, Jan: *Hilsneriáda a TGM* [online]. Praha 1939, s. 8. [cit. 2019-04-28] Dostupné z: http://www.vzdelavaci-institut.info/?q=system/files/Hilsneriada_a_TGM-Jan_Rys.pdf

¹⁹² Tamtéž, s. 10.

potřebovali jejich krve, totiž židovským rituálním vrahům.“¹⁹³ Jako Hilsnerova první údajná oběť je jmenována Marie Klímová, druhou obětí se měla stát Anežka Hružová.

„Tato studie nechce pouze obhajovat pravdu ve věci polenských rituálních vražd, chce také upozornit Árijce na hroznou skutečnost, že jsou mezi námi Židé, kteří vraždí křesťany, aby se zmocnili jejich krve. (...) Bylo by na čase, aby byly zveřejněny zprávy o všech nesporných rituálních vraždách, jež se udály v našich zemích, neboť jedině tak je možno otevřít oči těm, kteří nejsou ochotni věřit, že se může něco takového v osvíceném 20. století vyskytovat.“¹⁹⁴

Autor dále pokračuje: „Židé však nezískávají křesťanskou krev pouze vraždami, nýbrž také – a to častěji – způsobem, který je spojen jen s nepatrným rizikem. Je to odebrání krve hlavně křesťanským služebným, sloužícím u Židů, které bývají předtím uspávány. Tyto případy jsou běžné; sami jsme o tom nashromáždili řadu dokladů, ale bylo by neodpuštělnou lehkomyšlností, kdybychom těmto případům nevěnovali řádné pozornosti, neboť takové odebrání krve křesťanským dívkám se děje takovým způsobem, že výsledkem je zničené zdraví, souchotiny a brzká smrt.“¹⁹⁵ Autor tedy apeluje, aby kvůli tomuto chování bylo Židům zakázáno mít árijské služebné. Později uvádí, proč má být pro Židy křesťanská krev, kvůli které vraždí, tak důležitá: „Tyto židovské vraždy (...) dějí se ze tří motivů, zprvu z motivu velikého záští, jež proti křesťanům chovají. Za druhé dějí se vraždy tyto za účely pověrečnými a čarodějnými, jichž krví touto docíliti se snaží, jakož ostatně mágové též věří, že snad hojí nemoci. Za třetí, poněvadž rabinové chovají podezření a tuší, že Ježíš snad jest pravý Mesiáš, pročez doufají, že se krví touto snad spasí, k tomuto přirovnejmež výrok tridentských Židů, že krev křesťanů prospívá jich duším.“¹⁹⁶

---

¹⁹³ Tamtéž.

¹⁹⁴ Tamtéž.

¹⁹⁵ Tamtéž.

¹⁹⁶ Tamtéž, s. 293 – 294.

V knize je nejprve podrobně rozebírána vražda Marie Klímové a poté i Anežky Hrůzové. Skutečnost, že podřezaná Anežka nebyla až na pár kapek potřísněna krví, měla poukazovat na to, že ji zabili Židé lačníci po křesťanské krvi.

Samotná vražda je popisována takto: „*Vrahové jednali velmi promyšleně a jednalo se jim o to, aby pokud možno všechnu krev zachytili. Že nešťastná dívka od jednoho z pachatelů byla vši silou před provedením řezu držena, dá se lehce mysliti, neboť rány, které měla na hlavě, nebyly nikterak smrtelné a třebaž na první okamžik byla omráčena, přece jen později přišla k vědomí, o čemž svědčí zoufalý zápas, který s vrahy při svlékání svedla. Dříve ještě, nežli byl dívce krk podřezán, zatáhl jeden z nich konopný provázek kolem krku a to za tím účelem, aby stáhl tepny pod krkem, aby krev z ostatního těla ke krku se ženoucí, nevylévala se do hlavy. Ovšem při řezu prořal provázek, který také zkrvavený byl na místě činu nalezen. Vrah, který nožem dívku usmrtil, přidržel ji patrně za vlasy levou rukou a pravou rukou vykonal řez od levé strany k pravé. Řez šel od levého ucha ku pravému a byl veden s takovou prudkostí, že všechny tepny a žíly, jakož i obratle byly přetaty. Řez sám byl podle dobrozdání lékařů hladký, rovný, způsobený velmi ostrým, dlouhým nožem a obratnou rukou. Když krev do nádoby byla zachycena (nejspíše to byl nějaký kožený vak, poněvadž ten nejlépe mohl přilehnouti ke krku, aby krev jinam nestékala) a dílo vražedné vykonáno, vzali pachatele mrtvolu a zatáhli ji asi 15 kroků hlouběji do lesa, položili v té poloze, v jaké vykrvácela, to jest obličejem dolů.*“¹⁹⁷ Následně je zdůrazněno, že jestli někdy existovala rituální vražda, byla to právě tato, která se odehrála v Polné.

Záhy byl z této vraždy obviněn Žid Hilsner, o něco později se začaly objevovat důkazy, které měly dosvědčovat vraždu spáchanou Hilsnerem. Hilsner byl soudem uznán vinným. Kniha přináší i popis soudního procesu a přepisy výpovědí obžalovaného a svědků, které u soudu zazněly.

Poté je v knize dosti nelichotivým způsobem psáno o Masarykovi. „*Bývalo jeho zvykem, že se pletl do všeho, co budilo mimořádný veřejný zájem, aby svou osobu vysunul do popředí. Se zvláštní zálibou zabýval se věcmi, kterým vůbec nerozuměl, jako*

---

¹⁹⁷ Tamtéž, s. 29.

byl např. spor o Rukopisy. Zde to bylo ale něco zcela jiného. Masaryk byl vždy zvláštním přítelem Židů. Bylo to jednak z té příčiny, že sám byl po skutečném (nikoli matrikovém) otci židovského původu a jednak proto, že Židovstvo bylo v Rakousku živlem velmi mocným a dovedlo být uznalým k těm, kteří mu sloužili. Židé opatřili Masarykovi závratnou kariéru, čímž si ho úplně zavázali a on jim prokazoval takové služby, k nimž by se čestný člověk nikdy nesnížil.¹⁹⁸ Masaryk byl údajně do této aféry zatažen nedobrovolně svým židovským přítelem, což autor zdůrazňuje jako Masarykovo věčné shazování viny na jiné.

A i když se obhajoval tím, že se o polenskou vraždu zajímá z humanitních důvodů, pravým důvodem jeho pozornosti tomuto věnované byly jeho vazby na Židy. „Poznali jsme a poznáme, jak Masaryk dovedl zapřít v sobě všechny city lidskosti, měl-li je kdy, když šlo mu o získání opory pro názory, jím v záležitosti Hilsnerově hlásané. Nestyděl se obvinít bez nejmenších důkazů bratra a matku Anežky Hřízové z vraždy. Ne! Masarykovi nešlo o člověka, Masarykovi šlo o zájem Židovstva, které bylo ohroženo prokazováním skutečnosti rituální vraždy, Židy páchané. To byl pravý smysl Masarykova vystoupení. Ve všech svých projevech prohlašuje Masaryk, že když už byl do této věci vtažen, že přikročil k jejímu řešení s vážností a opravdovostí vědce. Takové tvrzení se neshoduje se skutečností a je nehoráznou lží. Masaryk postrádal základních znalostí, týkajících se rituální vraždy. Snad dodatečně se s věcí – a to ještě tuze povrchně – seznámil. Způsob, jak se obíral záležitostí rituální vraždy polenské, svědčí o jeho vědeckém lajdáctví, jež se u něho ostatně objevovalo velmi často při posuzování jiných otázek.“¹⁹⁹

Spis, který Masaryk ve věci této vraždy napsal, je v rozebírané knize nazýván jako ubohý a ničemný, přeplněný věcnými nehoráznostmi a povážlivými mravními kazy, neštítící se překrucování pravdy, je charakterizován jako výsměch lidskosti a ukázka úžasné neskromnosti vědce.

---

¹⁹⁸ Tamtéž, s. 208.

¹⁹⁹ Tamtéž, s. 209.

Dále si kniha pokládá otázku, jak je možné, že „Židé s takovou lehkovážností ba samozřejmostí mohli vydávat křivá svědectví a skládat křivé přísahy.“²⁰⁰ Následně uvádí, že vysvětlení této záhady můžeme najít v židovských posvátných spisech, kterým se říká Talmud. Ty obsahují nežidům nepřátelské učení, které však nesmí proniknout na veřejnost. Pravý Talmud znají jen Židé, a pokud vyšly nějaké texty označované za talmudické, jednalo se o speciálně sestavené útržky z Talmudu, které neměly budít podezření ostatních, nebo smyšlené báchorky sepsané za účelem většího zisku. „Talmud je kniha, která podle tvrzení rabínů jako jediná obsahuje židovskou mravouku. Rabíni svévolně tvrdí, že pochází od Mojžíše, který na Sinaji – kromě psaného desatera – podal ústní výklad k němu a to Josuovi, jenž tento výklad podal zase prý sedmdesáti starším národa israelského nebo-li prorokům. Proroci jej pak sdělili židovskému sanhedrinu, od něhož se to pak dozvěděli rabíni. Ti pak tento spekulativní výklad, zvaný Talmud, sdělovali svým nástupcům až do časů, kdy už to nebylo možno ústně předávat.“²⁰¹ Tento Talmud mají Židé údajně považovat za důležitější než samotnou Tóru. „Židé původně věřili především v Starý zákon. Rabínský Talmud však do jejich náboženské věrouky a praxe proti Božímu příkazu převzal a zavedl pohanskou modloslužbu, magii, démonismus a zvrhlé krvavé oběti. Proto je Žid Talmudu mylně přesvědčen, že plněním příkazů Talmudu jedná v souladu s Boží vůlí.“²⁰² Dále autor udává, že Talmudy, které vycházely tiskem, obsahovaly nepopsané listy. Právě na těch měly být původně vytištěny nehezské instrukce nařizující, jak se Židé mají chovat k nežidům.

Kniha obsahuje ještě dodatek Vojtěcha Budějovského z roku 1900 nazvaný *Talmud v praxi: lidské oběti do stol. 18., o používání krve v nekvašeném chlebě*. V tom jsou popisovány případy vražd, které údajně spáchali Židé, aby získali krev zavražděného. Oporu pro toto jednání nacházeli v Talmudu, klamném učení „rabínů, tvrdících, že Jehova dal Mojžíšovi na Sinaji ještě ústní nařízení vedle desatera, které jen ústní a ne

---

²⁰⁰ Tamtéž, s. 287.

²⁰¹ Tamtéž, s. 287 – 288.

²⁰² Tamtéž, s. 301.

*písemní tradicí mezi Židy dědičně koluje s pokolení na pokolení. Můžeme-li o tomto nařízení, nyní talmudem zvaném, bedlivěji uvažovati, nalezneme, že učení židovské v mnohém se různí a že sami rabíni, kteří v knize této své náhledy projevili, jeden druhému odporuje.*²⁰³

3.4 Knihy poprvé vydané v roce 1940 a později

3.4.1 František Lelek: Pravá tvář židovstva

V roce 1940 vyšla poprvé tiskem díky iniciativě spolku Národní árijská kulturní jednota kniha Františka Lelka *Pravá tvář židovstva* s podtitulem *Židovský problém ve světle původních pramenů*. Její autor se ve svém profesním životě zabýval srovnávacími dějinami náboženství.

Kniha už ve svých začátcích zmiňuje, kterak je podivné, že se sami Židé nikdy nesnažili ukázat světu, jaká jejich víra je a na jakých základech stojí. Lelek dokonce říká, že židovství je skryto v textech tak složitých, že jejich luštění dá stejnou práci jako luštění hieroglyfů a klínopisu.

Dále dodává: „*Známe jen povrch židovské mentality, nikoliv její kořeny a jádro. Naše věda zkoumala texty všech národů světa, jen zanedbala texty židovské. Naše veřejnost ví jen z doslechu o židovských názorech a toto nejasné vědomí bývá samotnými Židy potíráno a vyvraceno jako lež nebo pomluva. Nikdo se nepostaral o to, aby křesťanský svět zvěděl něco skutečného a dokonale opřeného o židovské víře a židovské morálce. A když se našli i takoví odvážní jedinci, jejich díla byla skoupena a zničena a oni sami se stali namnoze obětmi tajemné židovské pomsty.*“²⁰⁴ Lelek nepřístupnost židovských svatých textů, jejich střežení samotnými Židy a složitosti studii těchto písem považuje za důvod, proč jsou informace o židovském národě nejasné, neurčité a protichůdné. Židy dokonce přirovnává k tajemné sfínze s uhrančivýma očima, které zmrazí každého, kdo by do nich chtěl pohlédnout.

---

²⁰³ Tamtéž, s. 305.

²⁰⁴ LELEK, František: *Pravá tvář židovstva*. Praha 1940, s. 7

V poslední době však Židé ve víře, že se blíží brzký příchod Mesiáše, sami odtajnila a přeložili své hlavní texty, na které se do té doby vztahoval zákaz překládání a jejich uveřejňování. Tím, že se jedná o texty přeložené samotnými Židy, má být zaručeno, že jejich slova nejsou překroucená ani zkreslená. A právě spojením roztroušených citátů z těchto knih se má Lelek podle svých slov dopracovat ke skutečnému obrazu Židů. Lelek tuto svou metodu odůvodňuje tím, že židovská ideologie nesmí být hlášána otevřeně systematicky, ale musí být skryta pod rouškou nesystematičnosti. *„Tento důvtip rabínů a jejich žáků musil uhádnouti skrytý smysl určitých tvrzení nebo podání a tato práce nebyla rabínskou literaturou nikterak usnadněna, ale byla ponechána osobnímu výkladu. Onen systém, který nutno odhaliti, aby se zjevila pravá tvář židovstva, byl vědomě tajen a skrýván, byl dobře znám jen zasvěceným a tradován ústně jen nejvěrnějším stoupcům a spoluviníkům židovských zločinů.“*²⁰⁵

Lelek se například o Talmudu vyjadřuje jako o oceánu plném „perel“, které je třeba vylovit, a z nichž teprve sestávala židovská nauka vyznačující se zločinností natolik, že nesměla spatřit světlo světa, pouze šero synagog, a která měla být šeptána pouze těm nejvěrnějším a nejchytřejším stoupcům. O části Talmudu, Mišně, se vyjadřuje jako o reakci *„proti Mojžíšovu učení, i když na něm staví a se naň odvolává. Proti tomuto učení horlil Kristus a s touto naukou polemizují evangelia.“*²⁰⁶ Právě proto dává Lelek budoucnost křesťanské Evropy do souvislosti s nutnou osvětou týkající se židovství.

O Tóře Lelek píše jako o prvním a nejstarším pramenu židovského náboženství, na kterém je založena veškerá rabínská literatura. Tóru citují všechny posvátné texty Židů a odvolávají se na ni jakožto na autoritu, dokonce je v myslích Židů ztělesňována určitou mytologickou bytostí, která rodila Bohu při stvoření světa. Písmena Tóry jsou i vzorem, podle kterého byl tento svět stvořen. Podle autora se však praxe odklonila od původní svaté knihy – Tóry – a původního dobrého náboženství a přiklonila se více k obchodnímu životu. Za potvrzení této domněnky považuje například to, že i když Židy Tóra nabádá k milosrdenství vůči bližnímu, rabíni se už na počátku 1. století

---

²⁰⁵ Tamtéž, s. 9.

²⁰⁶ Tamtéž, s. 13.

hádali s Kristem o to, kdo je považován za bližního. „*Je to důkazem, že již Židé za doby Kristovy holdovaly stejným názorům, jako všechno židovstvo pozdější a spolu i dokladem, že všechny výtky a kletby vyslovené Kristem platí stejnou měrou i Židům dnešním.*“²⁰⁷

Dále Lelek dodává: „*Každá nauka i nauka zjevně zvrácená nebo směšná je v rabínské literatuře odůvodňována Thorou a virtuosita v tomto směru je skutečně úžasná. Jsou citovány nejen souvislé citáty, ale i jednotlivé odtržené věty, nebo dokonce i slova. Výroky Thory bývají někdy skládány zvláštní montáží na nový celek s docela rozdílným smyslem. Thora jako střed a zdroj židovského náboženství a to náboženství původního, kabalou dosud nerušeného, je dokladem priority někdejšího lepšího náboženství Židů a spolu i důkazem o tom, jak bylo možno na pouhém znění písma vykonstruovati nauky zcela rozdílné, původnímu znění cizí.*“²⁰⁸ O prorockých knihách zase Lelek tvrdí, že nejsou u Židů ve velké oblibě, protože obsahují četné pohružky a výtky, které nesouhlasí s výkladem Talmudu. Pokud se v nich však dají nalézt podklady pro některá podivná židovská tvrzení, pak je Židé citují rádi. O dalších biblických knihách Lelek uvádí: „*Židé ze starozákonní literatury uznávají pouze Thoru a žalmy, rabíni popírají božskou inspiraci ostatních apokryfních knih, a považují je za bludařské, protože přece jen nesou stopy lepšího náboženství, než které je učeno Mišnou nebo Talmudem, a proto nepožívají vážnosti v rabínské literatuře.*“²⁰⁹

Mimo starozákonní knihy však Židé mají údajně vzdávat daleko větší úctu knihám jiným: „*Kniha Zohar je rovněž komentářem k Thoře, komentářem kabalistickým a spolu hlavním textem kabaly, posvátnou knihou par excellence, převyšující daleko samotnou Thoru.*“²¹⁰

A právě kabalou považuje Lelek za kořen židovské mentality a morálky. „*Nežidovský svět neví dobře, že židovská mentalita a morálka vycházejí z určitých náboženských názorů. Židovstvo je ve svém vědomí povznešeno nade všemi národy světa a texty jeho*

---

²⁰⁷ Tamtéž, s. 30.

²⁰⁸ Tamtéž, s. 11.

²⁰⁹ Tamtéž, s. 12.

²¹⁰ Tamtéž, s. 17.

svatých knih staví neustále výjimečné postavení Israele před oči, ano na tomto vyvolení zakládají i domnělé právo na vlastní židovskou morálku. Národ ‚vyvolený‘ Bohem, má jednoduše právo ke všemu, především však k vládě nad světem a k zotročení všech ostatních národů.²¹¹ K tomu Lelek dodává, že Židé, považující se za národ vyvolený a bytosti zcela výjimečné se zvláštními právy a se zvláštním posláním, jsou na základě takovýchto myšlenek zcela ovládnuti bezmeznou pýchou, pohrdáním jinými národy a odporem vůči všemu nežidovskému. Dokonce si myslí, že ostatní lidé jsou pouhými zvířaty. „Tato víra dává Židům ještě právo, aby beztrestně okrádali a zotročovali všechny ostatní národy světa, poněvadž dle ní jen oni jsou lidé a jen oni mají právo na všechny poklady světa. (...) Pýcha ‚vyvoleného‘ národa je i vysvětlením jeho morálky, morálky velmi široké, dávající právo ke všemu, co slouží k dobru a zisku Izraele. Tato pýcha je i klíčem ku pochopení židovské duše a židovské hrabivosti, která vlastně jen realizuje sliby učiněné náboženskými knihami. Židé vidí jak se splňují předpovědi o jejich majetku a moci, a jsou proto posíleni nadmíru v této víře a jejich neobyčejnou povýšenost nade všemi národy.“²¹²

Židé podle Leleka nenávidí křesťany mnohem více než jiné nežidy, považují je za podřadnější než zvířata, protože některá zvířata jsou v židovské nauce rituálně čistá, kdežto křesťané Židy už svou pouhou přítomností znečišťují.

Lelek v dalších částech knihy rozebírá témata, jako je například židovská morálka, obchod a podvod, lichva, překroucení práva, politický podvod atd. Ke každému z těchto témat si z různých židovských knih vybírá citáty, které poté skládá k sobě takovým způsobem, že nabývají autorem požadovaného smyslu.

3.4.2 Alois Kříž (ed.): Co víte o Židech?

Komentátor Českého rozhlasu a také redaktor Národních novin a deníku Vlajka jménem Alois Kříž se stal editorem knihy s názvem *Co víte o Židech?* s podtitulem *Český*

---

²¹¹ Tamtéž, s. 19.

²¹² Tamtéž, s. 29.

rozhlas k židovské otázce. Tato kniha vyšla v roce 1941 a skládala se z přednášek mnoha autorů, které byly původně předneseny na vlnách rozhlasu.²¹³ Z důvodu, že se jedná

o sborník, budu knihu nadále rozebírat po jednotlivých kapitolách. Právě rozdílnost studií psaných více autory mi nabídla možnost poznat více názorů týkajících se Tóry.

3.4.2.1 Alois Kříž: Co víte o Židech? (úvod)

Kříž začíná svůj text řečnickou otázkou, která je položena už v samotném názvu knihy. Konstatuje, že odpověď na ni by se mohla zdát snadnou, nicméně není, protože naše znalosti o Židech jsou povrchní, nedostatečné a zkreslené. Následně dodává, že „*veřejnost se na Židy dívala všemi možnými brýlemi, jen ne bez těchto brýlí mámení, prostým, jasně zaměřeným okem.*“²¹⁴ Proti Židům je totiž nutno bojovat, a ne jim sloužit, avšak tento boj nesmí být vystavěn na ploché nenávisti vůči Židům, ale na hlubokém přesvědčení, že je to boj nutný, nechceme-li se dopracovat ke katastrofálnímu osudu. Ten by nás zcela jistě stihl, protože Židé si vytvořili z bolševického Ruska základnu, ze které hodlají zničit evropskou civilizaci a její kulturu. „*Prozíravosti Vůdcově a síle německých zbraní však lze děkovat (...), že mezinárodní Žid je čím dále tím zřetelněji zatlačován k propasti, kterou připravoval těm druhým. A spadne do ní, bude v ní pohřben!*“²¹⁵

K boji proti Židům a jejich nadvládě se tak přidává i Český rozhlas uvedením cyklu „Co víte o Židech?“, v němž je židovská otázka „*probírána s jednotlivých hledisek – historického, rasového, sociálního, politického, právního i našeho, českého – a mimořádný zájem posluchačské obce, stejně jako zájem tisku, dokazují, že tato práce*

---

²¹³ MIKULÁŠEK, s. 131.

²¹⁴ KŘÍŽ, Alois (ed.): *Co víte o Židech?: Český rozhlas k židovské otázce* [online]. Praha 1941, s. 4. [cit. 2019-04-07] Dostupné z: http://www.vzdelavaci-institut.info/?q=system/files/Co_vite_o_Zidech-Alois_Kriz.pdf

²¹⁵ Tamtéž, s. 4.

nalezla zasloužený ohlas.²¹⁶ Díky údajnému ohlasu, který měla ze strany veřejnosti, a opakovaným žádostem o opakování přednášek či jejich vydání v knižní podobě, byl vytvořen sborník obsahující přednášky v psané formě. Ten si však dle slov Kříže nečiní nároku na označení vědeckého či jiného díla podobné povahy, jeho údajným jediným cílem totiž je „seznámit českého člověka s židovskou otázkou aspoň v hlavních rysech a podati mu tak pokud možná neskreslený obraz úžasného nebezpečí, které naň číhalo v podobě jedu z Judeje.“²¹⁷

3.4.2.2 *Emilián Peřina: Vycházíme z Palestiny*

„Co je spojeno v představě většiny z vás s pojmem „Žid“? Zjev ušlechtilý, plný mužnosti, poctivý, se smyslem pro čest a mravnost, zplna respektující pohostinnost národa a země, která ho přijala mezi své syny, zkrátka zjev dobrého člověka? Anebo tvor úskočný, krajně zbabělý, surový, bezohledný tehdy, má-li velikou převahu nebo moc, rafinovaný a drzý, degenerovaný a vždycky ochotný k vydírání i kořistnictví – jedním slovem: parazit? Odpovězte, prosím, sami!“²¹⁸ vybízí Peřina na začátku textu své čtenáře.

Po těchto emocemi nabitých úvodních slovech se snaží osvětlit pradávny původ Židů, a zmiňuje, že informace o jejich národě nalezneme nejen v náboženských knihách, ale i v dílech starověkých autorů. Kdo však Ti Židé jsou a odkud pochází?

Peřina zmiňuje knihu Genesis a v ní uvedené patriarchy Sému a Hebera, podle kterých jsou Židé označováni jako Semité a Hebrejci. Upozorňuje i na další židovské praotce, především na Jákoba (Izraele), jehož potomci „v zajetí egyptském splýváním a skřížením s nižšími kmeny negerskými ztratili čistotu rasy i mluvy. Původní svůj jazyk ztratili úplně a zpokojili se pak zkomoleninami jazyků prostředí, v němž žili. Zprvu šlo

---

²¹⁶ Tamtéž, s. 4 – 5.

²¹⁷ Tamtéž, s. 5.

²¹⁸ Tamtéž.

hlavně o jazyk aramejský a řecký. A tak opravdu semitský, rasově čistý typ je mezi Židy vzácností.²¹⁹

Peřina dále pokračuje a citáty z Tóry, samozřejmě vytrženými z kontextu, čtenářům dokládá, že „Židé, potomci Judovi, byli jen jedním z izraelských pokolení. Byli i u svých soukmenovců v pohrdání pro své špatné vlastnosti – ‚Genesis‘ v kap. 37, verš 26 – 28 uvádí toto pohrdání v souvislost s prodáním Josefa do otroctví egyptského – a nakonec se spojili se zbytky pokolení Benjaminova.“²²⁰

Pasáž z knihy Genesis, na kterou se Peřina odvolává a která má doložit, že soukmenovci Židů Židy samotnými pohrdali kvůli jejich nedobrym vlastnostem, ve skutečnosti zní: „Juda(!) řekl bratrům: ‚Čeho tím dosáhneme, když svého bratra zabijeme a jeho krev zatajíme? Pojd'te, prodejme ho Izmaelcům, ale sami na něho nesahejme; vždyť je to náš rodný bratr.‘“ Bratři ho uposlechli. Když midjánští obchodníci jeli kolem, vytáhli Josefa z cisterny a prodali ho Izmaelcům za dvacet šekelů stříbra.²²¹ Proč však bratři nenáviděli Josefa se dozvídáme už na začátku této kapitoly: „Izrael Josefa miloval ze všech svých synů nejvíce; vždyť to byl syn jeho stáří. (...) Když bratři viděli, že ho otec miluje nade všechny bratry, začali ho nenávidět a nepromluvili na něho pokojného slova.“²²² Peřinova argumentace podložená odkazem na pasáž z knihy Genesis je tedy krajně pochybná.

Peřina dále pokračuje vysvětlováním, jak se Palestina stala pravlastí Židů. Palestinu, která je v Tóře popisována jako Kanaán, totiž původně obývali Filištinští. Teprve později se do ní dostali Židé, popisování jako „směs ovčáků a kočovníků, ale také zlodějů a lupičů, kteří za bojů egyptského faraona Amose proti mocné říši Hettitů byli strkáni sem a tam a nacházeli tak bohatou příležitost, aby slídili jako hyeny po bojištích. (...) V tom obrovském stěhování kmenů se někteří aramejští Semité obrátili na

---

²¹⁹ Tamtéž.

²²⁰ Tamtéž, s. 6.

²²¹ Bible svatá, s. 58.

²²² Tamtéž, s. 57.

východ

*a založili tam panství, jež připomínalo babylonský stát kapitalistů a kněží. Kanaánejští spíše než pod tlakem všeobecných poměrů tehdejších než z vlastní vůle táhli k severozápadu a byli zadrženi v údolí Jordánu. Byli tísněni a tlačeni, ačkoli měli za to, že tlak vykonávají sami. Pozdější falšovaná historie stvořila z toho legendu o ‚dobrovolném odchodu‘ z Egypta. Vpravdě byli vyhnáni uvedeným již faraónem Amosem, který se stal hrdinským zjevem, z něhož se také pravděpodobně vyvinulo jméno proroka Amose. Z tohoto komplexu je nejspíše odvozena i postava Mojžíše – Mosese, myšleného jako protivníka onoho krutého egyptského vládce.*²²³

Podle této teorie tedy Mojžíš jakožto reálná historická postava nikdy nežil, vyvedení Židů z Egypta neproběhlo a taktéž Židé nestrávili čtyřicet let na poušti, než doputovali do země jim zaslíbené. *„Na dobytí Kanaánu je snad jen tolik pravdy, že byly přepadány bohaté a mírumilovné vesnice, pleněna města, při čemž nájezdníci si vedli s ukrutností jen orientálcům vlastní, jak nám to pěkně líčí ‚Píseň Barbořina‘. Tito loupeživí a plenící kočovníci, předchůdci dnešních Židů, nehráli tedy nijakou úlohu slavných válečníků, nýbrž byli loutkou v politické hře držitelů moci v egyptské, filištínské a hettitské oblasti. Tito držitelé moci si je nakláněli uplácením a zároveň je navzájem proti sobě rozeštvávali. Alespoň byli ochráněni před loupežemi a pleněním, obvyklým to ‚zaměstnáním‘ oněch Semitů.*²²⁴

Tam židovské kmeny mezi sebou válčily a bojovaly. Když v bojích ustaly, přijali je Babyloňané, vyhlášení obchodníci, mezi sebe za společníky v obchodu. Babylonské zajetí, o kterém pojednávají další posvátné knihy Židů, tedy Peřina opět charakterizuje jako událost Židy překroucenou, protože *„nebylo pravděpodobně ničím jiným než dobrovolným vystěhováním palestinských Semitů na východ za vlády úzce spřízněných aramejských Chaldeů. Babylonský vládce Nabukadnezar ke své říši připojil i Palestinu, při čemž prý mu k tomu vydatně pomáhali právě nejbohatší židovští kupci a bankéři v Babyloně usedlí, kde se těšili značné vážnosti a kde měli i velký hospodářský*

---

²²³ KŘÍŽ [online], s. 6.

²²⁴ Tamtéž, s. 7.

a politický vliv. V jejich zájmu bylo připojení otčiny k zemi, kde si brzo nadělali obrovské bohatství.²²⁵ Vždyť Židé si podle Peřiny neuměli ani sami vládnout.

Také motiv vlasti jim byl cizí, a tak radši opustili půdu a majetek, který vlastnili, a vydali se za pozlátkem, mamonem. „*Prvek loupeživosti a kořistnictví jim zůstal na věky v krvi. Se stoupajícím uplatňováním se v obchodu a množícím se, rostoucím bohatstvím se v židovských hlavách rojily sny o ‚zaslíbenosti‘ a o nadvládě nad celým světem.*“²²⁶ Proto se vzdali svým domovů a „*šířili se lavinovitě do okolních zemí a pak do velmi vzdálených končin, aby zde lichvařili a korupci i nemravnosti rozkládali.*“²²⁷ Což ostatně mají dělat dodnes.

3.4.2.3 František Lelek: Prameny židovské morálky

František Lelek se ve své studii věnuje posvátným knihám Židů. Hned na úvod se podivuje nad tím, že se Židé nikdy nesnažili nikoho převést na jejich víru, „*ba právě naopak, oni velmi pečlivě skrývali své náboženské texty a to jak prosté nežidovské veřejnosti, tak i vědě. Odhalení toho druhu by totiž bývalo Židům jistě svrchovaně nepříjemné.*“²²⁸ A proto je nutné se o židovské posvátné texty zajímat a podrobit je zkoumání.

Lelek napadá mínění, že základním pramenem židovské víry je Tóra, učení Mojžíšovo. Dovolává se přitom údajného citátu (bližší nespecifikovaného) židovského publicisty Singera: „*Ti lidé, kteří se domnívají, že pomocí bible poznají naše náboženství, jsou naprosto na omylu. Jen Talmud je zdrojem židovství a jen Talmud řídí život každého Žida od narození až do posledního vydechnutí. Kdož by se tedy domníval, že bible je pramenem židovského ducha, ten židovství vůbec nezná!*“²²⁹ Rabín Paul David Drach

---

²²⁵ Tamtéž.

²²⁶ Tamtéž.

²²⁷ Tamtéž.

²²⁸ Tamtéž, s. 8.

²²⁹ Tamtéž.

měl zase prohlásit, že pouze Talmud je základem židovství a jeho nauk, je učením všech rabínů a zároveň úplným a dokonalým zákoníkem, věroukou i morálkou všech Židů. Jako další kořeny židovství jmenuje Lelek také jiné spisy, například Šulchan Aruch, a také tajné nepsané zákony, které se předávají mezi Židy z pokolení na pokolení.

Poté představuje Talmud jako „rozsáhlou sbírku rabínských ‚hádek‘ a rozmluv, se všemi nejasnostmi a neurčitostmi, s pohádkami i hádankami, hotový prales nejrozdílnějších názorů a mínění, ze kterého může každý vyčísti to, co se mu líbí nebo čeho ke svým názorům potřebuje.“²³⁰ Talmud pojednává i o jednom z ústředních motivů židovství, které je vyvozené z učení Tóry, o schématu židovského lidu jakožto vyvoleného národa. Lelek ho objasňuje takto: „Jedna [židovská zásada] z nich říká, že jen Židé jsou vyvoleni Bohem, aby vládli celému světu svou chytrostí i bohatstvím. Onen židovský bůh vlastně všechno na tomto světě věnoval Židům! Je zapotřebí jen odhodlaně po něm sáhnout a zmocnit se toho. Další neméně důležitá zásada prozrazuje, že všechno, co zákon Mojžíšův výslovně nezakazuje, je dovoleno.“²³¹

Lelek v návaznosti na tento text tvrdí, že Židé mohou obchodovat za účelem vysokého zisku i provozovat lichvu, protože se Tóra nevyjadřuje k otázkám obchodování a půjčování peněz na úrok. Jedná se o lživé tvrzení, protože texty věnující se těmto tématům se v Tóře objevují. Lelek však ještě dodává, že bůh Židů si dokonce přeje, aby jeho lid praktikoval nekalé obchody a lichvu, protože tak jím vyvolený národ rychle dosáhne vlivu a moci. A že „všechno kouzlo náboženských obřadů i hloubka náboženské poesie slouží jen k tomu, aby zakrývaly bezmeznou zlobu židovského sobectví.“²³²

Lelek uvádí, že právě z důvodu nehumánnosti tohoto učení je znění Talmudu tajné a nepřístupné, psané cizím jazykem, k čemuž je použito zvláštního písma bez samohlásek, jehož četba je velmi obtížná. Když už se v minulosti přece jen objevil nežid, který tuto knihu přečetl a dal o ní veřejnosti nějaké informace, jednalo se o Židy

---

²³⁰ Tamtéž, s. 9.

²³¹ Tamtéž.

²³² Tamtéž.

nastrčenou figurku. Tito „badatelé“ byli objednáni Židy, „aby jménem falešné vědy byla vyplněna mezera, která by snad mohla lákat poctivé a nebojácné badatele. Moderní věda o podstatě židovství toho mnoho nevěděla, protože vědět nesměla! Mocní ochránci Židovstva a vládcové židovského i politického podsvětí vždy rázně zasáhli, kdykoli se objevilo nebezpečí, že židovské zločinné nauky budou odhaleny. Proto také byl každý znalec hebrejštiny přísně střežen a jeho činnost přísně kontrolována, aby snad se mu přece jen nepodařilo proniknout až k tajemným zdrojům židovských názorů. Když pak i navzdory těmto opatřením se našli vědci, kteří křesťanskou veřejnost upozorňovali na vysloveně zvrácenou židovskou mentalitu, byli osobně pronásledováni a jejich díla skupována ve velkém, aby mohla být zničena.“²³³

Talmud má podle Leleka také učit Židy především drzosti, kterou opěvují a nazývají ji královstvím bez koruny, a lstivostí, která je podkladem veškerého židovského úspěchu. Jako vzor drzosti je jmenován Jákob (pozdějším jménem Izrael, židovský praotec), jehož lstivost má Židy inspirovat. Jákob měl dokonce lstivost legitimizovat jako nábožensky schválenou metodu, pomocí které mají Židé ovládnout svět, neboť sám jejich Bůh jim přikazuje zotročit si jiné národy a vládnout nad nimi.

Lelek tvrdí, že počátky tohoto nemorálního a zlého učení kolujícího mezi Židy lze nalézt v době raného křesťanství, kdy byl zničen židovský Chrám. Židé tehdy ztratili své národní středisko a hrozilo, že by se začali mísit s jinými národy a tak později zanikli. Proto bylo původní Mojžíšovo učení rabíny přetvořeno v jiné učení, které kolovalo mezi sektou farizejů, proti kterým brojil už samotný Ježíš Kristus. Toto nové učení bylo ve 2. století zapsáno a vytvořilo vlastní jádro Talmudu.

Význam talmudského učení osvětluje Židům rabín. „Rabíni dávají svým žákům hádat jeho tajný smysl v jednotlivých případech, bystří jejich rozum a po svém zaměřují jejich životní názory. Nauka Talmudu je do té míry zločinnou, že ani sami Židé ji nemohou slyšet zjevně. Musí ji teprve vyvodit z jednoduchých a zdánlivě nezávadných tvrzení

---

²³³ Tamtéž, s. 9 – 10.

nebo ji vyčisti z podávaných názorných příkladů slavných rabínů, kteří všechny podvody, jež popisují, vyzkoušeli. A byli to ‚mužové svatí‘ nebo ‚vzory zbožnosti‘.“²³⁴

Lelek svůj příspěvek ve sborníku zakončil konstatováním, že Židé ovládající svět – a předchozí Československou republiku nevyjímaje – skrze finance i politiku se vždy snažilo informace o svém náboženském učení tajit, a tak se „*prostý člověk o židovské zlobě a jejich příčinách i pramenech nesměl dozvědět zhola ničeho. Není divu, že tato obecná nevědomost umožnila Judovu pokolení ovládnout parlament i bursu, tisk i veřejné mínění, prostě celý organismus nežidovského státu. Jen neznalost jejich názorů a zásad jim umožnila pronikavý a závratně rychlý podnikatelský úspěch a tím i cestu k získání neuvěřitelného bohatství. Proto byl Talmud strašně žárlivě strážěn. Jednou z největších zásluh nacionálního socialismu o lidstvo je ta, že odhalil světu pravou tvář Židovstva. Nejprve proti zákeřným a kořistným parazitům vybojoval vítězný boj v Říši. Silný, ozdravený sedmdesátimilionový národ německý se stal hlavním nositelem boje proti bolševismu a tím i proti světovému Židovstvu. Boj proti této morové hlíze na lidském těle je veden zbraněmi i duchem. Všichni evropští národové pochopili jeho smysl i cíl a proto se spontánně dali pod ochranu Říše. My můžeme býti šťastni, že jsme v tomto směru šli ještě dále a že jsme se dobrovolně stali součástí Velkého Hitlerova Německa. Jeho ochrana zaručuje, že i našim českým lidem se dostane pravdivého poučení o celé židovské otázce.*“²³⁵

3.4.2.4 Vladimír Teyrovský: Do Evropy prostě nepatří

V této studii je židovská otázka zkoumána z hlediska rasového. Teyrovský nejprve představuje různé rasy a poté se věnuje Židům. Ty nepovažuje za samostatnou rasu, ale za rasovou směs, která je odlišná od jiných evropských národů. „*Směs tato vznikla promíšením, skřížením rasy předoasijské a rasy orientální a už v tomto původním svém základu vykazuje i jistý stupeň příměsi černošské. K tomu přistoupily sice časem dalším*

---

²³⁴ Tamtéž, s. 11.

²³⁵ Tamtéž.

*křížením i jiné rasové prvky evropské, tyto však jsou zastoupeny poměrně velmi slabě u srovnání s oním předoasijsko-orientálním základem.*²³⁶

Teyrovský prohlašuje, že Židé se vyznačují jistými základními a dědičnými povahovými rysy, „jichž souhra v situacích, na něž je jedinec nucen reagovat, projevuje se ve vztazích k těmto situacím ve formě známé obchodní obratnosti, nezastavující se před žádným trikem, jehož by se dalo použití v úsilí o zajištění osobního hmotného zisku. Jistá vypočítavost, bezcitnost, houževnaté až vášnivé lpění na tradici jsou pak výslednicí souhry základních dědičných povahových rysů rasy orientální, jak se projevuje navenek ve vyrovnávání se jedince se situacemi denního života.”²³⁷

Tyto rysy jsou buď umocněny, nebo naopak ustupují do pozadí podle toho, v jakém společenství Židé žijí. Pokud se „kříží důsledně mezi sebou, při čemž rody takto spřízněné a své příbuzenství opětovnými sňatky upevňující zůstávají omezeny na zcela určitě území, dochází ovšem k tomu, že právě znaky oněch pro Evropu cizích ras vystupují v takovém židovském obyvatelstvu daleko výrazněji než u těch Židů, kteří vznikají z manželství mezi Židy vzdáleného územního původu. U těchto by evropská příměs mohla dosáhnouti eventuálně i dosti značného stupně a u nich se často setkáváme s tím, že se svým tělesným vzezřením již jen měrou celkem nepatrnou liší od ostatních, nežidovských obyvatel kraje, v němž žijí. U takových Židů jsou to tudíž především jisté vrozené znaky duševní, jakožto znaky oněch výše jmenovaných cizích ras, co může případně rozhodnouti o tom, máme-li osobu s takovým vysokým stupněm příměsi evropské požadovati ještě za Žida či nikoliv.”²³⁸

Všichni Židé jsou podle mínění Teyrovského považováni za rasově cizí element, což je velmi nebezpečné především tehdy, žijí-li uprostřed jiného národa. V zájmu tohoto národa potom je, aby Židy ze své společnosti vyloučil, protože jinak by zákonitě muselo docházet k vnitřním otřesům uvnitř státu. Viníky tohoto otřesu by byli Židé, nejsou totiž schopni se do jakékoli společnosti harmonicky začlenit, a tak jí i platně sloužit. Jejich

---

²³⁶ Tamtéž, s. 13.

²³⁷ Tamtéž.

²³⁸ Tamtéž.

cílem je naopak okolní společnost rozložit, což nám dokládají i mnohé historické skutečnosti.

Teyrovský v této souvislosti nemluví o diskriminaci židovského národa, ale vysloveně o izolaci duševně úchylných individuí za účelem blaha společnosti. *„Není to nikterak nějaká rasová nenávisť, nýbrž prostě snaha o ekonomické a spravedlivé budování sociálního a hospodářského řádu v národě v souladu s potřebami národa, co nás takto vede k vylučování představitelů cizích, rušivých plemenných skupin z účasti na životě národní pospolitosti.“*²³⁹

3.4.2.5 Alois Svoboda: Zlato je záporem života

Svoboda svou studii uvádí vyprávěním o tzv. Protokolech sionských mudrců. Tyto protokoly jsou všeobecně známým falešným textem, pojednávajícím o židovském plánu na ovládnutí světa, který měl v době svého vzniku ospravedlnit antisemitismus. Svoboda Protokoly sionských mudrců považuje za pravé, a tak je líčí jako Židům omylem uniklý dokument obsahující *„plán velmi přesný, ale zároveň také nelidsky hnusný, přímo ďábelský. K uvedeným tam prostředkům by se nesnížil člověk poctivý a čestný, ani národ poctivý a čestný. Ty mohl vynalézt jen národ, jemuž jakýkoli rys poctivosti a čestnosti chybí – totiž národ židovský.“*²⁴⁰

Svoboda protokoly považuje za shrnutí židovské rádoby moudrosti, která je však ve skutečnosti pouhým chytráctvím zločince, podvodníka a intrikána. Padělkem prý protokoly prohlásili sami Židé ve chvíli, kdy zjistili, že jejich znění proniklo na veřejnost. Svoboda svůj názor o pravosti protokolů zakládá na argumentu, že plán na ovládnutí světa v nich popsany už se postupně naplňoval. Druhým argumentem pro pravost protokolů mělo být to, že Židé vědí o zlatu více než tehdejší ekonomové, a proto mohli například tajně vyvolávat hospodářské krize stahováním peněz z oběhu. Židé tedy pomocí peněz vyvolávali války a revoluce, čímž zavinili nekonečné lidské strádání, prolité potoky lidské krve a nezměrné strádání nevinných.

---

²³⁹ Tamtéž, s. 14.

²⁴⁰ Tamtéž, s. 15.

V souvislosti se zlatem zmiňuje Svoboda židovského proroka Mojžíše, který po sestupu z hory Sinaj našel Židy klanějící se zlatému teleti a v následném rozčilení „*dal pobít osmnáct tisíc svých vyznavačů. Pověst může nadsazovat. Těch Židů nemuselo být zrovna osmnáct tisíc, než nemáme důvodu nevěřit drastickému zákroku. Židé tehdy byli po dlouhá desetiletí na cestě z Egypta do Palestiny. Naráželi určitě na branný odpor kmenů v krajích, jimiž procházeli. Každá mužská ruka, která dovedla zacházet se zbraní, byla nepostradatelná. A přece Mojžíš se rozhodl k tak krutému zákroku. Židy známe. Jejich mentalita se nemění a byla stejná v Egyptě a za Mojžíše právě tak jako dnes. Žid se nedal zabít k vůli náboženství, nýbrž k vůli — mamonu! Mamon Mojžíš zakazoval a potíral. Musel dobře vědět, že zlato je záporom života, že vede k rozkladu morálky a kázně, že je symbolem sobectví i jeho příčinou, která podlamuje sílu a ničí život národů.*“²⁴¹

Tóra však příběh o Mojžíšovi popisuje tímto způsobem: „*Když se Mojžíš přiblížil k táboru a uviděl býčka a křepčení, vzplanul hněvem, odhodil desky a pod horou je roztříštil. Pak vzal býčka, kterého udělali, spálil jej ohněm, rozemlel na prach, nasypal do vody a dal Izraelcům pít. (...) Tu se Mojžíš postavil do brány tábora a zvolal: ‚Kdo je Hospodinův, ke mně!‘ Seběhli se k němu všichni Léviivci. Řekl jim: ‚Toto praví Hospodin, Bůh Izraele: Všichni si připněte k boku meč, projděte táborem tam i zpět od brány k bráně a zabijte každý svého bratra, každý svého přítele, svého nejbližšího.‘ Léviivci vykonali to, co jim Mojžíš rozkázal; toho dne padlo z lidu na tři tisíce mužů.*“²⁴² Počet mrtvých oproti Tóře tedy Svoboda nadsadil o patnáct tisíc, nehledě k tomu, že Židé neumírali pro zlato, ale kvůli odklonu od Boha.

Další značně svévolný výklad židovských spisů Svoboda provádí u popisu babylonského zajetí. Tvrdí totiž, že Židé byli v Babylonu naprosto volní a neutlačováni, jenže nenáviděli Babyloňany kvůli tomu, že jim zničili Chrám. Proto se Babyloňanům krvavě pomstili. „*Nebyl to Kyros, nýbrž židovská msta a Kyros sklízel jen ovoce*

---

²⁴¹ Tamtéž, s. 16.

²⁴² Bible svatá, s. 102.

židovské bořivé práce. (...) Nebyl to vnější nepřítel, který vyvrátil Babylon, ne! Byl to především nepřítel vnitřní — Žid. Ostatně rok po vzetí Babylonu propustil Kyros Židy ze zajetí a dal jim s sebou všechno zlato a stříbro, které pocházelo ze Šalamounova chrámu. Tak se o tom alespoň zmiňují biblické letopisy. Můžeme však právem mít pochybnost o tom, zda šlo o stejné množství zlata a stříbra a o totéž zlato a stříbro. Židé se prostě s Kyrem dělili o válečný lup. To je skutečnost, pro niž svědčí všechny průvodní okolnosti. Jestliže Kyros uznal jejich právo na lup, museli mít Židé na druhé straně jistě nějaké zásluhy o Kyrovo vítězství. Tento vládce přece nedal Židům zlato pro jejich zahnuté nosy nebo kudrnaté kadeře.²⁴³

Tehdy Židé údajně poprvé objevili, že národy se dají zničit či ovládat nejen armádami, ale i zlatem. „Sledujeme-li vývoj, rozkvět a zánik velkých kultur nebo velkých a mocných říší, shledáváme vždy nápadnou shodu různých okolností. Tato shoda nás nutí k tomu, abychom přemýšleli, jakou úlohu při zániku těchto států i kultur hráli právě Židé.“²⁴⁴ Jak takové ničení probíhalo, můžeme podle Svobody vidět na příkladu Říma - když se do této říše dostali Židé, započal tamní úpadek, který se později projevoval prostopášností, rozmařilostí, požitkářstvím, korupcí, ohromnými majetky jedněch a beznadějnou bídou druhých. To vše zavinili tím, že na první příčku svých hodnot dali zlato, a tím degradovali práci jakožto jediný zdroj lidského blahobytu.

Svoboda dále svou studii končí slovy: „Židé sami o sobě věří, že nejsou předurčeni k tělesné práci. A řekněme si upřímně: k práci vůbec! Vyznačuje to nejlépe jejich talmudská poučka, podle které — jak tento slepenec vši ohavnosti, chytráctví, zákeřnosti, zahalený do pobožnůstkářského rámce, říká: ‚Žid bude jíst chleba, bude-li pracovat na poli anebo bude jíst maso, budou-li na poli zaň pracovat — jiní!‘ Podle toho si také Židé volili svá povolání. Žid mohl být podnikatelem nebo obchodníkem, lékařem nebo advokátem, bursiánem nebo bankéřem. Myslíte si, že tato povolání si vybral ze záliby nebo proto, aby si poctivě vydělal všechno potřebné k slušnému živobytí nebo k zaopatření svých dětí? Chraň Bůh! V těchto a jim podobných oborech se dostal

---

²⁴³ KŘÍŽ [online], s. 16 – 17.

²⁴⁴ Tamtéž, s. 17.

*poměrně nejrychleji a nejpohodlněji k bohatství, moci, zlatu. A to zase ne svým vlastním přičiněním a schopnostmi, nýbrž za pomoci rafinované, zákulisní, ale strašně vlivné židovské organizace, jež dokonale ovládala veškeré hospodářské dění světa.*²⁴⁵

A dodává, že zatímco všichni chtějí žít život mravný, plný lásky a důvěry, Žid nechce nic jiného než moc a vládu nad ostatními.

3.4.2.6 Alois Frait: Protokoly sionských mudrců

Protokolům sionských mudrců se věnuje i stat' Aloise Fraita. Frait v ní oslavuje Adolfa Hitlera jakožto prozřetelného vůdce, který již dávno věděl, že vítězství Židů a jejich filozofie marxismu by znamenalo konec lidstva. Autor dále tvrdí, že Židé jsou parazité žijící na úkor jiných národů, „*neboť kde se Žid, tento věčný cizopasník, objevil, tam hostitelský národ zmíral dříve nebo později. Tak žil Žid za všech dob ve státech jiných národů a tvořil tam svůj vlastní stát, který ovšem byl tak dlouho maskován označením jako církevní obec, pokud vnější okolnosti neodrazovaly Žida od úplného odhalení jeho podstaty. Jakmile se však cítil dosti silen, aby mohl odhoditi masku, pak tak učinil a byl opět tím, zač jej dříve jiní už přestali považovati, totiž – Židem!*“²⁴⁶ V kontextu teorií o lidských rasách Frait pokračuje, že pro existenci rasy není důležitý jazyk, kterým člověk mluví, ale výhradně pokrevní příbuzenství. Toho si byli Židé velmi dobře vědomi, protože se naučili používat jazyk majority, ale zároveň si vzájemnými svazky mezi sebou udržovali krevní čistotu, aby tak zajistili své rase věčnou existenci.

Díky tomu mohli Židé dle Fraita přežívat i v cizím prostředí a postupně si ho podmaňovat. Židům totiž údajně nikdy nešlo o nic jiného než o moc nad ostatními. Frait upozorňuje, že „*... nám nejbližším národem jest národ německý, s kterým jsme po staletí tvořili Starou Říši německou k svému velkému prospěchu. Ale naši vedoucí političtí a hospodářští mužové – byli jimi Židé a lidé jimi ovlivňovaní – vedli náš národ jinými cestami než cestami ve spolupráci s národem německým a ne k rozkvětu*

---

²⁴⁵ Tamtéž.

²⁴⁶ Tamtéž, s. 18.

*a blahobytu, nýbrž politickými, hospodářskými a sociálními krisemi k úpadku, chudobě a strádání (...).*²⁴⁷

Frait tedy tvrdí, že Protokoly sionských mudrců prozradily i to, že lidé z Československé republiky plnili nařízení vydávaná mezinárodním Židovstvem. Tato nařízení se měla projevovat především ve dvou sférách – v politice a v hospodářství. Politickým programem, o který Židé údajně stáli, mělo být zmatení obyvatelstva různými protichůdnými politickými názory, které by způsobily celkový nezájem o politiku a ta by se tak stala snadno ovladatelnou. V oblasti hospodářství zase Židé podle Fraita měli za cíl degradaci a zničení nežidů, charakterizovanou v Protokolech sionských mudrců následovně: *„Naše pomoc spočívá v trvale špatné výživě a slabosti dělníka, neboť jen tím ho dostaneme do našeho područí a on nebude již mít síly, aby se proti nám vzepřel. Hlad dává kapitálu více moci nad dělníkem, nežli zákonitá moc dávala aristokracii. Bídou a závistí, která z toho vznikne, ovládneme lid a zničíme každého, kdo se nám postaví v cestu.*²⁴⁸

Frait zastává názor, že tento hospodářský program byl v českých zemích praktikován především od světové krize 1929 do doby zřízení protektorátu. Myšlenku dále rozvádí: *„Musíme si uvědomit, že to bylo v době největšího nadbytku životních potřeb, kdy bylo možno všem lidem dát dostatek obživy, aniž by vládnoucí činitelé museli se zříci sebemenšího pohodlí. Stačilo úplně, aby tito činitelé dali lidu práci. Přesto tihle velcí čeští „vlastenci“ a stejně velcí hospodářští „odborníci“ záměrně udržovali šílený hospodářský systém, který u nás vyřazoval z práce až milion dělníků docela a velký počet dalších aspoň částečně. Mimo to ochuzoval i střední vrstvy obyvatelstva, odkázané na dělnickou třídu. Kdybychom nevěděli o ‚Protokolech sionských mudrců‘, marně bychom si lámali hlavu, proč naši vedoucí činitelé tímto způsobem tehdy jednali. Vždyť to byli lidé vzdělaní — tedy žádní idioti ani kreténi, kteří by si s nadbytkem nevěděli jiné rady, než použití jej k nadělání žebráků z valné části našeho národa. Poněvadž však o Protokolech a hospodářském programu jejich víme, docházíme*

---

²⁴⁷ Tamtéž, s. 18 – 19.

²⁴⁸ Tamtéž, s. 20.

k názoru, že šlo o lidi rafinované, kteří svých rejdu si byli dobře vědomi.²⁴⁹ Frait však následně vyvozuje, že světovláda Židů nemohla trvat věčně, protože když parazit omezuje živý organismus, organismus se zhroutí a zemře. Po jeho smrti však zahyne i parazit. „A tak oni naši vedoucí političtí a hospodářští činitelé, kterými přes šikovnou demokratickou kulisu byli příslušníci Judova pokolení a jednotlivci jim pokorně přísluhující, svým protinárodním jednáním v politice a nelidským jednáním v hospodářství uřezávali větev, na které sami seděli. Proto zahynou. Ale náš národ, který měl být obětí těchto židovských parazitů, nezahyne. Bude žít a vzkvétat, jim navzdory!“²⁵⁰

3.4.2.7 Vladimír Chmelař: Z ghetta do parlamentu

„Emigrace Židů byla dobrovolná!“²⁵¹ tvrdí Chmelař hned v úvodu své studie a dodává, že přece žádný národ dobrovolně netoužil po tom, aby měl mezi sebou lidi židovského původu. To dokazuje, že Židé se po světě rozptýlili sami doslova jako kobylky nebo morová nákaza. Na žádném místě, na kterém se usadili, však nedovedli vybudovat vlastní stát, neboť „dovedli kulturu jen krást a ničit. Nikdy nedovedli tvořit dějiny – dovedli je jen falšovat.“²⁵²

Chmelař zastává názor, že Židé se vždycky zajímali o politiku, a to z toho důvodu, aby měli přehled o politických a hospodářských poměrech dané země a mohli je využít ke svému prospěchu. „Židé, odedávna z vlastní vůle po všech koutech roztroušení, byli v těsném spojení se svými soukmenovci ve všech končinách světa. Karavany i obchodní lodi přinášely zprávy všeho druhu, vyměňovaly je a doručovaly na potřebná místa. Tak byli Židé včas a velmi podrobně zpraveni o hospodářských i politických poměrech a událostech všech zemí. Svou orientací, vyplývající z rozvětvené zpravodajské služby a pomocí ‚zlatého telete‘ dosahovali stále většího a většího vlivu politického. To ovšem

---

²⁴⁹ Tamtéž.

²⁵⁰ Tamtéž.

²⁵¹ Tamtéž, s. 21.

²⁵² Tamtéž.

s dostatek vysvětluje, proč v minulých staletích evropská knížata tak často povolávala Židy za své rádce.²⁵³ Následně dodává, že Židé vždy věděli o politických vztazích mnohem více, než tamní vlády a státníci z povolání. I díky těmto znalostem se pak mohli vetřít až ke dvoru a půjčovat panovníkovi potřebné finance.

Podle Chmelaře si Židé mohou i za to, že dlouhá staletí bydleli odděleně od křesťanů v uzavřených ghettech. „Židé museli bydlet v ghettech, to je pravda. S počátku tak činili dobrovolně, ze své vlastní vůle! Do ghett je hnala především jejich náboženská nesnášenlivost, povýšenost a nenávisť proti všem ostatním obyvatelům. Ghetto bylo zprvu docela obyčejnou cizineckou čtvrtí. Že faktický stav byl později uzákoněn, to si Židé zavinili sami počiny, vzbuzujícími stále silnější odpor tuzemců.“²⁵⁴ Tuto situaci změnila až Velká francouzská revoluce popisována jako zednářské dítě, která změnila dosavadní poměry a umožnila Židům opustit brány ghetta. Židé se tak mohli bez zábran vrhnout na uplácení, rozvrat morálky a postupné ovládnutí světa. To mělo být jejich cílem, neboť idea jejich světovlády pramení už ze Starého zákona a dále se objevuje v Talmudu i Protokolech židovských mudrců.

Jedním ze způsobů, jakým se židovská touha po vládě nad ostatními projevuje, je podle Chmelaře šíření židovského bolševismu a sionismu. K tomu dodává, že myšlenka vlastního židovského státu na území Palestiny je čirou utopií, protože jmenovaný kus země je schopen pojmout necelé dva miliony Židů. Proto Židům údajně nezbývá než ničit jiné existující státy. „Je nám tedy jasno, proč Žid je v monarchii republikánem, v republice socialistou — ovšem ve zvrhlém pojetí — a v socialismu bolševikem, aby v bolševismu skončil jako anarchista. K zastření pravých záměrů používá rozleptávání politických poměrů na třídy, strany a skupinky, proti náboženství staví atheismus, proti rodině volnou lásku, proti idealismu hrubé hmotářství a proti národovectví pustý internacionalismus.“²⁵⁵

---

²⁵³ Tamtéž.

²⁵⁴ Tamtéž.

²⁵⁵ Tamtéž, s. 22.

Chmelař poté uvádí konkrétní příklady Židů, kterým se dostalo moci v Anglii, ve Francii a v dalších státech. „Židé typu Mardochaje -Marxe, Engelse, Adlera, Alcalá Zamorry, Morgenthaua, Frankfurtera, Bronštajna-Trockého, Litvinova-Finkelsteina zamořili všechny národy a státy světa. Zvláštní kapitolou je ovšem sovětské Rusko. Je pochopitelné, že židovského vlivu nebylo ušetřeno ani bývalé Československo. Meissnerové, Czechové, Wintrové a jim podobní se dostali až na ministerská křesla. Židovské snahy nalézaly sluchu i vydatné podpory i na místech nejvyšších. Národ byl židovským jedem záměrně rozkládán.“²⁵⁶ V návaznosti na tento text je zmíněn Masaryk, který měl schválně vyvolávat rozbroje mezi Čechy a Němci, a Edvard Beneš, který je nazýván „prototypem ‚bílého Žida‘, v řádění proti svému vlastnímu národu horším než všichni Židé talmudští vespolek (...). Nemohl býti vykreslen opravdu lépe, než jak učinil citovaný již francouzský publicista Céline, tedy nezaujatý cizinec, na 114. straně ‚Školy mrtvol‘: ‚Viděl jsem pracovat tak trochu Žida Beneše ve Společnosti národů. Malý talmudský zhýralec, celý vzrušený chytráctvím, nevyčerpatelně potutelný, pletichářský, celý zpitomělý dryáčnictvím, hloupoučkou a krátkou lstivostí. Opravdu malý, hnusný zlodějíček, blouznící pochlebou prostředností. Přesně to, co zednáři představují jako ideál státníka: smrtelná suchopárnost v neomezeném pletichaření.“²⁵⁷

3.4.2.8 Karel Loula: Žid – ničitel národní kultury

„Všechno, čím národ duchovně žije ve smyslu krásna, je kultura. A kultura je krev každého národa, bez níž upadá a posléze hyne. Národní kultura, vzdělanost toho kterého národa, nesou výrazné znaky svého původu. Je to patrné zejména na lidovém umění, pramenícím, tryskajícím přímo z duše národa.“²⁵⁸ Těmito slovy uvádí svou stať Loula a dále pokračuje načrtáváním toho, co považuje za typicky české.

Poté vyslovuje názor, že Židé žádnou vlastní kulturu nemají. „Židé poznali u nás, tak jako všude jinde, že se od národa, v jehož středu se usadili, nikým nezváni, podstatně

---

²⁵⁶ Tamtéž, s. 24.

²⁵⁷ Tamtéž.

²⁵⁸ Tamtéž.

liší. Nejen zjevem a oděvem, ale i zvyky, prostě celým svým způsobem života. Poznali, že se nemohou pochlubit vlastní tvořivostí! Toto odlišení ve všech směrech bylo jednou z příčin odporu a osamocení. Když si získali pevného postavení hospodářského a když si lstí, podvody, korupci a penězi vůbec zajistili i rozhodující mnohde postavení politické, které je přivedlo až k samému prahu světové moci, obrátili svůj zřetel ke kultuře. V níž totiž viděli poslední překážku svého panství. Kultura národů, tato jejich duchovní síla a krev, byla jedině schopna čelit židovským vlivům a proto měla slábnout a mizet, aby byl setřen rozdíl mezi světem židovským a ostatním.²⁵⁹

Proto se Židé podle Louly vetřeli do kulturního života národů, mezi kterými žili, a posléze jejich „vrozený vkus nahradili pomalu nevkusem nebo chaotickým tápáním o tom, co vkus je a není. Pod rouškou realismu v umění propašovali pornografii a znemravnělost.“²⁶⁰ Tato dehonestace se měla projevit ve všech odvětvích umění, včetně malířství. „A tak jsme pohlíželi celí užaslí na mazanice, jež nevyjadřovaly sice nic, ale před kterými se bezradný divák neodvážil říci nahlas, že jim vůbec nerozumí a že v nich pražádné umění nevidí.“²⁶¹ Loula dále pokračuje informacemi o tom, jak Židé ovládli literaturu, hudbu, divadlo i film, a jakým způsobem skrze ně ovlivňují masy lidí a zároveň na nich vydělávají nemalé peníze. Například o hudbě se vyjadřuje takto: „Najednou byly ty tam melodie, vmlouvající se přímo do srdce. Zmizela obliba národních písní a zpěvů. Najednou zakvičely nástroje fantastických tvarů a zvuků, jež byly s to pokazit i vrozený talent jednotlivců, ba celých národů. Písně, plné něhy a čistoty i duše národa ustupovaly jako chudobky před drzými šlágry rafinovaných syntkop a hloupých slovních textů.“²⁶²

To vše jsou podle Lelka přesvědčivé důkazy o tom, že se Židé snaží ovládnout svět. Ostatně na závěr sám píše: „Národy ssály bezděky všechny produkty židovské pakultury, aniž si uvědomovaly, že pomalu, ale jistě dovolují, aby byl stírán a ničen výraz jejich

---

²⁵⁹ Tamtéž, s. 25.

²⁶⁰ Tamtéž.

²⁶¹ Tamtéž, s. 26.

²⁶² Tamtéž.

vlastní a hodnotné národní kultury. Vysoké věže chrámů umění jednotlivých národů ztrácely na výšce, přibližující se nízkým psím boudám svých židovských ničitelů. A to bylo cílem Židovstva, které chtělo dosáhnout, aby nebylo rozdílů mezi nimi a ostatními. Národy měly odkládat své barvitě kroje, aby se nelišily na první pohled od Židů v jednotvárných a špinavých kaftanech.²⁶³

3.4.2.9 Oldřich Ducháč: Už naši předkové varovali

Ducháč svou stat' začíná konstatováním, že bohatstvím národa je zkušenost, kterou postupem času nahromadili jeho nejlepší muži. Pokud je tato zkušenost časem zapomenuta, národ za to bolestivě a draze zaplatí. A právě z hlediska dějinné zkušenosti by se měla zkoumat i židovská otázka. „Všimněme si otázky nad jiné palčivé, otázky židovské, právě s tohoto hlediska dějinné zkušenosti. Pokud historické prameny sahají, byla tato zkušenost vždycky stejná. A to zkušenost o všeobecnosti, přirozenosti, nepřetržitosti a naprosté nutnosti boje proti Židovstvu! Stejným způsobem o nich mluví duchovní představitelé starověku, středověku i novověku. A co je na tom nejpozoruhodnější? Okolnost, že výroky tehdejších velikánů můžeme úspěšně citovati beze změn i po tisíciletí. S překvapením shledáváme, že neztrácejí v ničem na časovosti a přiléhavosti.“²⁶⁴

Ducháč tuto tezi dále rozvádí a dochází k tomu, že za špatnou zkušeností Čechů se Židy mohou politický a sociální motiv, tedy za prvé židovská rozkladná činnost, revolučnost bořivost jejich snah, myšlení a konání, a za druhé vykořisťování, lichva a hrozba hospodářské nadvlády nad Čechy. Ona svébytnost, kterou si po celou dobu diaspory zde i jinde po světě židovský národ zachoval, je založena na tom, že se Židé stále drží už dva tisíce let stejných myšlenek a zásad. „Jen lpěním na zcela protichůdných názorech, než jakými žije a k duchovní velikosti roste ostatní lidstvo, se stalo, že počtem nepatrný židovský národ až do nynější doby si udržel v moři mnoha národů do jisté míry svébytnost, ačkoliv obrovské národy dobyvatelské zanikly. Tato skutečnost je tím

---

²⁶³ Tamtéž.

²⁶⁴ Tamtéž, s. 27.

*nápadnější, že všechny národy světa se po staletí snaží instinktivně vyvrhnouti Židy ze svého středu, asi tak, jako se tělo zbavuje škodlivého cizího tělesa.*²⁶⁵

Následně autor vyvrací „mýty“, kterým podle něho věří židomilové a židovští spřeženci. Uvádí například, že Židé se sami oddělovali do ghatt, protože v nich mimo dozor majoritní společnosti mohli nerušeně připravovat spiknutí. Nebo že se Židy nebylo ve středověku špatně nakládáno, protože v nich přece křesťané viděli své bližní a hosty, a že naopak Židé utlačovali okolní lid, ať už lichvou, nebo obchodem s křesťanskými otroky. *„Jak daleko až zašla jejich troufalost, vidíme na jednom z případů z našich, českých dějin. Bylo to v roce 1096. Tehdy přitáhly ku Praze ojedinělé skupiny křižáků. Židé se hromadně dávali pokřtít, ale hned po odchodu křižáků se vraceli ke svému původnímu náboženství. Pro křesťanský středověk byl ovšem takovýto ‚handl‘ poněkud nestravitelný a proto český panovník Břetislav II. na popud církevních kruhů bránil Židům v návratu k Jehovovu vyznání. Židé tehdy proti Břetislavovi použili své finanční síly a počali vyvážet zlato a stříbro do Polska. Jak patrně, již tehdy znali cesty, po kterých kráčela o staletí později a namnoze i dnes kráčí plutokracie. Nedá se tedy dobře říci, že Židé ve středověku by byli nějak zvlášť utlačovaným národem. Ba, byli spíše privilegovanou — třeba současně opovrhovanou a nenáviděnou — kastou.*²⁶⁶ K těmto a podobným závěrům si Ducháč bere na pomoc různé protižidovské pasáže ze starých českých knih, například z Kosmovy či Dalimilovy kroniky.

3.4.2.10 František Šulc: Byl Jan Neruda taky „zrádcem“?

Šulc v této studii vychvaluje první český protižidovský pamflet s názvem Pro strach židovský, jehož autorem byl básník Jan Neruda. Na Nerudovi oceňuje například to, že ve slovech Žid a Židé píše velké počáteční písmeno: *„Samozřejmost, že Žid je příslušníkem národa a nikoli jen vyznavačem náboženství, byla jasná autorovi i tehdejšími vydavateli lépe, nežli je tomu snad ještě dnes u mnoha českých publicistů.*

---

²⁶⁵ Tamtéž.

²⁶⁶ Tamtéž, s. 28.

Psát slovo Žid s malým začátečním písmenem bylo jedno z oněch nepatrných a laiku snadno uniknuvších záměrných opatření, jimiž Židé v bývalém státě se snažili učiniti ze svého cizonárodního a rasově odlišného živlu jen nevinné stoupence israelského vyznání. ²⁶⁷

Šulc dále pokračuje popisem předchozí Československé republiky a jejími vazbami se Židy: *„V jakém obludném, osudovém polospánku udržovali Židé náš národ v oněch dvaceti letech demokratického zlořádu, hýčkajíce nás v omamném internacionalismu, aby tím spíše mohli ubíti naši národní duši, aby tím spíše mohli dosáhnout triumfu svého nezničitelného ‚nacionalismu‘, zatím co tímto rafinovaným podvodem oslabovali uvědomění národů, mezi nimiž žili! Pro své ryze sobecké cíle dovedli nejbídáčtějším způsobem zainteresovati takto oklamany národ, který věřil, že bojuje za vyšší ideály. Dnes jsme svědky toho, že i vlastenecký cit jiného národa dovedou Židé v daném okamžiku využítí ve svůj prospěch, stáhnuvše jej na scestí a na zcela falešnou kolej. Židé u londýnského mikrofonu — tito zbabělí a podlí cizáci — bijí teď na vlastenecký buben českého národa a s pomocí oněch svedených českých pošetilců, kteří jim sedli na lep, hodlají zachraňovat své hroučící se panství nad evropským prostorem. Židům-cizákům*

z londýnského podzemí je ovšem osud takto svedených Čechů zcela lhostejný, neboť pohlíží na ně jako na mouřeníny. ²⁶⁸

Na tuto část navazuje další, ve které autor cituje z již zmíněného Nerudova díla a na základě těchto úryvků konstatuje, že Neruda nebyl ani zrádce národa, ani zaprodanec Němců, ale *„dovedl pronést už tehdy mužně krásné vyznání nesmiřitelného protižidovského bojovníka. Neznal soucitu s židovskou čeládkou a nestál o pořouchle nabízenou židovskou pracku, napřaženou k domněle přátelskému stisknutí, neboť poznal a přesvědčil se o bídácké úskočnosti národa vyvoleného (...).* ²⁶⁹

---

²⁶⁷ Tamtéž, s. 30.

²⁶⁸ Tamtéž, s. 30 – 31.

²⁶⁹ Tamtéž, s. 31.

3.4.2.11 Hugo Toskány: *Tato válka v pravém světle*

Na úvod své studie cituje Toskány řeč Žida jménem Abby Hillel Silver. Ten apeluje na americké Židy, aby pochopili, že právě vedená válka je válkou proti Židům po celém světě, že je vedena už sedm let, že Židé z více než deseti zemí Evropy byli poraženi a rozehnáni, že organizovaná židovská pospolitost přestala na evropské pevnině existovat a že satanská moc, která židovský národ uvrhla do tak děsivé katastrofy, dále pokračuje ve svém vítězném tažení proti všem Židům a všem existujícím demokraciím světa.

Toskány na tuto řeč reaguje následovně: *„Tato slova jsou potvrzením skutečnosti, že tato válka je opravdu válkou židovskou. Jen Židé jsou příčinou války, do které uvrhli demokracie, vedené zednářskými otroky, aby se pomstili Adolfu Hitlerovi a dosáhli po vzájemném vyvraždění nejlepších synů jednotlivých národů vytoužené světovlády. Židé k tomuto spiknutí, kterým chtějí zničit Velké Německo, zmobilisovali všechny korupční síly demokracie. Od vítězství nacionálního socialismu v Říši, tedy od roku 1933, pracuje židovské zlato a korupce zednářských loží a všechna temná moc molocha mamonu na podkopu, který by pohltit Říši světla, odkud paprsky poznání, pravdy a síly vznítily arijský oheň v zemích Evropy. Židé usilují o zničení Německa ne proto, aby zachránili civilisaci, kulturu a lidství, jak předstírají, nýbrž jen proto, aby pomstili porážku Israele, jehož nadvládu nad světem Vůdce a říšský kancléř pohřbil. To je smysl onoho osmiletého boje, o němž mluví americký Žid dr. Silver.“*²⁷⁰

Dále pokračuje vyjmenováváním Židů, kteří podle něho onu válku rozpoutali, jako byl například londýnský Žid s obrovským jménem Anthony de Rothschild. *„Rothschildovy peníze byly jistě v pozadí krvavých obětí evropských národů na zájmy Israele, národů, kteří byli vedeni prodejnými zednářskými státníky. Statisíce mužů všech evropských národů vehnal Žid v náruč smrti. Země, které byly poslušny zrádců, prošly nevýslovným utrpením, přinášejíce krvavou oběť bohu Jahve. To byl důsledek jednoho z prostředků, kterými Rothschild doufal udolat Říši nacionálního socialismu. Dostavil se ovšem opak! Byli zdołáni vasalové Judy a z boje vychází Nová Evropa, oproštěná od zhoubného*

---

²⁷⁰ Tamtéž, s. 33.

židovského vlivu. Její národy dnes vědí, že se v minulosti staly obětí židovské internacionály a chápou, že tento boj je bojem proti rase parazitů, jimž vládcové Anglie a Spojených států slouží jen proto, že jsou Židovstvem koupeni! Národy Evropy prostě prohlédly ničemnou hru nepřítele světa a jsou vděčny Prozřetelnosti, že jim dopřála být účastníky konečného zúčtování se Židy. Dnes jsou odstraňováni ze života arijských národů, izolováni jako nositelé nakažlivé, zákeřné choroby. I naše města a dědiny budou vyčištěny a Židé přinuceni, aby v potu tváře vydělávali na svůj chléb v uzavřených sídlištích, kde už nebudou moci odírat a ničit důvěřivé ‚goje‘. Není to žádný trest, nýbrž pouhá spravedlnost z ruky velkomyslného vítěze. Jen toho lze lito vat, kdo si dosud nedal práci jíti po stopách drásavých zločinů této rasy, prokleté samotným Synem Božím. Běda vám, vy milosrdní, kdyby oni zvítězili. Pak by vás stihla muka věčného šilenství v nezměrném utrpení a pozvolném umírání, jakým dovedou mučit poražené právě jen Židé!²⁷¹

Toskány proto děkuje Adolfu Hitlerovi, kterého považuje za zachránce starého světa křesťanské civilizace, a vyzývá: „Proto my, vidoucí, spojujeme své modlitby s největším díkůvdáním, v nejhlubší důvěře v genia muže, kterého Prozřetelnost učinila zachráncem světa, pravdy a dobra! Ukazatelem cesty k lepšímu životu, k lidské důstojnosti i cti. Věrnost Vůdci, bezmezná oddanost k průkopníku Nového Věku je výsledkem šťastného poznání, že spása nás a našich dětí, budoucnost lepších generací, příští epochy čistého a dokonalého žití a rozmachu tvůrčí mohutnosti, osvobozeného arijského člověka — je jeho dílem. Poznání nebezpečí, které zažehnal, je první podmínkou úspěchu, v nějž doufáme, v boji o duši českého lidu, jehož včlenění do arijské pospolitosti rodící se nové Evropy je nejvyšším naším cílem. K jeho dosažení soustředíme dobrou vůli, budeme neúprosní sami k sobě, ale také k těm, kdož stojí v cestě za dosažením této mety, kde začíná naplnění ideálů, jimž tvůrce novodobých dějin zasvětil své požehnané dílo!²⁷²

---

²⁷¹ Tamtéž, s. 34 – 35.

²⁷² Tamtéž, s. 35.

3.4.2.12 Antonín Jaromil Kožíšek: Jak jsem je poznal v Sovětech

Kožíšek se nejprve vrací k přednášce, kterou pronesl dříve a ve které mluvil o svém pobytu ve Španělsku během tamní občanské války. V této příležitosti zmiňuje, že všichni důležití španělští činitelé, se kterými se setkal, byli Židy. Část z nich jmenuje konkrétně a přidává k nim další informace, například: *„Žid Alfredo Herz, který ve Španělsku dlouho před revolucí zastupoval pojišťovnu ‚Fénix‘, ale jak se později ukázalo, neuzavřel nikdy ani jediného obchodu, protože účel jeho pobytu byl daleko jiný. V tom hotelu jsem byl několikrát — pro zprávy jako novinář — ale téměř všichni, které jsem tam potkával, měli ty vám tak dobře známé zahnuté nosy a skoro černošské, tmavé kudrny na hlavě. Židé byli vojenskými instruktory, ovšem na frontu je nikdy nenapadlo jít, a oni také prodávali fotografie z bojiště. Jen prodávali, protože je dělal s risikem ‚goj‘. Anebo, že by se objevil nějaký ‚statečný‘ Židák na barikádách, když došlo k pouličním bojům? Chraň Bůh.“*²⁷³

Autor poté poukazuje právě na podobnost revoluce ve Španělsku a v Rusku a dodává, že za obojím stojí tentýž pachatel – mezinárodní Žid. To on ovládá propagandu a zuřivými plakáty a provoláními volá na barikády ženy, staré muže i děti se zbraní v ruce. To on může za strašlivá zvěrstva, nespočet vražd a potoky krve, za nejhroznější bídy

a strádání. *„Chtěl by snad někdo namítnout, že není možná spojitost mezi dnešní válkou na východě a mezi občanskou liticí na Pyrenejském poloostrově před několika lety? Strašně by se mýlil, protože tu není jen spojitost povšechná, není ani zdaleka náhodná, nýbrž je tu spojitost právě taková, jako když zločinec se dopustí bidáctví na určitém místě, je spravedlností přistižen při činu, ale v nejvyšší nouzi se mu podaří utéci. Největší váha trestu dopadne na hlavy jím svedených lidí, pomocníků, zatím co on sám ve svém zločinném díle pokračuje v jiném koutě světa.“*²⁷⁴

Židé v Rusku tedy měli podle Kožíška ovládnout tamní obyvatele, dovést je až ke krvavé revoluci a utéct ještě předtím, než se situace stala nebezpečnou. Obyvatelé

---

²⁷³ Tamtéž, s. 36.

²⁷⁴ Tamtéž.

Ruska Židy nenáviděli, ale zároveň se jich obrovsky báli. Považovali je za privilegovanou vrstvu, která si mohla dovolit cokoli, zatímco Rusové trpěli nouzí. „*V celé době jsem viděl jenom dva šviháky. Ale ti stáli za to. Krásné jezdecké boty, krásné tmavé kalhoty. Hedvábné košile. A bičik, pochopitelně. Byli to lékaři, Židé, v nemocnici ve Stavičevě. Tuto nemocnici vůbec nikdo nehlídal. Bylo tam asi 40 nemocných zajatců, které ošetřovali dohromady tři doktoři. Jeden z nich byl Ukrajinec, ti druzí dva židovští panáci, o nichž mluvím. Dozvěděl jsem se, že phánové doktoři studovali v Praze. Ano, v naší matičce Praze, která byla k nosatým individuům náramně štedrá, zatím co k vlastním, poctivým lidem se dovedla chovat macešsky. Ukrajinec, hezky starý člověk, se v ničem nelišil od ostatních ubožáků. Rozbité boty, rozbité kalhoty, které držely na vyhublém pase jen proto, že byly svázané provázkem. Měl brýle, ale jaké brýle. Obroučky se sklíčky měl spojeny provázkem a provázek je na nose přidržel tak, že byl vzadu ve vlasech pevně uvázan. Bylo to k nevíře, opravdu. Ale viděl jsem to na vlastní oči a ani by mě nenapadlo, abych nejen vymýšlel, ale ani přikresloval něco, o čem jsem se nepřesvědčil.*“²⁷⁵

Dále Kožíšek popisuje, kterak Židé odmítali bojovat, ale ve výjimečných případech, kdy jim nic nezbyvalo, se chopili zbraně a drancovali vesnické obyvatele. Proti okrádání se však bránili už samotní venkované a konečnou přítrž na prostých lidech páchanému bezpráví učinili až Němci, kteří Židy pozabíjeli. Němci jsou tedy vykresleni jako osvoboditelé, čehož si jsou Rusové údajně vědomi „*a proto se na ně dívají více s láskou než s obdivem.*“²⁷⁶

Na závěr autor dodává, že by přál všem Čechům, kteří „*ještě nejsou pevni ve své víře v lepší zítřek, zajištěný příslušností k Hitlerovu Německu, a přál bych především všem našim dělníkům, aby si mohli udělat úsudek o tom, jak úžasný je rozdíl mezi nacionálním socialismem a bolševismem. Poznali by a dali by pádnou odpověď na otázku, kdo je větším přítelem českého národa, zda tovaryš Stalin a jeho krvaví pochopové, jež tak ohromně obdivuje Beneš a jeho loutky, anebo Vůdce a říšský kancléř*

---

²⁷⁵ Tamtéž, s. 37 - 38.

²⁷⁶ Tamtéž, s. 38.

Adolf Hitler. Kdo Sověty poznal bez brýlí mámení, jako jsem je mohl poznat já, musí s vděčností a úctou pohlížet k Vůdci, který Evropu a tím i náš národ zachránil před nejstrašnější katastrofou, která jej mohla potkat. ²⁷⁷

3.4.2.13 Emil Šourek: Slovo maji novináři

„Mnohý český člověk se domnívá, že snad podobné psaní článků, s jakým se denně setkává ve všem českém tisku a tedy také ostře proti Židům vyhraněné smýšlení je u nás teprve po 15. březnu 1939. Bylo by to velkým omylem a — řekněme si to hned upřímně — také přílišným deklasováním celého českého národa, chtěl-li by kdo tvrdit, že před tímto datem se u nás nenalezl ani jediný český člověk, který by židovské nebezpečí nerozpoznal a národ včas nevaroval. ²⁷⁸ Těmito slovy uvádí svou stat' Emil Šourek a dále pokračuje v líčení, kterak byly za předchozí republiky údajně všechny protižidovské hlasy umlčovány.

Přesto se podle něho našla nepatrná hrstka těch, kteří si za svým názorem dále stáli a upozorňovali veřejnost na hrozbu, která jim hrozí od Židů. *„A přesto jsme se nezalekli a svým přesvědčením jsme se nijak netajili. Snášeli jsme persekuci s klidným vědomím, že židozdnářské magnáty přečkáme. Málokdo nám to věřil. A přece došlo na naše slova. Vysvětlovali jsme poslání židovského národa u nás. Poslání vrcholně rozkladné a zhoubné. Pro příklady jsme nemuseli chodit daleko, ty jsme měli doma. Celé zřízení bývalé Československé republiky bylo veskrze židovské. Vždyť i její president byl zednářem nejvyššího svěcení s dosti značným procentem židovské krve ve svých žilách. Za toho presidenta se vydává ostatně ještě dnes v zahraničí. Čím se drzostí liší od židovského ‚cestáka‘, který se vrátí okny, když ho vyhodíte dveřmi?* ²⁷⁹

Šourek znovu připomíná, že *„již v roce 1936 národovci svůj protižidovský a protizednářský boj precisovali deseti body, v nichž volali po zavedení arijského paragrafu i arijského vysvědčení, po označení Židů, po bezohledném jich odstranění ze*

---

²⁷⁷ Tamtéž.

²⁷⁸ Tamtéž, s. 39.

²⁷⁹ Tamtéž.

*všech složek veřejného života, po označení Židů za národní menšinu, konfiskaci jejich jmění ve prospěch zlepšení sociálního stavu arijského dělnictva a podobně.*²⁸⁰

Závěrem dodává, že pokud ještě dnes žije v českých zemích člověk, který by chtěl Židy bránit, nelze ho považovat za Čecha.

Na tento text navazuje krátká stat' Karla Wenera, ve které neobjektivně popisuje, jak se Židé v Československé republice vysloveně drali k moci. Jejich dřívější bohatství přičítá zlodějnám a podvodům a dodává: „*Doby se změnily. V demokratickém a kapitalistickém režimu se tyhle ‚židárny‘ kryly a nesmělo se o nich psát a mluvit. Dnes se bezohledně odhalují a také bezohledně trestají.*“²⁸¹

Na Wenerův text poté navazuje Vilém Nejedlý píšíci o hospodářské krizi let 1928 – 1935. Popisuje ji takto: „*Rvala náš hospodářský život a uvrhla na dlažbu přes 800 tisíc nezaměstnaných. Marně hledaly tyto oběti pomoc, marně se nějak snažily zakotvit, aby zajistily obстойné živobytí sobě i svým rodinám. Bída mezi pracujícími, vlastně nepracujícími, rostla den ze dne. Mnozí si zoufali a utekli ze života, který vypadal tak beznadějně. Nikdo si nevěděl rady a nikdo nevěděl, jak pomoci.*“²⁸²

Vzápětí dodává, že navzdory této všeobecné bídě se u Židů doma válely žoky plné peněz. „*Židé, hromadili svůj kapitál příznačným a osvědčeným způsobem — podvodem! Kdyby alespoň podvodem získané peníze vrátili do oběhu — ať už v podobě řádných mezd, bohatých investic nebo další mohutné výroby — bylo by to v pořádku. Co však oni udělali? Tyto ukořistěné peníze z větší části vyvezli do ciziny a zbytek uložili ve skvostech a jiném movitém majetku. Jen málokterý Žid měl pořádnou výrobu. Do slušně zařízených dílen litoval vydávat peníze.*“²⁸³ Werner posléze dochází k názoru, že co si Žid vydělá za několik měsíců, na to se ostatní musí tvrdě dřít po celé generace.

---

²⁸⁰ Tamtéž.

²⁸¹ Tamtéž, s. 41.

²⁸² Tamtéž.

²⁸³ Tamtéž.

Poslední z novinářů, který se na této kapitole podílel, je Karel Korp. Ten rozebírá - podle jeho názoru negativní - vztah, jaký mají Židé k fyzické práci. Tvrdí: „*V životě nikoho nenapadne, aby politoval poctivého arijského dělníka, který táhne, tlačí nebo nese sebetěžší břemeno. Pracující arijský člověk je samozřejmostí. A pracující Žid má být výjimkou? Má-li český dělník udělat kus fyzické práce, umí se k ní pořádně postavit, chytit ji oběma rukama a pořádně ji vykonat. Žid kolem fyzické práce ‚tancuje‘, staví se, jakoby nevěděl, jak do ní a dělá při tom tak tragickou figuru, jen aby vzbudil co největší soucit neuvědomělých Arijců. Žid si umí vypočítat, kolik nešikovných hmatů musí udělat, aby si ho kolemjdoucí musili všimnout a pokud možná ho politovali. Řekneš-li, že takový židovský tatrman zasluhuje pár pohlavků, když profanuje práci, místo aby ji poctivě vykonával, najdou se určitě ještě lidé, kteří tě nazvou ukrutníkem.*“²⁸⁴

Korp uvádí, že takoví lidé nemusí být vždy bezpodmínečně židomily. Vždyť přece český člověk není zvyklý vidět Žida pracovat, a udává, že kdybychom řekli sousloví „Žid v práci“, bylo by to urážkou dané práce.

Židé jsou za všech okolností autorem vnímání jako parazité ničící lidskou společnost, což se jim v českých zemích dařilo především v uplynulých dvaceti letech, kdy u nás byli držiteli moci. Tehdy dělníci trpěli nuznými podmínkami, protože příležitostí vydělat si na živobytí bylo málo. Korp se bídu tehdejších dělníků snaží ukázat na popisu toho, jak bydleli: „*Čeští dělníci neměli, kde bydlet, a proto si z vyřazených železničních vagonů,*

z bedniček a hlíny dělali ‚obydlí‘. Svého času se o skalních jeskyních, v nichž bydlel náš pracující člověk, psaly senační reportáže, jež byly doprovázeny ještě senačnějšími obrázky. Tahle ‚bytová kultura‘ bývalé republiky byla předmětem posměchu celého civilisovaného světa.“²⁸⁵ A zatímco život dělníků je líčen takto katastrofálně, Židé si měli žít v luxusu, dokonce jsou zmiňovány i paláce s mramorovými schodišti. Dříve k této nespravedlnosti museli čeští lidé mlčet, teď však mají podle Korpova názoru tvrdě a neúprosně bojovat proti svým židovským utlačovatelům.

---

²⁸⁴ Tamtéž, s. 42.

²⁸⁵ Tamtéž.

3.4.2.14 Josef Hallman: Rozpor dvou mravních názorů

Hallman svou studii otevírá konstatováním, že každý člověk má ideály, o jejichž naplnění ve svém životě usiluje. Takovým všeobecným ideálem rozumného člověka je žít a zabezpečit sebe i svou rodinu, teprve po splnění těchto podmínek se stává šťastným a spokojeným. K životu tedy člověk potřebuje práci, mzdu, bydlení a zdraví. „*Tohle všechno mu národní pospolitost může poskytnout. Národní pospolitost může tedy rozdávat štěstí plnými hrstmi, může v nacionálně socialistickém státě uspořádat poměry tak, aby každý byl spokojen a každý dosáhl rozumných cílů života.*“²⁸⁶

Autor dále konstatuje, že však ne každý má ve svém životě rozumné cíle. Že mezi námi existují i lidé, kteří nechtějí pracovat, ale láká je pouze bohatství, majetek a moc. „*Tito lidé jsou pro praktický život prašpatně vychováni a buď je převychová tvrdá skutečnost nebo se dožijí trpkého zklamání.*“²⁸⁷ Žijí totiž v mylné představě, že bohatství, majetek a obdiv je vším, kdežto práce je jen pro hloupé, nešikovné a chudé. Už od mala byli vedeni k tomu, že silným jedincem je pouze ten, kdo se propracoval k penězům, a přehlíželo se, že takový člověk je zároveň bezohledným, bezcitným, krutým, sobeckým, lstivým, bezectným a pohybuje se na hraně počestnosti.

Hallman dále pokračuje: „*Vylíčili jsme si takového silného jedince s hlediska mravního. Jistě vám napadlo, že jeho charakteristika se shoduje naprosto s vlastnostmi průměrného Žida.*“²⁸⁸ Židy vidí i za Velkou francouzskou revolucí a jejím heslem: „*Volnost, rovnost, bratrství!*“ To si Židé měli údajně vymyslet proto, že potřebovali volnost ve smyslu naprosté a ničím nesvázané svobody, aby si mohli dělat, co chtěli bez ohledu na práva ostatních. I na zbylá dvě slova motto zmíněné revoluce má Hallman poměrně svérázný názor: „*Byl jsem čtyři roky nepřetržitě bez zaměstnání. V té době jsem měl dost času přemýšlet, co je to volnost, ona židovská volnost a co je to rovnost — rovnost mezi bohatými Židy a tehdejšími osmi sty tisíci nezaměstnanými — a posléze, co je to bratrství. Francouzská revoluce dala Židům volnost, dala volný průchod jejich*

---

²⁸⁶ Tamtéž, s. 43.

²⁸⁷ Tamtéž.

²⁸⁸ Tamtéž, s. 44.

sobectví, ziskuchtivosti a ukrutnosti, bezohlednosti, lstivosti a kořistnictví. Nám, pracujícím, dala jen nepřetržitý řetěz strádání, bídy a nezaměstnanosti.“²⁸⁹

Rozšíření židovské morálky tedy vedlo k mravnímu úpadku, který stál za krizí probíhající v letech 1931 až 1934. Tehdy si lidé uvědomili, že za jejich bídu mohou Židé, ale většinou se báli vyslovit to nahlas, protože „*Židé a jejich mravy, lépe řečeno: zvrhlé mravy, byly pod státní ochranou! Rychle zapomínáme! Bude snad dobře, když si připomeneme, jak daleko šel tehdy mravní úpadek. Vzpomeňme si jen, jak tehdejší společnost obdivovala každého, kdo si rychle pomohl — i když to bylo bůhví jakým způsobem — a jak obdivovala kde jakého šejdíře, šikovného daňového defraudanta a podvodníka, jak obdivovala lidi, kteří měli styky, z nichž vyrůstaly třeba zbytkové statky, funkce ve správních radách a obchodní spojení na ministerstva. Společnost polointeligence uctívala partajnické naboby a čachráře a snažila se jim zalichotit v touze po sinekurách. Tímto mravním morem zůstal alespoň zčásti nedočen zdravý venkov a pak hlavně dělnictvo.*“²⁹⁰

Zhoubnou židovskou morálku podle Hallmana pomáhal šířit i židovský humor, neboť „*vtip a pointa každé takové [židovské] anekdoty záležely v tom, že plivla na nějaký pojem mravní, že zesměšnila sebevědomí poctivého člověka nebo poctivost samu, že se posmívala mravní čistotě v životě rodinném, že ponižovala lidskou důstojnost. Byla to mravní švejkovina a rozklad, který Židé potřebovali, aby společnost otupěla a přestala být citlivou ke způsobům, kterými Židé strhávali moc na svou stranu a kterými získávali i nesmírná bohatství a výsady.*“²⁹¹ To vše si mohli dovolit pouze ve společnosti liberální, protože ve společnosti založené na křesťanské morálce by nic takového nebylo možné. Jinými slovy Židé vyvolali liberalistickou éru, protože byla vhodným prostředím k rozleptání veřejné morálky a získání moci nad celým světem.

Hallman na základě výše uvedených myšlenek vyvozuje existenci dvou naprosto odlišných morálek, křesťanské a židovské. „*Jde o to, abychom si ujasnili, jak tyto dvě*

---

²⁸⁹ Tamtéž.

²⁹⁰ Tamtéž.

²⁹¹ Tamtéž.

odlišné morálky vznikly. Dítě snaží se napodobit svého otce nebo svou matku, rodiče jsou mu ideálem a vzorem dokonalosti. Chlapec poctivého a strídmého táty vidí právě v poctivosti a strídmosti dokonalost, kdežto chlapec řemeslného zloděje, který se časem opíjí a před svým synem se svým povoláním netají, vidí v tátově zlodějském povolání a v jeho opilosti také jakousi dokonalost.²⁹² Totéž vidí Hallman i u židovské a křesťanské morálky, když tvrdí, že křesťanský Bůh je spravedlivý, milosrdný a dobrotivý, naprosto dokonalý, a člověk stvořený k obrazu tohoto boha se snaží dosahovat jeho dokonalosti.

Naproti tomu židovský Jehova je líčen naprosto hanlivě: „*Křesťanský Bůh Otec je nám vzorem, je naším ideálem dokonalosti. Je spravedlivý, dobrotivý, milosrdný. Podle křesťanského mravního názoru se každý člověk snaží dosáhnout nejvyšší dokonalosti nebo se aspoň má snažit. Je stvořen k obrazu božímu. A jak naproti tomu vypadá Vzor židovské dokonalosti — Jehova? Jan Rys ve své knize ‚Židozednářství metla světa‘ cituje z Talmudu tato charakteristická slova o něm: ‚Přepadne-li ho zlost, jedná přenáhleně. Přisahal, že Israelité nedosáhnou života věčného, přísahy litoval a porušil ji. Jehova také lhal, aby smířil Sáru s Abrahamem, Jehova dopustil zboření chrámu, zle se prohřešil a to působí na jeho svědomí a on v noci sedí a řve jako lev z lesa Elai.‘ Z dalších citátů jasně vysvítá, že Jehova, vzor židovské dokonalosti, je lstivý, záludný, ukrutný, zlostný, je křivopřísežníkem a lhářem, hřeší a má nečisté svědomí a je i úplatný. Stačí to k tomu, abychom pochopili, odkud pramení zvrhlá židovská morálka? Žid napodoboval svého Jehovu po celá tisíciletí věrně a dokonale. Byl mstivý, bezohledný, úplatný, křivopřísežný, lhal a jednal nepoctivě, protože mu to jeho mravní názor nejen dovoľoval, ale i doporučoval.*“²⁹³

Hallman proto zdůrazňuje, že by se židovská otázka měla řešit především z hlediska mravního. Z důvodu vzájemných nesmiřitelných odlišností však není možné, aby židovská morálka narušovala křesťanskou, a tak je nutné Židy odstranit ze společnosti, izolovat je a vystěhovat.

---

²⁹² Tamtéž, s. 45.

²⁹³ Tamtéž.

3.4.2.15 Alois Galus: Židovská otázka a její řešení

„Otázka židovská je tak stará jako Židovstvo samo. Od zajetí a pokoření babylonského až k porážce Bar Kochby, přes středověká ghetta až po naše časy žije tu mezi námi národ, ovládaný nesmiřitelnou nenávisť ke všemu nežidovskému a zaujatý jedinou vůlí — naplnit slova Mojžíšova: ‚Bůh dal svět Židům!‘“²⁹⁴ Tak zní úvod Galusova textu, ve kterém varuje před tím, že Židé se k tomuto svému cíli značně přiblížili.

Za počátek židovské expanze a zrodu světového židovství ve smyslu organizované politiky považuje Galus volnomyšlenkářskou Velkou francouzskou revoluci, kdy „z ghett uvolněné, emancipované a politicky zrovnoprávněné Židovstvo využilo mistrně ducha liberalismu a podařilo se mu rozdílnost mezi ním a ostatními národy, spočívající na rasové přirozenosti, přenést z rasového pole na pole čistě náboženské. Tím se také podařilo otupit, ne-li zcela umrtvit rasové citění ostatních národů a zničit tak jejich přirozený instinkt rasové sebezáchovy. Židovstvo nastoupilo tak cestu k politickému rozmachu, jakého svět nikdy předtím neviděl. (...) V umělém jimi vytvořeném společenství ‚bez rasových a náboženských rozdílů‘ stali se neviditelnými.“²⁹⁵

Křesťané si za tisíciletí vytvořili pevné představy o mravnosti, politice, cti, náboženství a umění, na vše jmenované se dívali jako na spolupráci Boha a vznešeného ducha. „Avšak tu přichází Heine, Marx, Lombroso, Freud, Weiniger, Bergson, Reinach, Meyerson a Einstein, aby byli jmenováni jen ti nejvýznačnější, a nejrafinovanějšími výklady a kritikami rozkládají, popírají i strhávají do bláta všechny tyto hodnoty a ideály, které byly křesťanskému člověku svaté a na jejich troskách šíří mor materialismu a židovského duchovního anarchismu a nihilismu.“²⁹⁶ Postupně se celá Evropa ocitla pod židovskou nadvládou, protože Židé ovládali finanční trhy, veřejné mínění i celé národy.

---

²⁹⁴ Tamtéž, s. 45 – 46.

²⁹⁵ Tamtéž, s. 46.

²⁹⁶ Tamtéž.

Teprve Norimberské zákony učinily této stoupající židovské nadvládě přítrž. Na to „téměř celý světový tisk jako samozvaný mluvčí svědomí kulturního světa rozpoutal proti Říši nepřičetné útoky. (...) Tento židovský a židomilský tisk ovšem „přehlédl“, že *prvé zákony pro čistotu rasy nevydal nikdo jiný, než sám Mojžíš v Písmě — v tak zvaném ‚Deuternomiu‘ v kapitole sedmé, kde stojí toto: ‚Když pak Hospodin vyplení národy mnohé ... a dá je Hospodin Bůh tobě, abys je políbil: Jako prokleté vypleníš je, nevejdeš s nimi ve smlouvu, aniž slituješ se nad nimi. Nikoliv, nespřízníš se s nimi, dcery své nedáš synu jejich a dcery jejich nevezmeš synu svému. Tebe vyvolil Hospodin Bůh tvůj, aby jemu byl lidem zvláštním — mimo národy všechny — kteříž jsou na zemi.‘*“²⁹⁷

V Čtvrté knize Mojžíšově se na citovaném místě píše toto: „*Až tě Hospodin, tvůj Bůh, uvede do země, kterou přicházíš obsadit, zažene před tebou početné pronárody (...), sedm pronárodů početnějších a zdatnějších než ty. Hospodin, tvůj Bůh, ti je předá, abys je pobil. Vyhubíš je jako klaté, neuzavřeš s nimi smlouvu a nespřízníš se nad nimi, nespřízníš se s nimi, svou dceru neprovdáš za syna někoho z nich ani jeho dceru nevezmeš pro svého syna. To by odvrátilo tvého syna ode mne, takže by sloužili jiným bohům. Hospodin by proti vám vzplanul hněvem a rychle by tě vyhladil. Proto s nimi naložíte takto: jejich oltáře rozboříte, jejich posvátné sloupy roztrháte, jejich posvátné kůly pokácíte, jejich tesané sochy spálíte. Jsi přece svatý lid Hospodina, svého Boha; tebe si Hospodin, tvůj Bůh, vyvolil ze všech lidských pokolení, která jsou na tváři země, abys byl jeho lidem, zvláštním vlastnictvím. Nikoli proto, že byste byli početnější než kterýkoli jiný lid, přilnul k vám Hospodin a vyvolil vás.*“²⁹⁸

Galus dále uvádí, že světový nesouhlas s Norimberskými zákony má jen jednu příčinu, tyto zákony totiž konečně řekly, kdo je a kdo není Žid. Jejich autoři je totiž postavili „v souhlase s nacionálně socialistickou teorií na základ rasový a tak vědecky přesně a právnicky jasně udělaly [Norimberské zákony] přesnou čáru mezi Židy a všemi ostatními národy. Tím totiž, že jako Roentgenovy paprsky prosvítily onen umělý kolektiv lidí ‚bez rasových a náboženských rozdílů‘ a odkryly světu ony politické mikroby

---

²⁹⁷ Tamtéž, s. 47.

²⁹⁸ Bible svatá, s. 186.

*Židovstva, oddělily nemilosrdně cizí prvek, který záměrně tuto zplodinu vytvořil, aby sám nepoznán z ní těžil.*²⁹⁹

Galus Norimberské zákony nepovažuje za diskriminaci, ale za nutnost potřit nebezpečné záměry Židů a za ochranu rodiny, čistoty národa a zdraví jeho jedinců. Na závěr dodává, že „*ani nejlepší zákon není nic platen, není-li věrně a poctivě plněn. Ani nejlepšími zákony by židovská otázka nebyla vyřešena, kdyby ony zákony nevešly do krve a do duše nás všech. Železnou nutnost spravedlivého boje proti Židům musí pochopit prostě každý, každičký Čech. Události zatím připouštějí jen cestu právníckého oddělení Židů od těla ostatních národů, tak jako to učinily norimberské zákony v Říši a po jejich vzoru vydané zákony v jiných oblastech. Jestliže však Evropa má být oproštěna úplně a jednou provždy od židovského vlivu, pak bude zapotřebí, až poměry to dovolí, aby židovský národ po svém dvoutisícovém ahasverském bloudění světem se vrátil k půdě a práci, jako žijí ostatní národové. Jsem přesvědčen, že takový den jednou přece jen přijde a že se naplní slova z projevu říšského vedoucího Alfreda Rosenberga z 11. června 1939*

*v Treviru: „Židovská otázka bude pro Německo a Evropu teprve tehdy úplně vyřízena, až nebude v Německu a v Evropě ani jediného Žida.“*³⁰⁰

3.4.3 Hanuš Richter: Talmud a Šulchan aruch v nežidovském zrcadle

Knihu *Talmud a Šulchan aruch v nežidovském zrcadle* vydal v roce 1942 Hanuš Richter, který její části vybral, přeložil a opatřil poznámkami. Richter byl absolvent právnické

a filozofické fakulty, který se živil jako novinář a překladatel z hebrejštiny a němčiny. Z němčiny do češtiny přeložil antisemitské dílo Theodora Fritsche *Příručka k židovské otázce*.³⁰¹

---

²⁹⁹ KŘÍŽ [online], s. 48.

³⁰⁰ Tamtéž, s. 48 – 49.

³⁰¹ MIKULÁŠEK, s. 134.

Richter v knize *Talmud a Šulchan aruch v nežidovském zrcadle* vyvrací názor, že jediným pramenem židovského náboženství je Tóra. Tu sice považuje za jádro Starého zákona i základní kámen rabínské literatury, ale nevěnuje jí příliš pozornosti. Pouze v krátkých odstavcích u každé z pěti Mojžíšových knih zmiňuje její hebrejský a latinský název, udává počet jejích kapitol a v jedné větě nebo souvětí postihuje, o čem kniha vypráví.

Daleko více do hloubky je rozepsána jiná židovská kniha, Talmud. Richter tvrdí, že Talmud jeruzalémský je mírnější, proto má pro Židy menší význam. Větší úctě se těší mladší Talmud babylonský, který „obsahuje množství citátů z *Thory*, odůvodnění nauk mnohdy zjevně zvrácených, ba i směšných. Jsou v něm citovány nejen souvislé citáty z *Thory*, nýbrž i pouze vytržené věty, jednotlivé věty i slova, a tato jsou znovu skládána v nové celky s docela odlišným, ba rozdílným smyslem, a to s takovou rafinovaností rabínů, že to badatele židovských písem přímo překvapuje.“³⁰² Důvodem tohoto konání má být vyvýšení Bohem „vyvoleného národa“ a ponížení a zničení nevěřících, pohanů, křesťanů, cizinců.

Text dále pokračuje: „Stěžejními body Talmudu jsou: návody a regule k zničení Nežidů, přímo vášnivá snaha Židů po uchvácení světového panství, návody a schvalování zlodějen a podvodů, loupeží, lichvy, zpronevěr, vražd, nemravností. Vše jako učební látka ‚mravného‘ života i předností ‚samým Jahvem vyvoleného národa!‘“³⁰³

Poté je Talmud Richterem označen za svatou knihu Židů, které je prokazována taková úcta, jakou mají křesťané k evangeliím, a za nejvyšší zákoník, který bezpodmínečně zavazuje všechny Židy k přesnému plnění a zachování pravidel. Tohoto závazku nejsou údajně zproštěni ani Židé, kteří opustili židovské náboženství, a tak je nutné Talmud, na kterém ostatně stojí všechny ostatní svaté knihy Židů, velmi dobře znát. Ostatně učení v něm obsažené má být zápis zákona, který si mezi sebou ústně tradovali Židé z pokolení na pokolení už od dob Mojžíše. A v Talmudu babylonském má dokonce být psáno, že jeho slova mají vyšší cenu než slova psaná v Tóře. Autor uvádí židovské

---

³⁰² RICHTER, Hanuš: *Talmud a Šulchan aruch v nežidovském zrcadle*. Praha 1942, s. 8.

³⁰³ Tamtéž, s. 9.

tvrzení, že Tóra je Židům opravdovým a jediným životním balzámem. Dodává k tomu, že všem nečistým neboli křesťanům se stala jedem.

Poté Richter jmenuje další posvátné spisy Židů, například Šulchan aruch popisovaný jako novodobý židovský Talmud: „*O dnešních Židech můžeme říci, jak oni sami tvrdí, že mnozí nejsou již talmudisty, že neznají talmud, že všichni bez výjimky jsou šulchanaruchisty, což je jedno a totéž. Jsou tedy opravdovými talmudisty. Šulchan aruch, což značí Prostřený stůl, doplňuje a vysvětluje různé, na první pohled zcela nevinné průpovědi Talmudů, a tak jasně ukazuje učení židovských rabinů ve svatých knihách v jejich pravém světle, ve světle jejich ducha. A tak doplňuje Šulchan aruch mistrovsky Talmud a ukazuje židovskou duši v plné démonické nahotě.*“³⁰⁴

Richter poté uvádí další část, která má citáty z Talmudu a Šulchan aruchu osvětlit, jací Židé opravdu jsou. Činí tak slovy: „*Snad se někomu právě tyto části nebudou líbit. Snad by chtěl mít podány části, v nichž se jeví židovská duše v jiném světle. Nejsem rabinem ani placeným židomilcem, a považuji za svou mravní povinnost podati výtah sice sine era et studio k Židům, ale podle pravdy. Jako velmi vhodný doplněk doporučuji: Theodor Fritsch: Příručka k židovské otázce, která vyšla v překladě podepsaného v Mazáčově nakladatelství v Praze, a knihu prof. Augustina Rohlinga: Talmudský Žid. Jinak jsme velmi chudí na podobná díla vydaná v českém jazyce a musíme mnoho doháněti, čím nás předhoniли naši němečtí kamarádi antijudaisté.*“³⁰⁵

Následující pasáž se věnuje tomu, kterak Židé roztroušeni v diaspoře vnímali zákon a zda měli dodržovat práva země, ve které pobývali, nebo jejich vlastní zákon. Navenek tedy uznávali zákon hostitelské země, ale uvnitř se drželi svého náboženského zákona. Ten byl původně vykládán na základě Tóry, postupem času se toho však ujali výklady představených škol a akademií, čímž byla autorita Tóry odsunuta do pozadí. Stalo se tak v Babylonii, a tak díky tamním učencům vznikl babylonský Talmud.

---

³⁰⁴ Tamtéž, s. 13.

³⁰⁵ Tamtéž, s. 16.

Z Talmudu údajně mají pocházet i citáty, které jsou dále uvedeny. O jejich pravdivosti vážně pochybuji, proto přidávám pár ukázek, které podle Richtera patří do nejvíce uctívané a směřodatné knihy Židů:

„Blechu můžeš chytit, ale nesmíš ji usmrtit.“³⁰⁶

„Pronásleduje-li někoho had, nechť vsedne na kamaráda a jede na něm čtyři lokte! Není-li soudruh při ruce, přeskoč příkop nebo přejdi řeku!“³⁰⁷

„Rabba doporučuje proti bolesti zubů rozetřítí stroužek česneku se solí a olejem a přiložit si tuto směs na nehet palce na té straně, kde pociťujeme bolesti.“³⁰⁸

„Hyena mužského rodu mění se po sedmi letech v netopýra. Netopýr se po sedmi letech mění v holubici, holubice se po sedmi letech mění v chameleona, chameleon se po sedmi letech mění ve strašidlo. Páteř člověka se po sedmi letech promění v nějakého hada. Změní se však jen tehdy, když se člověk neuklání při modlitbě při slovech: „Děkujeme.““³⁰⁹

„Spadne-li nějaký člověk se střechy a padne-li na ženu tak, že při tom vykoná soulož, jest povinen zaplatit. Ovšem není povinen zaplatit jí náhradu za způsobené zhanobení. Musí zaplatit pouze léčebné a zameškání času.“³¹⁰

„Nevcházej nikdy do dvora svého bližního neoprávněně, aby se nezdálo, že vcházíš jako nějaký zloděj. Nevcházej tam ani tehdy, když si jdeš pro svou věc. Raději vyraz sousedovi zuby a rci mu: Beru si svoje!“³¹¹

„Vůl rabína Pápa měl kdysi bolesti zubů. I šel a otevřel si sud, napil se piva a uzdravil se.“³¹²

---

³⁰⁶ Tamtéž, s. 99.

³⁰⁷ Tamtéž.

³⁰⁸ Tamtéž, s. 130.

³⁰⁹ Tamtéž, s. 159.

³¹⁰ Tamtéž.

³¹¹ Tamtéž.

„Jest pro člověka lépe, prodá-li svou dceru, než když ji půjčuje na úroky, neboť při prodání se jeho vina zmenšuje, při půjčování však čím dál tím více vzrůstá.“³¹³

Podobnou míru důvěryhodnosti vzbuzuje i následující část knihy plná pasáží údajně pocházejících z židovského kodexu práva nazývaného Šulchan aruch. Richter však považuje těchto více než dva a půl tisíce citátů za dostatečný důkaz, že *„Židé, a to i dnešní, moderní, jsou prosyceni duchem Talmudů, Šulchan aruchu a všech svých svatých Písem, vyšlých z Talmudu, a že tudíž vždy a všude bez výhrady jednají jen v jeho intencích.“³¹⁴*

3.5 Obraz Tóry ve výše jmenovaných knihách

Tóře je ve výše zmiňovaných knihách věnována minimální pozornost, většinou je popisována jen pár větami nebo krátkými odstavci. Sami autoři, často velmi vzdělaní jedinci zakládající si na používání svých titulů (které jsem však neuváděla, přestože oni sami si je ke svým dílům připisovali), ji popisují většinou pouze jako nejstarší pramen židovského náboženství skládající se z Pěti knih Mojžíšových. V jednom textu je zmíněno i to, že mezi Židy bývá zosobněna v mytologickou bytost, která pomáhala Bohu při stvoření světa a která dokonce při tomto stvoření sloužila jako jakýsi vzor.

Tito autoři naopak tvrdí, že za daleko důležitější, uctívanější a směrodatnější knihu, než je Tóra považují Židé Talmud. Talmud podle autorů výše zmíněných knih vznikl jako rabínský výklad Tóry, má se jednat o tajné učení, které Bůh svěřil Mojžíšovi na hoře Sinaj spolu s Desaterem a které si poté Židé mezi sebou předávali z generace na generaci, dokud nebylo přibližně okolo roku 200 zapsáno. V tomto kontextu je Tóra vnímána jako pozitivní či neutrální, na rozdíl od Talmudu, který je vnímán ryze negativně.

---

³¹² Tamtéž.

³¹³ Tamtéž, s. 178.

³¹⁴ Tamtéž, s. 412.

K Talmudu se měli Židé uchýlit od původního nezkaženého náboženství obsaženého v Tóře, a tak si místo náboženské věrouky a praxe dobrovolně zvolit pohanskou modloslužbu, magii, démonismus a zvrhlé krvavé oběti. Za důkaz této domněnky je považováno, že se Židé ptali Ježíše, kdo že se má považovat za bližního, přestože Tóra jim ukládá chovat se milosrdně ke každému. To ukazuje, že Židé jsou zkaženým národem už minimálně téměř dvě tisíciletí. Navíc jsou Židé mylně přesvědčeni, že když konají podle Talmudu, plní boží vůli, ta je však obsažena pouze v původním pramenu tohoto náboženství, v Tóře. Učení obsažené v Talmudu je podle autorů protižidovských textů prý natolik zlé, že ani samotní Židé ho nesou přímou, a tak jim ho rabíni předkládají v příbězích a hádankách, a to jen těm nejchytřejším a nejbystřejším.

Navzdory dostupnosti Tóry, jejíž texty obsahuje každá křesťanská Bible, autoři zkoumaných knih tvrdí, že židovské posvátné texty jsou člověku naprosto nedostupné. Opět tím naznačují, že Tóra není Židy považována za důležitý text, na rozdíl od záhadného Talmudu, který opravdu dodnes není přeložen do češtiny.

K možnosti seznámení se s Talmudem jsem ve zmiňovaných protižidovských knihách našla několik rozporuplných tvrzení. Buď je Talmud přísně a žárlivě střežen, a když se ho někdo nežidovského původu pokusí studovat, dostihne ho strašná židovská pomsta. Nebo byl Talmud takto hlídán v minulosti, avšak teď si neopatrní Židé myslí, že nadchází příchod Mesiáše, a proto ho sami odtajňují. Nebo Židé nastrčili několik zmanipulovaných lidských loutek, aby předstírali, že Talmud prozkoumali a neobjevili v něm nic nepatřičného, čímž je zaplněno místo, které by mohlo lákat jiné badatele k objektivnímu výzkumu. V textech jsem narazila i na tvrzení, že Talmud, který dříve vycházel tiskem, obsahoval slepá místa v podobě mnoha prázdných stran, na kterých měly původně být vytištěny děsivé instrukce říkající, jak se Židé mají chovat k nežidům, v poslední chvíli se však od zveřejnění těchto návodů upustilo.

Zatímco Tóra je v knihách zmiňována pouze okrajově, popisy Talmudu zabírají vždy několik stran, a navíc citacemi z Talmudu jsou průběžně podkládány jednotlivé závěry textů. Tyto citace jsou někdy pravdivé, opravdu vycházející z židovských textů, avšak vytržené z kontextu, nebo naopak naprosto smyšlené. Zajímavé je tvrzení autorů říkající, že sami Židé si své tajné děsivé učení obhajují citáty z Tóry, které jsou vytrženy z kontextu a dány do nového předem vymyšleného rámce, zároveň však tito

autoři dělají s pasážemi z židovských textů totéž. Často je učení Talmudu kladeno do přímého rozporu s učením Tóry a evangelií, údajně má obsahovat i myšlenky, proti kterým brojil už samotný Ježíš. U toho se nikdy nezdůrazňuje židovský původ, naopak je mnoha autory pokládán za antisemitu. Důležitost Talmudu pro Židy je srovnávána s důležitostí evangelií pro křesťany.

Z hlavních myšlenek Tóry je uváděna pouze ta, že Židé jsou Bohem vyvolený národ. Autoři vždy vzápětí dodávají, že na tomto principu Židé staví pocit své nadřazenosti, nenávisť ke křesťanům a touhu vládnout celému světu.

Z postav, o kterých Tóra píše, je v protižidovských knihách nejčastěji uváděn Mojžíš. Většina ze zkoumaných antisemitských knih považuje Mojžíše za spravedlivého člověka, vyznavače původního, rabíny nezkaženého náboženství. Tento Mojžíš dostal od Boha nařízení platící pro všechny Židy, díky kterým se odlišovali od ostatních a nemísili se s jinými národnostmi. Objevila jsem i verzi, že konkrétně příkaz nezobrazovat Boha vydal sám Mojžíš, protože věděl o tom, že Židé nejsou vůbec umělecky nadaní.

Druhý názor, na který jsem však narazila pouze jednou, tvrdí, že Mojžíš nikdy nežil, stejně jako se neudálo vyvedení Židů z Egypta. Naopak, Židé odtamtud měli být vyhnáni faraonem Amosem, z čehož jim vznikl komplex a následně si vymysleli postavu Mojžíše – Mosese, kterou dávali do protikladu se zlým faraonem.

Z dalších postav z Tóry se v antisemitských knihách objevila jména praotců Hebera a Séma, po nichž získali Židé pojmenování Hebrejci a Semité, a Jákoba vyličeného jako vzor židovské lstivosti. Ze zkoumaných textů se o nich nelze dozvědět více, ostatně i další postavy a příběhy z Tóry zůstaly čtenářům zmíněných antisemitských knih zatajeny.

Mimo již zmíněné postavy je zajímavé, jakým způsobem je autory popisován Bůh. V některých dílech je považován za totožného s křesťanským, a tudíž dokonalého, dobrého, milosrdného, od kterého se Židé vlivem rabínů odklonili, jiná díla ho jmenují jako Jahvevo, odlišného boha, který je zlý, zlostný, ukrutný a mstivý. A jakožto dítě napodobuje svého otce, napodobují i věřící svého boha, což znamená, že křesťané jsou líčení v pozitivním světle a Židé v negativním. V citátech, kterými autoři knih

podkládají své argumenty o zlotřilosti Židů, také často zaznívá konkrétní z kontextu vytržený rozkaz bez toho, aniž by bylo řečeno, že tento rozkaz dal Židům právě Bůh.

I přes zmíněné společné rysy objevující se v protizidovských knihách se jednotlivé zkoumané texty liší ve svém celkovém způsobu argumentace podle toho, kdy vznikly. Knihy sepsané před vznikem protektorátu mluví nejen o Židech, ale také o problémech své doby. Příkladem budiž dílo Jana Nerudy zdůrazňující právo Čechů na vlastní stát a chválící Židy za skutečnost, že i v diaspoře si uchovali své národní vědomí. Kniha Jana Rysa naopak ukazuje zklamání z vývoje československé demokracie, útočí na její principy i na prvního československého prezidenta a obrací se zpět do minulosti, ze které si bere i určitá myšlenková schémata. Dílo Karla Rélínka nám dosvědčuje vzrůstající antisemitismus druhé republiky. Tyto texty se tématu Tóry věnují naprosto minimálně.

Naopak knihy, které vznikly až za dob protektorátu, se proti Židům vymezují především na základě rasového pojetí. Mimoto se snaží působit odborněji než knihy předprotektorátní, takže v nich autoři mnohem častěji zmiňují prameny židovství včetně Tóry a používají z nich citace, ať už pravé, či smyšlené s odvoláváním se na konkrétní knihu. Sami autoři si zakládají na uvádění svých vysokoškolských titulů, paradoxně je však jejich argumentace často nepromyšlená a protichůdná. Do svých textů často zasazují děkování Hitlerovi a opěvování rozhodnutí být státem pod jeho ochranou.

ZÁVĚR

Cílem této práce bylo zjistit, jakým způsobem je pohlíženo na Tóru v protizidovských textech vydávaných za protektorátu Čechy a Morava.

První kapitola byla věnována historickému exkurzu do dob první a druhé Československé republiky a do protektorátu s důrazem na tehdejší vztahy mezi obyvateli české a židovské národnosti. Druhá kapitola představovala židovskou posvátnou knihu, Tóru, její obsah a význam, který pro Židy má. Tyto kapitoly tvořily úvod do daného tématu.

Stěžejní část práce tvořila třetí kapitola obsahující přehled šesti protizidovsky zaměřených děl, která si mohli tehdejší čtenáři přečíst. Tyto rozborů poukazují i na odlišné styly argumentace předprotektorátních knih a knih, které byly sepsány až za protektorátu.

Cílem rozborů oněch knih bylo zjistit, jakým způsobem jejich autoři prezentují Tóru svým čtenářům. Ta je představována jako nejstarší písemný pramen židovského náboženství, který se však mezi Židy netěší veliké úctě a oblibě. Židé se údajně odklonili od původního učení Tóry a daleko více si cení Talmudu, soupisu rabínských diskuzí vedených o zákonu a etice, který je čtenářům popisován jako návod zákeřných rabínů na ovládnutí světa Židy. Tóra je tedy na rozdíl od Talmudu vykreslována pozitivně.

Na počátku sepisování této práce jsem netušila, že se ve zkoumaných textech budou tak často objevovat pasáže o Talmudu, jehož popisu bude vždy věnováno nemálo prostoru. Přestože se na základě toho může zdát, že by bádání o obrazu této posvátné židovské knihy v antisemitských textech mohlo být zajímavější než výzkum obrazu Tóry, jsou informace podávané o Talmudu ve všech knihách totožné a málokdy se najde nějaká odchylka od všeobecného výkladu autorů. Naopak u Tóry jsem občas objevila i názory odlišné nebo dokonce protichůdné. Porovnání budovaného obrazu Tóry a Talmudu však pro tuto práci považuji za velmi přínosné.

SEZNAM PRAMENŮ, LITERATURY A INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

PRAMENY

Bible: písmo svaté Starého a Nového zákona (včetně deuterokanonických knih). Praha 2008.

KŘÍŽ, Alois (ed.): *Co víte o Židech?: Český rozhlas k židovské otázce* [online]. Praha 1941. [cit. 2019-04-07] Dostupné z: http://www.vzdelavaciinstitut.info/?q=system/files/Co_vite_o_Zidech-Alois_Kriz.pdf

LELEK, František: *Pravá tvář židovstva*. Praha 1940.

MASARYK GARRIGUE, Tomáš: *Cesta demokracie II: soubor projevů za republiky 1921 – 1923*. Praha 1938.

NERUDA, Jan: *Pro strach židovský*. Praha 1870.

RÉLINK, Karel: *Zrcadlo Židů: Žid podle talmudu*. Praha 1925.

RICHTER, Hanuš: *Talmud a Šulchan aruch v nežidovském zrcadle*. Praha 1942.

RYS, Jan: *Hilsneriáda a TGM* [online]. Praha 1939. [cit. 2019-04-28] Dostupné z: http://www.vzdelavaci-institut.info/?q=system/files/Hilsneriada_a_TGM-Jan_Rys.pdf

LITERATURA

ALEXANDER, Pat - David ALEXANDER: *Průvodce Biblií: revidované a rozšířené vydání třímilionového bestselleru*. Praha 2004.

BĚLINA, Pavel a kol.: *Dějiny zemí Koruny české*. Praha 1992.

BENDA, Jan: *Židovská emigrace z druhé republiky (říjen 1938 – březen 1939)*. In: *Moderní dějiny*. 2/2013.

BURROW, John Wyon: *Krize rozumu: evropské myšlení 1848 – 1914*. Brno 2003.

- ČAPKOVÁ, Kateřina: *Češi, Němci, Židé?: národní identita Židů v Čechách 1918 až 1938*. Praha–Litomyšl 2013.
- DE VRIES, Simon Philip: *Židovské obřady a symboly*. Praha 2009.
- EMMERT, František: *Průvodce českými dějinami 20. století*. Brno 2012.
- FÍŠER, Zdeněk: *Poslední pogrom: události v Holešově ve dnech 3. a 4. prosince 1918 a jejich historické pozadí*. Kroměříž 1996.
- GEBHART, Jan – KUKLÍK, Jan: *Druhá republika 1938–1939: svár demokracie a totality v politickém, společenském a kulturním životě*. Praha 2004.
- HORNÍK, Jan: *Proč holocaust?: Hitlerova vědecká mesianistická vražda*. Praha 2009.
- KÁRNÝ, Miroslav: Pogrom zvaný Křišťálová noc. In: *Roš chodeš: věstník židovských náboženských obcí v českých zemích a na Slovensku*. 11/1998.
- KLADIWA, Pavel: Etnická klasifikace a institucionální zakotvení národnosti v Československu 1918 – 1939. In: *Moderní dějiny*. 2/2014.
- KOSCHMAL, Walter – NEKULA, Marek – ROGALL, Joachim (ed.): *Češi a Němci: dějiny - kultura - politika*. Praha–Litomyšl 2001.
- KÜNG, Hans: *Po stopách světových náboženství*. Brno 2006.
- KUSHNER, Lawrence: *Ze skály med: úvod do židovské mystiky*. Praha 2012.
- MICHLOVÁ, Marie: *Byli jsme a budem aneb česká každodennost 1914 – 1918*. Řitka 2013.
- MICHLOVÁ, Marie: *Protentokrát aneb česká každodennost 1939 – 1945*. Řitka 2012.
- MIKULÁŠEK, Alexej: *Antisemitismus v české literatuře 19. a 20. století: teoretická a historická studie*. Praha 2000.
- NOSEK, Bedřich – DAMOHORSKÁ, Pavla: *Židovské tradice a zvyky*. Praha 2016.
- OLIVOVÁ, Věra: *Dějiny nové doby: 1848 – 2008*. Velké Bílovice 2008.
- PAVLÁT, Leo a kol.: *Židé – dějiny a kultura*. Praha 2007.
- PAVLICOVÁ, Helena – HORYNA, Břetislav: *Judaismus, křesťanství, islám*. Olomouc 2003.

- PĚKNÝ, Tomáš: *Historie Židů v Čechách a na Moravě*. Praha 1993.
- PEROUTKOVÁ, Michaela: *Židovské identity v Československu před 2. světovou válkou a po ní*. Praha 2016.
- RENDTORFF, Rolf: *Hebrejská bible a dějiny: úvod do starozákonní literatury*. Praha 2015.
- ROTHKIRCHENOVÁ, Livie (ed.): *Osud Židů v Protektorátu 1939 – 1945*. Praha 1991.
- SNYDER, Timothy: *Černá zem: holokaust – historie a varování*. Praha 2015.
- STEMBERGER, Günter: *Klasické židovství: kultura a historie rabínské doby*. Praha 2011.
- STEMBERGER, Günter: *Úvod do judaistiky*. Praha 2010.
- STERN, Marc: *Svátky v životě Židů: vzpomínání, slavení, vyprávění*. Praha 2002.
- SUK, Pavel: *Antisemitismus ve vybraných protektorátních periodikách*. Praha 2010.
Rigorózní práce. Univerzita Karlova v Praze. Fakulta sociálních věd.
- ŠEBEK, Jaroslav: Historicko-kulturní kořeny polarizace v katolické církvi (se zřetelem k moderním dějinám Československa). In: AMBROS, Pavel (ed.): *Polarizace české katolické církve*. Olomouc 2000.
- VESELSKÁ, Dana (ed.): *Druhý život českých svitků Tóry: České svitky Tóry a povijany na Tóru v Memorial Scrolls Trust v Londýně a Židovském muzeu v Praze*. Praha 2006.

INTERNETOVÉ ZDROJE

- Jak se zhotovuje svitek Tóry. *Český rozhlas* [online]. 17. 5. 2015 [cit. 2019-03-04].
Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/nabozenstvi/zpravy/_zprava/jak-se-zhotovuje-svitek-tory--1491327
- Leo Pavlát: Jak vzniká svitek Tóry? *Český rozhlas* [online]. 28. 2. 2016 [cit. 2019-03-04]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/nabozenstvi/zpravy/_zprava/1588818
- Simchat tora. *Maskil: Měsíčník židovské liberální společnosti Bejt Simcha* [online]. [cit. 2019-04-12]. Dostupné z: <https://www.maskil.cz/5762-1-12/2/2.htm>

Podobenství o darování Tóry. *Český rozhlas* [online]. 1. 6. 2014 [cit. 2019-04-02].

Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/nabozenstvi/zpravy/_zprava/podobenstvi-o-darovani-tory--1356441